

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, od 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIII. št. 236 (12.868)

Trst, sreda, 7. oktobra 1988

primorski dnevnik

P.P. 132
66001 KOPER
OSREDNJA KNJIZNICA
B554 AA
60100200
PP 559
4 linije
o 1
85723

Zakonski osnutek mora zdaj vzeti v pretres še parlament

Vlada odobrila vrsto davčnih obvez ki bodo občutno prizadele ljudstvo

Reforma davka IRPEF, pičlo znižanje davka na zdravje, nova obremenitev kmetov in avtomobilistov ter preureditev vsedržavne zdravstvene službe

RIM — Ministrski svet je odobril včeraj razčlenjeni zakonski osnutek z davčnimi in podobnimi ukrepi, ki jih bo uveljavila vlada kot dopolnilo k finančnemu zakonu za leto 1988. Gre za listino s 30 členi, ki naj bi jo odobril parlament že v najkrajšem. Prvi štirje členi predvidevajo reformo davka na dohodek fizičnih oseb IRPEF. Ta naj bi razbremenila družine s srednje-nizkim dohodkom, zlasti pa tiste, v katerih dela samo en zakonec. Navajamo nove, znižane davčne količnike za prihodnje leto (v oklepaju letošnji): letni dohodek do 6 milijonov lir - 12 odstotkov (11 odst.); dohodek od 6 do 11 mil. lir - 22 odst. (22); od 11 do 12 mil. lir - 27 odst. (22); od 12 do 28 mil. lir - 27 odst. (26); od 28 do 30 mil. lir - 34 odst. (26); od 30 do 50 mil. lir - 34 odst. (33); od 50 do 60 mil. lir - 41 odst. (33); od 60 do 100 mil. lir - 41 odst. (40); od 100 do 150 mil. lir - 48 odst. (45); od 150 do 300 mil. lir - 53 odst. (50); od 300 do 600 mil. lir - 58 odst. (55); nad 600 mil. lir - 62 odst. (60).

Členi od 5 do 9 zadevajo preosnovo družinske doklade oziroma njeno zamenjavo z doklado za družinsko jedro dne 1. julija 1988. To bodo izplačevali na podlagi števila družinskih članov in seveda višine letnega dohodka. Primer: če znaša družinski dohodek 12 milijonov lir in če sestavlja družino le dve osebi, bo dosegla doklada 70.000 lir, če pa je v družini, recimo, šest ali več članov, se bo vzpela do 350.000 lir.

Členi od 10 do 13 predvidevajo znižanje davka na zdravje, ki bo znašal za letos 7,5 odstotka names-

to napovedanih 7 odstotkov in zdrknil na 5 odstotkov leta 1989. To je izzvalo ostro reakcijo liberalcev, ki menijo, da je tako malenkostno znižanje žaljivo za delovne ljudi, in dajejo razumeti, da bi utegnili spraviti Goriovo vlado zaradi tega v težave. V načrtu je tudi fiskalizacija dajatev za zdravstvene storitve oziroma znižanje ustreznega količnika na 10,60 odstotka — 9,40 odst. v breme delodajalca in 1,20 v breme koristnika; ukrepu, ki bi pričel veljati 1. januarja 1988, bo sledilo leta 1989 še eno znižanje v korist uslužbencev (na 1,10 odstotka).

Člen 14 določa davčne olajšave za banke, ki poslujejo z državami v razvoju in ki jim te dolgujejo večje vsote: med drugim bodo lahko odbile od rezerv, ki so jih namenile kritju vrzeli zaradi neiztrženih kreditov, vsoto, ki ustreza največ 10 odstotkom izdanih posojil, kot so razvidna iz proračuna. Država bo zgubila s tem v triletni 1988/1990 okrog 750 milijard lir, ki pa se ji bodo vrnila v blagajno s prilivom od predvčerajšnje podražitve tobačnih izdelkov.

Členi od 15 do 19 uvajajo obvezno plačevanje posebnih socialno-skrbstenih dajatev za neposredne obdelovalce zemlje, splovinarje in kolone, ki se jim tovrstni prispevki zvišajo skupaj s tistimi na zavarovalniškem področju.

Členi od 20 do 30 se nanašajo med drugim na ovrdenotenje premoženja delniških in komanditnih družb, dalje družb z omejeno zavezo, zadrug, občinskih podjetij itd. do zdajšnje tržne vrednosti; reval-

vacijo bo treba vpisati v proračun za poslovno leto, ki bo teklo v trenutku uveljavitve tega zakona. Na presežke vrednosti bo treba plačati davek na dohodek pravnih oseb IRPEG, a le v četrtinskem razmerju.

»Odlok omnibus«
odreja še 25-odstotno zvišanje takse na posest avtomobila in povišanje takse na avte z dizelskim pogonom za 33.000 lir, s pogonom na utekočinjeni plin za 19.500 lir in s pogonom na metan za 13.500 lir za KM, finančno pomoč izvoznim podjetjem za večjo konkurenčnost na svetovnem trgu, triletno programe za ekološko saniranje najbolj ogroženih območij (beneška laguna, Neapelj, Rim, Milan, rečne vode itd.) ter preureditev vsedržavne zdravstvene službe, kot sledi: krajevne zdravstvene enote bodo vodili pravi menežerji, ki jih bodo nameščali po privatni poti; bolnišnice deželnih razsežnosti bodo dobile upravno avtonomijo; ustanovili bodo pokrajinske službe za preventivo na področju javne higijene, varnosti na delu in veterinarstva; mimo deželnih odborštev za zdravstvo bodo uvedli deželne organizme za tehnično-finančno zaslombo KZE in bolnišnic; te bodo morale poenostaviti birokratske postopke, ki bremenijo danes paciente, tako da ne bo trajalo čakanje na zdravniški pregled ali sprejem v bolnišnico več kot 15 dni; dalje bodo uvedli vsedržavno komisijo za nadzor ravnanja s priletnimi v zdravstvenih domovih, pooblastili vlado, da po potrebi prikroji računovodstvo KZE in bolnišnic, in med drugim uvedli elektronsko zdravstveno izkaznico z davčno številko posameznika. (dg)

Posrednik Bordini

Posrednik Bordini član komisije za nadzorstvo nad RAI

RIM — Predsednika obeh vej parlamenta Jottijeva in Spadolini sta včeraj uradno sporočila seznam članov parlamentarne komisije za nadzorstvo nad italijansko radiotelevizijsko družbo RAI. Komisijo sestavlja 14 demokristjanov, 10 komunistov, 5 socialistov, po dva neofašista in predstavnika neodvisne levece ter po en predstavnik PRI, PSDI, PR, Zelenih, PLI, DP in SVP. Član komisije je tudi tržaški komunistični poslanec Willer Bordini.

Komisija se bo sestala že danes z namenom, da izvoli predsednika in ostale člane predstevstva, v kratkem pa se bo morala spoprijeti s sporedom volilne tribune za referendum.

Rubbia kandidat za ravnatelja CERN

RIM — Nobelovec Carlo Rubbia je uradni italijanski kandidat za ravnatelja Evropskega centra za jedrske raziskave CERN, ki ima sedež v Ženevi. Kandidaturo je sporočil minister za znanstvene raziskave Ruberti, ki je dejal, da so v teku pogovori z ministri ostalih držav EGS z namenom, da bi podprli to kandidaturo.

Italija je predlagala svojega kandidata za to mesto že pred 30 leti, ko pa je predlagani fizik Amaldi odklonil kandidaturu, ker se ni hotel odpovedati raziskovalni dejavnosti. Italija prispeva 14 odstotkov celotnega proračuna te ustanove.

Danes v Vatikanu srečanje o verouku

RIM — Kot so že nekaj dni napovedovali, se bosta italijanski ministrski predsednik Giovanni Goria in vatikanski državni tajnik kardinal Agostino Casaroli sestala danes ob 10. uri v prostorih italijanske ambasade pri Sveti stolici, da bi razpravljala o verouku.

Uradno sporočilo o današnjem sestanku so agencije dale ob koncu včerajšnjih vročinskih pogajanj med vlado in Vatikanom. V vladi naj bi namreč večkrat prišlo do težav in nesporazumov, še posebno potem, ko naj bi prišel na dan osnutek sporazuma s Svetu stolico, ki naj bi ga sestavila, s temeljnim doprinosom zunanega ministra Giulia Andreottija, predsednik Goria in kardinal Casaroli.

Iz palače Chigi so vsekakor posredovali demanti, češ da ni prišlo do nikakršnega osnutka sporazuma med Italijo in Vatikanom. Predsednik Goria in kardinal Casaroli sta se v Parmi sestala strogo zasebno, kar je bilo takrat med njima izrečenega, pa naj ne bi imelo uradne veljave.

Pogajanja o uri verouka med italijansko vlado in Vatikanom so tudi sicer pod vprašajem. Predstavnik socialistične levece Claudio Signorile je namreč včeraj izjavil, da bi se moral predsednik Goria temeljito pripraviti na današnje srečanje s kardinalom Casarolijem, ker bi se ne smela po njegovem vlada pogajati o svojih notranjih zadevah, kot je urejevanje ure verouka, z neko tujo državo. Goria naj bi torej jamčilo dosledno izvedbo konkordata, pri tem pa naj bi ohranil avtonomijo in pristojnosti, ki pritečejo izključno italijanski državi.

Zalivski spopad dobiva ponovno skrajno nevarne razsežnosti

Iran in Irak obnavljata vojno mest Italijanski konvoj danes v Kuvajtu

NIKOZIJA — V Zalivu se obnavlja vojna mest, ki so jo prekinili pred sedmimi meseci. Prejšnjo noč je Iran izstrelil na Bagdad dve raketi zemlja-zemlja, ki sta po iraških trditvah povzročili ogromno mrtvih med civilnim prebivalstvom. V Teheranu so bombardiranje opravičili kot odgovor na iraška letalska bombardiranja iraških gospodarskih objektov in tankerjev ob iraških naftnih terminalih. Napovedali so tudi, da bodo raketne napade ponovili, če bo Irak nadaljeval s svojo »agresivno politiko«. Sodeč po včerajšnjih izjavah iraških voditeljev pa lahko vsak čas pričakujemo masševalne napade na iranska mesta.

V zalivski vojni smo torej ponovno priča splošnemu spopadu, ki ne prizanaša nikomur. Iran se je po zadnjih zapletih v Zalivu zbal, da bi iraško letalstvo prekinilo izvoz iranske nafte in se je zato odločil za bombardiranje Bagdada. Za ajatulahe je namreč manj nevarno, da iraški lovski bombniki zasujejo iranska mesta, kot da bi prekinili izvoz tekočega zlata. Navsezadnje bodo iraške bombe obremen z žrtvami povečale število prostovoljcev, ki bodo odšli na fronto, da bi se masševali za svojce, ki so padli pod iraškimi letalskimi bombami.

Prav zaradi te cinične računice je februarja Bagdad prekinil z vojno mest, v kateri je imel koristi v bistvu le Iran. Bržkone bodo sedaj iraški voditelji za nekaj časa obnovili svoje letalske napade na civilne objekte globoko na iranskem ozemlju. Vse svoje napore pa bodo še vedno osredotočili na bombardiranje tankerjev, ki peljejo iransko nafto. Obenem mora Irak budno paziti na razvoj dogodkov ob Šat-el-Arabu, kjer bi se lahko vsak čas začela nova iranska ofenziva v smeri Basre, ki je vsak dan podvržena silovitemu iranskemu topovskemu obstreljevanju.

Včeraj so iranski voditelji ponovno zagrozili ZDA in državam NATO, ki imajo svoja brodogoja v Zalivu, da je 500 tisoč samomorilskih pasdaranov pripravljeno na »mučniško smrt«.

Kljub takim grožnjam pa je italijanski konvoj včeraj nemoteno priplul v saudsko pristanišče Ad-Daman. Danes čaka kontejnersko ladjo Jolly Turchese, fregati Grecale in Perseo najzahtevnejši del poti. Zaradi vojne so namreč ladje namenjene v Kuvajt prisiljene pluti po jugozahodnem delu Zaliva, ki je posejan s sipinami in plitvinami. Prav v tem morju pa prežijo na skoraj obveznih prehodih mine.

Silovit nalive sinoči v Gorici

GORICA — Gorico in okolico, kjer je že včeraj zjutraj padlo obilo padavin, je popoldne in ponoči spet zajelo silovito deževje, ki je največ težav povzročilo v prometu. Številne ulice v Gorici je preplavila voda. Ob cestah je obstalo na desetine avtomobilov. Podvoz pri železniški postaji, v Ulici Aquileia je zalilo jezero blatne vode in povsem pretrgalo promet. V desetine kleti je vdrla voda. Voda je povzročila precej škode tudi v nekaterih javnih poslopih v Gorici in okolici. Težave bodo danes predvsem v prometu, saj je voda prinesla na ceste veliko peska in blata ter kamenja. Na pokrajinski cesti med Sovodnjami in Zagrajem je prišlo do manjšega usada. Pravi obračun bo mogoče sestaviti šele danes dopoldne, seveda v kolikor bodo padavine prenehale.

Odločen skok cen v Jugoslaviji za kritje povečanega proračuna zvezne vlade

BEOGRAD — Včerajšnje povečanje zveznega prometnega davka, ki je podražilo cigarete (za 50 odstotkov), alkoholne pijače, brezalkoholne napitke, pivo (za 5 odstotkov), toaletne proizvode (za 4 odstotke), avtomobile za 3 in čokolade za 2 odstotka, je bila pričakovana posledica zadnjih dogajanj v jugoslovanski skupščini. Kot je namreč znano, se delegati niso strinjali z vladnim predlogom glede povečanja zveznega proračuna. Delegacija Hrvaške je zadrževala, da njihova republika nikakor ne bi mogla zbrati dodatnih sredstev in je, sledeč razpravam v zagrebškem saboru, ostro kritizirala ministra za finance, ki je v osmih mesecih »porabil«
proračun, predviden za celo leto.

Toda v primerih, ko do soglasja v zvezni skupščini ne pride, ima jugoslovanska vlada vedno na zalogi čarob-

no formulo, ki se ji pravi časasni ukrep. Če ni šlo zlepa, so pač delegati morali sprejeti vladni predlog v drugi embalaži: kljub dolgotrajnim razpravam in usklajevanju se bo zvezni proračun povečal za dodatnih 1000 milijard in bo znašal 3044 milijard. 75 odstotkov potrebnega denarja bo zbrala vlada s podobnimi ukrepi, kakršnen je bila včerajšnja podražitev množice izdelkov, ostanek pa bodo, hočeš - nočeš morale izbrskati iz svojih preluknjanih malh republike. Če je res, da, na primer, Hrvaška tega denarja nima, potem je vlada skorajda ravnala podobno kot Fikret Abdić — račun z zneski, za katere ni pokritja...

Enega od razlogov, zakaj so zvezno blagajno izpraznili že v osmih mesecih, je včeraj komentiral dopisnik radia Ljubljana iz Zagreba. Kriva naj bi bila tudi zagrebška univerziada, ki se

je v 80 odstotkih financirala iz proračunskih sredstev. Vsi izdelki, ki so imeli nalepko maskote študentskih športnih iger, so bili namreč oproščeni zveznega prometnega davka, oziroma so si ga lahko razdelili proizvajalci in organizatorji univerziade. Ker je bilo takšnih artiklov »malo morje«, se je v zvezno blagajno nakapljalo občutno manj denarja.

Kakorkoli že — ekonomisti zmagujejo z glavami. Ko so se pred tedni na ljubljanski televiziji pogovarjali z znanim teoretikom Kirom Gligorovom, je le-ta izjavil, da ne pozna nobene države v zgodovini, ki bi uspela zmanjšati inflacijo, ne da bi ostro skrčila tudi državni proračun. Jugoslovanska vlada se je tokrat spet poskusila uvrstiti med svetovne inovatorje: proti inflaciji se bojuje celo s povečanjem zvezne vreče... (Z. Š.)

Everest ohranja svoj primat

RIM — Everest ohranja primat najvišje gore sveta, še več, včeraj so na Tednu znanosti in tehnologije v Rimu navedli, da je znanstvena ekspedicija pod vodstvom Ardita Desia (osvajalca K2 ali Cogorija) ugotovila, da je Everest za 24 metrov višji, kot to navajajo atlasi. Resnici na ljubo pa tajni znanstveni ekspediciji Ardita Desia ni bilo do tega, da bi potrdila Everestov primat, bolj si je želela podatkov, ki bi dokazovali, da je K2 najvišja gora sveta, kot so to namigovali znanstveniki z ameriške univerze v Seattleju. S tem bi bili seveda Italijani prvi osvajalci najvišje gore sveta. Desio in njegovi pa so ugotovili, da je K2 le 5 metrov in 60 centimetrov višji, kot so to doslej domnevali. Upi so torej splavili po vodi.

Nihče ne dvomi, da je Vsedržavni svet za raziskave (CNR) uresni-

čil enkratni podvig satelitskega merjenja obeh vrhov. Marsikdo pa se upravičeno sprašuje, ali je bilo treba denar davkoplačevalcev investirati v tako tajno opravilo. Morda bi CNR lahko bolj smotno potrošil svoj »presežek«
sredstev za podobna merjenja v Italiji, ki bi bila v splošno korist. Prav tako je vredno premisleka dejstvo, da je CNR poveril vodstvo odprave prav 90-letnemu Arditu Desiu in ne komu drugemu. Bržkone bi bil Desio za marsikaterega najprimernejši človek, da bi na vse štiri strani sveta oznanil, da je najvišja gora sveta K2, ki jo je prav on osvojil. Ob današnjih ugotovitvah postaja seveda taka izbira skrajno dvomljiva. CNR je včeraj navedel točne višine še drugih dveh himalajskih vrhov, kot da bi hotel nesporno dokazati, da so celotni odpravi botrovali smo znanstveni nagibi.

Policija v skrbeh zaradi novih protestov budističnih duhovnikov

Neredi v središču lamaizma Danes obletnica pokitajčenja

Vidne posledice večdnevni neredov v Lhasi

(AP)

LHASA — V Tibetu bo danes nedvomno vroče. Na današnji dan so pred 37 leti kitajske čete vkorakale v Tibet, danes pa je tudi petnajsti dan desetega luninega meseca, ko se Tibetanci običajno posvečajo molitvi. Prav zaradi tega je v Lhaso navalilo ogromno policije, ki naj bi skrbela za red v mestu, kjer de facto že vlada obsedno stanje in kjer se je že včeraj pričelo zbirati na stotine romarjev.

Včeraj so se tudi budistični duhovniki ponovno zgrnili na ulice in demonstrirali proti pekinškim oblastem, ki še vedno zadržujejo v zaporih na desetine lam. V zaporih se namreč še nadaljujejo zasiljevanja priprtih predstavnikov lamaizma, ki so se v prejšnjem tednu upirli kitajski suverenosti na ozemlju Tibeta.

Včerajšnja demonstracija je bila tretja v dveh tednih, udeležili pa naj bi se je, po pričevanju dopisnice tiskovne agencije ANSA, pretežno mladi duhovniki, ki so prihajali iz samostana Drepung. Med potjo iz samostana v sedem kilometrov oddaljeno Lhaso, naj bi lame skandirali protikitajsko gesla in trkali lepake, na katerih so bile napisane vladne obtožbe tibetanskih uporov. Pred vzhodom v Lhaso naj bi lame pričakalo 300 oboroženih vojakov, ki so napadli duhovnike, jih premikastili in jih nato odpeljali na tovarnjakih.

Te vesti, ki prihajajo iz Tibeta so kajpak težko preverljive, še posebno glede tega, da je policija odvzela potni list nekemu ameriškemu novinarju, ki je prikolesnil do Lhaso, oz. da so odvzeli vozniško dovoljenje nekaterim taksistom, ker so pripeljali nekaj italijanskih turistov v danes nevarne postojanke lamaizma.

Kitajska vlada je tudi sicer odločila, da izolira Lhaso in bližnje okolice. Državna letalska družba CAAC odločila, da prepove tujcem nakup letalskih vozovnic za Lhaso. Prepoved naj bi sicer veljala do 13. oktobra in to izključno za posameznike, saj bodo lahko organizirane skupine turistov še naprej obiskovale svete kraje budistične religije. Deng Xiaopingova vlada se očitno še naprej nerodno spotika ob vprašanja narodnostnih (v tem primeru tudi verskih) manjšin, ki jih je na Kitajskem 55.

Tretje leto delovanja Confemilija

Prizadevanja za uveljavitev pravic manjšin v Italiji

RIM — Zvezni odbor za jezikovne manjšine v Italiji je v nedeljo na svojem letnem kongresu predstavil obračun delovanja tretjega leta svojega obstoja. Kongres je bil tokrat manj pomemben, delno zato, ker na njem niso obnovili vodilnih organov (slednje obnavljajo vsako drugo leto), delno pa tudi zaradi stavke železničarjev, ki je nekatere delegatke preprečila prihod na kongres. Razprava se je zato osredotočila na poročilo o dejavnosti v zadnjem letu in o programu za prihodnje leto.

Osrednjo pozornost je ta organizacija v zadnjem letu namenila vprašanju zakona o zaščiti jezikovnih skupnosti v Italiji. Zaradi razpusta parlamenta je bila ta dejavnost omejena, vendar je vodstvo združenja zaprosilo za sestanek s predsednico poslanske zbornice Jottijev z namenom, da bi pospešili parlamentarni postopek za odobritev tega zakona. V zvezi s tem je minister za odnose s parlamentom Mattarella že zagotovil, da vlada ne bo zavirala parlamentarnega postopka in da bo sprejela predlog o pospešitvi parlamentarne razprave.

Poleg te pobude je bilo poudarjeno, da bo moral zvezni odbor napeti vse sile, da bi v večji meri osveščal javnost o problemih manjšin in da bo spodbudil oddaje »pristopa« na radioteleviziji ter ustano-

vitev nekakšne »intergrupe« za vprašanja manjšin v obeh vejah parlamenta po vzorcu podobne skupine v evropskem parlamentu.

Med pobudami na evropski ravni, kjer so bili predstavniki Confemilija v zadnjem letu polnoštevilno zastopani, je treba omeniti predvsem pripravo na odobritev novih listin o pravicah manjšin v evropskem parlamentu in še zlasti v evropskem svetu. Med pomembnimi zasedanjimi, ki so v načrtu, naj omenimo zasedanje o osnovni šoli, ki bo verjetno spomladi prihodnjega leta v Leeuwardenu na Nizozemskem in pa zasedanje o rabi jezikov manjšin v javnih upravah, ki bo verjetno prihodnje leto v baskovskem mestu San Sebastianu. V tem okviru in kot morebitno pripravo na to zasedanje naj bi prihodnje leto priredili srečanje italijanskih javnih upraviteljev, na katerem bi govorili o možnosti rabe jezikov manjšin v javnih upravah. Nekateri od teh pobud so namenjene nekaterim manjšinam, kot na primer nedavno srečanje vseh nemškogovorečih manjšin v Stuttgartu in bližnji obisk katalonske manjšine s Sardinije v Kataloniji. Končno pa je treba omeniti še izmenjavo obiskov med posameznimi manjšinami, v okviru katere bo skupina manjšin iz vse Evrope prihodnje leto obiskala Furlanijo-Juljsko krajino.

V prvih 8 mesecih letos 8.000 milijard lir prebitka Ugodna bera turizma v Italiji

RIM — Italijanska turistična bilanca za obdobje januar-avgust 1987 izkazuje 7.000 milijard lir prebitka, kolikor je znašal v trimesečju junij-avgust že sam priliv od »počitniške industrije«. Kot izhaja iz podatkov FIAVET-ISTAT, je dopotovalo v prvih 8 mesecih letos v italijanske hotele in druga prenočišča 15.170.000 tujcev (8,1 odstotka več kot v ustreznem času lani), katerih število nočitev je doseglo 80.670.000 (5,6 odstotka več). Na mejnih prehodih so naštel sicer 32.275.000 tujskih prihodov (2,6 odstotka več), vendar so všteli tudi taki, ki so se ustavili v Italiji manj kot 24 ur.

Največ je bilo Zahodnih Nemcev (7.013.000), katerih število pa je naraslo v enem letu samo za 0,7 odstotka. Izdatneje so se pomnožili Angleži in Francozi (za 5,3 odstotka) ter Japonci (4,1 odstotka), a precej je bilo tudi Američanov (1.100.000).

Od začetka januarja pa do konca avgusta je znašal priliv od tujkega turizma 10.670 milijard lir (4,9 odstotka

več kot lani v enakem razdobju), medtem ko so potrošili italijanski letoviščarji v inozemstvu 3.585 milijard lir (kar 26,2 odstotka več). V vsem letošnjem letu naj bi ustvarila turistična industrija s tujimi in domačimi letovalci vred 72.000 milijard lir prometa, to pa še predvsem po zaslugi ugodnega vremena v septembru.

Ob vsem tem gre poudariti, da se je delež tujcev na celovitem turističnem prometu v zadnjih nekaj desetletjih zmanjšal, tako je znašal leta 1980 samo 17,1 odstotka proti 24,6 odstotka v letu 1950. Predsednik organizma FIAVET Poli je povedal na včerajšnji tiskovni konferenci, da bi moralo priti v Italijo leta 1995 okrog 60 milijonov tujih letoviščarjev, da pa je treba izsiliti od vlade več sredstev za prilagoditev struktur naraščajočim potrebam: finančni zakon za leto 1988 namenja razvoju turizma pičlih 300 milijard lir, medtem ko so zahtevali turistični operaterji vsaj 2.000 milijard.

Požar uničil supermarket v rimski četrti Tuscolano

RIM — Požar je včeraj popolnoma uničil prostore Eurosupermarketa v rimski četrti Tuscolano in poškodoval številna stanovanja, da so morali 300 oseb nastaniti na stroške rimske občine. Točni vzroki požara, ki je zaposlil več ur 70 gasilcev in celo topova na gasilno peno letališča Ciampino, niso še znani. Uprava marketa pa sumi, da je bil požar podtaknjen, saj so v preteklosti prejeli grozilna opozorila. To tezo potrjuje tudi ugotovitev, da je požar izbruhnil istočasno na različnih mestih veleblagovnice. Žrtev ni bilo, saj so plameni butnili na dan ob 6.20, ko ni bilo v marketu nobenega. Gost dim pa je stanovalce v nadstropjih nad marketom prisilil k vratolomnemu begu.

Na sliki (telefoto AP): goreči alkohol in drugo drogerijsko blago je še stopnjevalo gostoto dima.

Strauss v Ljubljani

LJUBLJANA — V skupnem jugoslovanskem izvozu z Zvezno republiko Nemčijo je Slovenija zastopana z 39 odstotki. To je podatek, ki že sam po sebi veliko pove, bil pa je prisoten tudi v včerajšnjem pogovoru med ministrskim predsednikom svobodne države Bavarske dr. Franzem Josefom Straussom in predsednikom republiškega izvršnega sveta Dušanom Šinigojem.

Če bi ocenjevali nedavni sestanek bavarsko-slovenske mešane komisije v Portorožu in pa včerajšnji dveurni pogovor med Straussom in Šinigojem, bodo v naslednjih mesecih imeli člani skupne komisije kar precej dela.

Bavarska je zainteresirana za sodelovanje še zlasti na področju elektroindustrije, avtomobilske, kemične, prav tako pa se odpirajo tudi možnosti za sodelovanje v turizmu.

Dušan Šinigoj je dejal, da gre za celo vrsto konkretnih pobud in projektov in nekatere med njimi tudi imenoval. Tako naj bi prišlo do trdnjih povezovanj med Avtomontažo in Manom, Avtotehno in BMW, Iskro in Gorenjem ter Siemensom, pa tudi drugimi slovenskimi organizacijami, kot so Smelt, Iplas in Kompas (možnost sovlaganja v graditev novih hotelov v Ljubljani, Kranjski gori in Portorožu). Govorila sta tudi o koprskem pristanišču, ki s svojimi možnostmi lahko pomeni odprto okno za bavarsko gospodarstvo. Pogovarjali so se o nakupu petih najmodernejših letal Airbus 320, s katerimi bo slovenski prevoznik Adria Airways okrepil svojo floto.

Finančni zakon, verouk, referendumi in Zaliv vzbujajo duhove v vrstah vladne koalicije

RIM — Liberalci že zahtevajo »vrh« o gospodarski politiki in o spoštovanju vladnega sporazuma. Republikanci obsojajo protivladne manevre s strani drugih partnerjev večine v zvezi z veroukom, z referendumi in z Zalivom. Socialdemokrati obsojajo socialiste pustolovstva in sprenevedanja. Socialisti s svoje vsedrjavne skupščine pošiljajo puščice proti vsem strankam, še zlasti pa, v okviru koalicije, proti demokristjanom. Stanje, v katerem se nahaja bivša petstrankarska koalicija ali sedanja vladna koalicija torej ni med najboljšimi.

Do novega dokaza, da je tako — če je bil dokaz sploh potreben — je prišlo tudi na včejšnji vladni seji, kjer so liberalci glasovali proti gospodarskim ukrepom, povezanim s finančnim zakonom in predvsem proti »davku na zdravje«. Podtajnik PLI Sterpa je ta sklep

tako komentiral: »Gre za politično kloputo; mi liberalci nimamo tretjega lica.« Istočasno pa je liberalna stranka zahtevala preverjanje, torej vrh tajnikov petih strank večine, na katerem naj bi preverili izvajanje dogovorjenega programa.

Po drugi strani republikanci zatrjujejo, da so bile »prekoračene vse mere zmede«, da ni več mogoče razumeti ničesar in da vsako spreminjanje mišljenja, utemeljitve in usmeritve. Osrednja tarča kritik Spadolinijeve stranke je vsedrjavni podtajnik PSI Martelli, ki je v svojem poročilu na skupščini socialistične stranke obrazil, da bližnji referendumi ne zadevajo vprašanja »jedrske energije, da ali ne« in torej ne pomenijo zaprtja jedrskih elektrarn. »Martelli v svoji vzvratni vočnji

prihaja celo tako daleč, da se ne veseli, ker so se komunisti in demokristjani odločili, da glasujejo »ne«, poudarja v svojem današnjem uvodniku glasilo PRI La voce repubblicana.

Tudi komunisti so pozorni na to Martellijevo stališče, ki ga pripisujejo »mrzličnosti socialistov, da zasedejo mesta, ki jih je izpraznila politična nesposobnost demokristjanov.« tako je včeraj poudaril komunist Quercini, ki je v imenu strankinega vodstva poudaril »revizijo stališča socialistične stranke do obstoječih in načrtovanih elektrarn.« Socialističnemu podtajniku pa svetuje novo potovanje v Zahodno Nemčijo, da ga bodo predstavniki SPD ponovno razbistrili o svojem stališču, s katerim so se prav v teh dneh ponovno izrekli proti jedrskim elektrarnam.

G. R.

V Kartumu opozarjajo, da je bila draginja usodna tudi predsedniku Nimeiriju Zadnje podražitve zamajale tla sudanskemu režimu

NAIROBI — Prvi odgovor na 80-odstotno devalvacijo sudanskega funta in na 30-40-odstotne podražitve sladkorja in bencina je sudanska vlada premiera El Mahdija dobila z množičnimi demonstracijami v Kartumu, s čimer so razjarjeni Sudanci protestirali proti sedanjemu valu podražitev in novim, ki bodo verjetno prišli prej ali slej. Sudanska vlada je s temi ukrepi v glavnem ugodila zahtevam Mednarodnega denarnega sklada (IMF), ki so pogojene z reprogramiranjem 11 milijard dolarjev sudanskih dolgov in z možnostjo za nove kredite pod ugodnejšimi pogoji.

Najbrž ne gre dvomiti, da se sudanska vlada zaveda, s kako eksplozivnimi problemi se sooča z najnovejšimi podražitvami, saj v Kartumu vedo, da je pred poltretjim letom ravno podražitev nekaterih osnovnih živil (med njimi sladkorja) izbila sodu dno. Ne-

posredni rezultat teh podražitev je bil izbruh množičnih demonstracij proti Nimeirijevemu režimu, ki je v začetku aprila predlani s posredovanjem vojske naposled zrušil skoraj 17 let trajajočo maršalovo diktaturo. Mahdijeva vlada se je sedaj znašla pod močnimi pritiski z različnih strani: po eni strani koalicijska vlada Mahdijeve stranke UMA in El Mirganijeve unionistične demokratske stranke (DUP) od maja lani pravzaprav nenehno dokazuje šibko operativnost. Nobena skrivnost ni, da je vladna koalicija in vladajoča večina v parlamentu več kot poldrugo leto ohromljena zaradi notranjih razprtij, medfrakcijskih spopadov in zaradi boja za oblast med muslimanskimi strankami.

Po drugi strani je kartumska vlada v določenem smislu ujetnica državljanske vojne na jugu države in zunanjih pritiskov mednarodnih finančnih inšti-

tucij (v prvi vrsti IMF) in tujih upnikov zaradi dolžniškega bremena - Mahdijeva vlada očitno upa, da bo s sedanjimi koncesijami IMF (z devalvacijo se je vrednost funta zmanjšala od 2,5 na 4,5 funta za dolar, prejšnja vrednost pa velja samo za uvoz pšenice, nafte in zdravil) lažje zadihala. Tudi v tem primeru gre za tako imenovano kupovanje časa in neusmiljeno tekmo s časom. Odložitev odplačila dolgov in novi krediti bodo imeli želene učinke samo, če se bo Kartumu v relativno kratkem času posrečilo omiliti gospodarsko krizo, ki očitno čedalje bolj nevarno razjeda sudansko družbeno tkivo. Po dosedanjih pogojih bi moral Sudan letno nameniti milijardo dolarjev za odplačilo zapadlih obveznosti in obresti, kar je dvakrat več, kot znaša vrednost izvoza največje afriške države s 23 milijoni prebivalcev.

Zaradi nezmožnosti odplačevanja zapadlih obveznosti je IMF že lani razglasil Sudan za kreditno nesposobno državo, kar je pomenilo, da bo morala vlada v Kartumu pristati na vrsto koncesij, če se bo hotela izvleči iz najhujšega. Opazovalci pravijo, da Mednarodni denarni sklad po zadnjih ukrepih Mahdijeve vlade ne vztraja več pri denacionalizaciji državnih podjetij, ki prinašajo izgubo in pri ukinutvi subvencij na vsa osnovna živila. Četudi to drži, so cene sladkorja in bencina tako poskočile, da so zelo naelektrile notranje razmere, ki bodo gotovo še bolj eksplozivne z novimi podražitvami, ki jih pričakujejo. Sudansko gospodarstvo (bolj ali manj monokulturno, kakor je v večini afriških držav) se sooča še z drugo težavo. Izvoz bombaža, ki prinaša več kot polovico izvoznih dohodkov, je močno prizadet zaradi nizkih cen te surovine na svetovnem trgu.

Seja izvršnega odbora SKGZ
SKGZ bo vložila tožbo
v zvezi z brošuro
Istria, Carnaro, Dalmazia

TRST — Slovenska kulturno-gospodarska zveza bo vložila na sodišču tožbo ter bo zahtevala odkritje in kaznovanje avtorjev brošure Istria, Carnaro, Dalmazia, ki je bila izdana pred nekaj tedni ob odprtju istoimenske razstave v Trstu. Tako je sklenil v ponedeljek izvršni odbor SKGZ, ki je ocenil vsebino publikacije kot nedopustno žalitev vse slovenske narodnostne skupnosti in v nasprotju z državnim zakonom, ki prepoveduje rasno diskriminacijo.

Izvršni odbor se je odločil za pravno pot po podrobni pravni in politični analizi vseh aspektov problema. Menil je, da predstavlja brošura tako hudo žalitev za slovensko narodnostno skupnost v Italiji, da mora SKGZ nastopiti avtonomno in v prvi osebi. Sklep ne odraža želje po konkurenčnosti s pobudo Odbor za sožitje, pač pa prepričanje, da se mora Slovenska kulturno-gospodarska zveza v takih primerih angažirati neposredno in vložiti kot organizacija avtonomno tožbo. Zato sklep IO SKGZ ne omejuje možnosti posameznikov, da s svojim podpisom pristopijo k iniciativi Odbora za sožitje.

Problem tožbe je bil skupno s črtanjem postavke za finansiranje potreb slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji iz finančnega zakona v ospredju ponedeljkeve seje IO SKGZ. Glede finančnega zakona je IO ponovil stališče, ki ga je SKGZ zavzela z nedeljsko izjavo in pri tem podčrtal zaskrbljenost za posledice vladnega ukrepa na težavni položaj Slovenskega stalnega gledališča. Izvršni odbor je poudaril pomen in vlogo, ki jo ima osrednja kulturna ustanova za rast in razvoj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji ter v tem okviru poudaril, da je treba poiskati vse poti za rešitev problema, saj ni sprejemljivo, da SSG deluje pod stalnim Damoklejevim mečem finčnih omejitev in negotovosti o lastni usodi. Zato je treba napeti vse sile ter preveriti vse možne poti reševanja.

V nadaljevanju seje je IO razpravljal o problemih in perspektivah Primorskega dnevnika ter o delu v enotni delegaciji.

Kanalizacijsko omrežje
za Koper velik problem

KOPER — Od nekdanj problematično kanalizacijsko omrežje v Kopru z okolico je tudi danes eden od najbolj perečih problemov, s katerimi se soočajo v komunalnem servisu Koper. Prebivalci Kopra in Semelede so letos avgusta spet vonjali smrad, ki se je širil iz kanala Grande (enakost v imenu s sloviti beneškimi Canalom Grande je zgolj naključna), kamor so se stekale komunalne odplake približno 10 tisoč prebivalcev Semelede, Žusterne in Olma. Prvo črpališče na osrednjem kolektorju je namreč »odpovedalo« in ker ga ni bilo moč takoj popraviti, so se odplake zlivale v kanal Grande in nato v morje.

Bilo je tako kot pred mnogimi leti, ko se je vsa nesnaga v kanalizaciji prek črpalke na stari Semeledski cesti zlivala v morje. V Kopru so dalj časa načrtovali, kako in kam speljati osrednji kanalizacijski vod in sklenili, da bo ta po mehki bonifiki »potegnjen« do bližine Rižane, kjer so v bližini luškega območja zgradili tudi prvi del centralne čistilne naprave. Kolektor je dolg približno pet kilometrov, čistilna naprava pa lokacijsko daleč stran od območja, ki se - kar zadeva stanovanjsko gradnjo in načrte v zvezi z njo - najhitreje razvija. V koprskem komunalnem servisu zdaj o ponesrečenosti lokacije čistilne naprave ne razpravljajo več, zavzemajo pa se, da bi jo, drugače pač ne gre - dogradili, vendar smotno, na osnovi izkušenj oziroma zahtev, ki jih narekuje današnji dan. Trenutno namreč nadaljujejo gradnjo mehanskega dela čistilne naprave, ki pa je - tako ocenjujejo na komunalnem podjetju in dodajajo, da kot investitorji, žal, nimajo posebnega vpliva na dograjevanje naprave - za sedanje potrebe prevelik, končni učinek pa tudi ne bo pomemben, če ne bo jasno kam z odpadnim blatom, ki se bo nabralo po mehanskem čiščenju. V komunalnem podjetju torej poudarjajo, da mora biti gradnja čistilne naprave bolj domišljena, nujno pa je treba ugotoviti smotnost biološkega čiščenja odpadnih voda. Zato je zdaj v gradnji pilotska naprava za biološko čiščenje, ki bo v letu dni »odgovorila« na vprašanja v zvezi z biološkim čiščenjem. Dejstvo je namreč, da v koprsko kanalizacijsko omrežje vdira približno polovico morske vode in taka mešanica ni primerna za biološko čiščenje. Torej je predpogoj za tako čiščenje sanacija kanalizacijskega omrežja do te mere, da morska voda ne bo več vdirla vanj. Dokler kanalizacijsko omrežje ne bo sanirano je seveda uspešnost biološkega čiščenja pod vprašajem. Zato med drugim v komuni že leto dni zahtevajo, da bi »ustavili gradnjo in projektiranje, dokler se ne razreši vprašanje smotrnega postopka čiščenja.«

DUŠAN GRČA

Občinska konferenca
ZSMS Koper
kritično o položaju
v Jugoslaviji

KOPER — Nezadovoljstvo občanov v zvezi z gospodarsko in politično situacijo v državi prej narašča, kot da bi se umirjalo. To dokazuje tudi vrsta sestankov najrazličnejših forumov, kjer sprejemajo vse ostrejšje sklepe in zahteve. Na Obali so bili najbolj konkretni v koprski občini.

Predsedstvo občinske konference ZSMS Koper je dalo pobudo (podprli pa so jo tudi v predsedstvu občinske organizacije ZZB in v predsedstvu občinske konference SZDL Koper), da naj bi delegati zvezne skupščine iz Slovenije sprožili v zborih skupščine SFRJ postopek za razpravo o zaupnici zveznemu izvršnemu svetu, kot to določa 360. člen ustave SFRJ. Prav tako naj bi posebna skupščinska komisija ugotovila, ali je bil zvezni izvršni svet pravočasno obveščen o menični aferi Agrokomer in če je bil, zakaj ni ukrepal pravočasno. Predsedstvo občinske organizacije ZZB NOV je na svoji zadnji seji med drugim zahtevalo odstopa in razrešitve ter kaznovanja v zvezi z menično afero in to »od zgoraj navzdol« - še posebej zahtevajo ugotavljanje odgovornosti Ljubljanske banke in poslovnih organov, ker so sprejemali neveljavne menice tudi po opozorilu o njihovi nevnovčljivosti.

Predsedstvo občinske konference SZDL Koper pa je na svoji zadnji seji predlagalo, da naj republiška konferenca SZDL Slovenije takoj sproži postopek pri ustreznih organih, da bi čimprej umaknili iz obkta bankovec za 5000 dinarjev s Titovim likom ter ga nadomestili z drugim (saj gre za bankovec, ki je iz dneva v dan manj vreden in je zaradi tega po mnenju predsedstva koprške SZDL, kršen zakon o obeleževanju osebnosti in lika Tita, kot tudi zakon o uporabi imena in lika osebnosti Josipa Broza Tita. Ob tem je predsedstvo opozorilo tudi naj bi pri oblikovanju bankovcev prenehali s socrealističnimi motivi in izbirali raje sodobnejše in po svetovnih merilih krojene grafične prijeme.

Boris Šuligoj

Prijetno srečanje z rojakoma iz Avstralije

V daljavi je ljubezen do doma vedno večja

Čim dlje od doma so naši Slovenci, tem bolj si želijo stikov z rojstnim krajem, matično domovino, s svojimi ljudmi, ki jih občasno tudi obiščejo, katerih bližino, jezik, navade in običaje vse bolj pogrešajo.

Ivo Lebar, kemik iz Maribora, ki je sedaj že trideset let v Melbournu v Avstraliji in Helena Rebula, frizerka iz Senožeč, ki je tam že 29 let, sta med tistimi srečnimi, ki se pogosto vračata v domovino, od tod pa odnašata v mesto, kjer sedaj prebivata, pozdrave, želje in sporočila domačih, pa še veliko veliko gradiva, ki ga ob vsakem obisku nabereta, oziroma dobita na ljubljanski radioteleviziji, na tržaški slovenski radijski postaji in na Radiu Koper.

Srečala sem se z njima na Radiu Koper. Nista še tik pred odhodom, a se počasi že pripravljata na povratek. Tu se je začelo naše poznanstvo, tu smo si izmenjali prve misli, želje in vtise, tu smo opravili tudi prvi skupni intervju, ki ga bo objavil Radio Koper, ki si ga pa bosta odnesla, posnetega na trak tudi na svojo radijsko postajo v Melbournu.

»Skoraj vsako leto prihajava v domovino, vedno vesela srečanja s svojci pa tudi srečanja s tistimi, ki nam pomagajo s svojim gradivom, da obogatimo naše slovenske radijske postaje v Melbournu,« nam je dejal Ivo.

Trikrat tedensko imajo oddaje v slovenščini na radijskem sedežu SBS (Special Broadcasting Servis - za etnično Avstralijo), na katerem se oglašajo 57 etničnih skupin s svojimi programi in v svojem jeziku.

»Naše slovenske oddaje tečejo že trinajst let. V enournem programu objavljamo novice iz lastnega studia. To so novice, ki nam jih posredujejo razne tiskovne agencije, med njimi agencija Tanjug, ANSA in druge. Sledijo

vesti in obvestila odgovornih vladnih in lokalnih oblasti. Tako so naši poslušalci obveščeni o vseh odlokih, ukrepih in drugem v svojem jeziku. Med novice vključujemo tudi vesti, ki jih prejemo dvakrat tedensko od RTV Ljubljana. Tretji vir so časopisi in revije, ki jih prejemo iz matične domovine. In ker je med našimi poslušalci veliko Primorcev, bi bilo prav, da bi med temi imeli tudi vesti in komentarje, ki jih objavlja vaš Primorski dnevnik. Tega bi bili naši poslušalci prav gotovo zelo veseli.«

Slovenska radijska postaja v Melbournu ima, kot sta mi povedala, stike s Slovenci iz Clevelanda, Francije, pa tudi iz drugih držav, s katerimi si izmenjujejo informacije in vesti o raznih srečanjih v društvenih centrih, pa na sploh vesti o življenju tam živečih Slovencev.

»Pri nas imamo kar bogato kulturno dejavnost, ki nas povezuje in druži. Tako imamo svoje zbornice, gledališke družine, folklorne skupine in glasbene skupine. Njihovo dejavnost spremljamo z vestmi, pa tudi reportažami.«

Na radijski postaji v Melbournu je administratorica in eden od koordinatorjev prav Helena, ki tudi napoveduje. Napovedovalci in programerji so še Ivo, Elica Rimal iz Maribora in Deri Madison (po domače Darko Koren) prav tako iz Maribora.

»V Melbournu imamo štiri slovenske šole, privatne seveda: šolo Planica, šolo Slovenskega društva v Melbournu, šolo Zveze Ivan Cankar in Slomškovo šolo. Šole, kjer poteka pouk v pošolskem času, so zelo dobro obiskane ter je njihova zasluga, da otroci dobro razumejo slovenščino, mnogi jo tudi govorijo. Država poskrbi tudi za sobotno dopolnilno šolo, ki odgovarja naši nižji srednji šoli. Na njej so učite-

lji in profesorji profesionalci, ki imajo tudi svojo zvezo slovenskih učiteljev, kateri predseduje Aleksandra Ceferin, ki je sicer lektorica za slovenski jezik na univerzi v Melbournu.«

Potem ko sta mi še povedala, da je njihova slovenska radijska oddaja nekaj posrednik med slovenskim človekom in državo, da se preko nje in njenih oddaj zrcali tudi odprtost avstralskih oblasti do manjšin in njihovega kulturnega življenja, sta mi navedla tudi konkretne primere, kako se lahko Slovenci v svojem jeziku izražajo v javnih uradih itd.

»Sam sem na primer opravil vozniški izpit v slovenščini. Napisal sem slovenske odgovore na posebni obrazec; s pomočjo tega je funkcionar takoj primerjal moje odgovore z angleškimi tekstom in vsa zadeva je bila rešena.«

Še marsikaj sta mi povedala o življenju Slovencev v Avstraliji, o radij-

skih oddajah, ki zajemajo tudi zdravstveni kotichek, pa še druge rubrike itd.

Šest tednov bosta v domačih krajih, 16. oktobra pa se vračata v Melbourn. »Odnášava kup gradiva, ki sva ga dobila na radijskih postajah v Ljubljani, Trstu in Kopru. Naj poveva, da naši ljudje zelo radi poslušajo posnetke s koprške radijske oddaje "Sosednji kraji in ljudje", še posebno šegava Mariko in Drečeta (Meri Petaros in Joška Lukeša), ki se vsako nedeljo oglašata s svojim klepetom v domačem narečju. Ta naši poslušalci še posebno radi poslušajo in se jima tudi nasmejajo.«

Z njunima pozdravoma vsem Slovincem v domovini in zamejstvu in mojim Slovincem v daljni Avstraliji se je naše srečanje tudi zaključilo.

NEVA LUKEŠ

V Desenzanu ob Gardskem jezeru

Srečanje političnih strank manjšin

V Desenzanu ob Gardskem jezeru je bilo srečanje političnih strank manjšin, ki so se ga udeležili zastopniki Slovenske skupnosti, Union Valdotes, Furlanskega gibanja in Okcianskega avtonomističnega gibanja. Slovensko skupnost sta zastopala deželni tajnik Ivo Jevnikar in predsednik Marjan Terpin. Šlo je za periodično srečanje, ki pa je bilo tudi namenjeno razmišljanju o kakovosti izboljšav stikov med vsemi samostojnimi političnimi strankami manjšin v Italiji in o učinkovitejšem delu v okviru evropskega parlamenta. Vsaka skupina je orisala položaj svoje skupnosti po parlamentarnih volitvah in sedanjo problematiko.

Delegacija Slovenske skupnosti je opozorila tudi na nesprijemljivi predlog vlade, da letos črta iz finančnih

dokumentov postavko, ki naj bi nudila finančno kritje za bodoči zakon o globalni zaščiti ter za ostale žgoče potrebe slovenske manjšine v Italiji. Slovenska skupnost odločno zahteva, da se osnutek finančnega zakona spremeni in se vanj vnesejo črtane vsote, predvsem pa da italijanske oblasti začnejo uresničevati svoje obveznosti. Tudi dosedanja postavka je namreč ostala na ravni načelne obljube. Da bi to dosegli, je tudi Union Valdotes obljubil posredovanje in pomoč svojega parlamentarnega zastopnika. Potrjeno je bilo nadalje, da bodo parlamentarci manjšinskih strank podpisali in vložili v Rimu novi zakonski predlog Slovenske skupnosti o globalni zaščiti.

DANIELLE STEEL

77.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Freljih

»Se šališ?« se je deško zarežal Lionel. »Nor sem nanj. Komaj čakam, da ga jutri odpeljem na pravo vožnjo.« Nasmehnil se je Gregovemu prijatelju. John je bil že leta stalni gost v njihovi hiši in mu je bil od nekdanj pri srcu. Bil je zanimivejši od vseh Gregovih prijateljev, kar je slučajno odkril nekega dne, ko Grega ni bilo doma in se je pogovarjal z njim. John se je skoraj ves čas delal, da je takšen kot ostali, toda Lionel je uganil, da je to le preteza ter da je v njem dosti več kot samo plehko zanimanje za nogomet in atletiko in vse drugo, kar Lionela ni nikoli pritegnilo. »Prihodnji teden začnem delati im mislim, da bo čudovito, ker bom imel svoj avto.«

»Kaj pa boš delal?« je zanimalo Johna. Anne je poslušala njun pogovor in kot vedno molčala. Poslušala je brata in gledala Johnov obraz. Od nekdanj se ji je zdelo, da ima najlepše oči.

»Pri Van Cleef & Arpelsu. V draguljarni v Beverly Hillsu.« Lionelu se je zdelo potrebno, da to še posebej razloži. Niti eden izmed Gregovih prijateljev ne bi vedel, kje je to.

Toda John se je zasmeljal in Anne se je nasmehnila. »Vem. Moja mama vedno hodi tja. Zelo lepe stvari imajo.« Lionel je bil videti presenečen in vesel. John se ni začel daviti ob misli, da bo Lionel delal pri njih. »Zdi se mi zelo dobra služba.«

»Saj je. Veselim se je že.« Lionel je kar zasijal in znova pogledal proti avtomobilu. »Še posebej zdaj.«

»Potem pa jeseni na Kalifornijsko univerzo. Srečnež. Jaz sem že tako sit gimnazije.«

»Saj ne bo več dolgo. Samo še eno leto moraš prestati.«

»Zdi se mi cela večnost,« je zastokal John, Lionel pa se mu je nasmehnil.

»In kaj potem?«

»Še ne vem.« To ni bilo nič nenavadnega. Večina njegovih prijateljev še ni razčistila s tem.

»Jaz sem se odločil za kinematografijo.«

»Sliši se čudovito.«

Lionel je skromno skomignil z rameni. Od svojega štirinajstega leta je dobival nagrade za fotografijo, pred dvema letoma pa se je začel ukvarjati s filmom. Bil je pripravljen na vse, kar bi mu lahko dala Kalifornijska univerza, in kljub očetovim besedam navdušen, da lahko gre tja. Oče je hotel, naj bi se vpisal na eno izmed elitnih šol na Vzhodu, ker je imel primerne ocene zanje. Toda to Lionela sploh ni privlačilo. Greg bi prej zgrabil podobno priložnost.

Prijateljsko je pogledal Johna. »Pridi me kdaj obiskat na šolo. Lahko se boš malo ogledal naokoli, da se boš laže odločil glede šolanja.«

»To bi mi bilo všeč.« John ga je pozorno pogledal in njune oči so se za trenutek srečale in zadržale, potem pa se je John jadno obrnil stran in trenutek kasneje uzrl Grega. Nenadoma se mu je zelo mudilo proč, zato je Lionel povabil Anne na ples. Divje je zardela in odklonila, da bi plesala z njim, toda ko je še malo vztrajal, odšla je za njim na plešišče.

»Kaj je to?« Fant, ki je pritaval v hišo za Val, ji je sledil do okenske niše, kjer ji je hotel na vsak način seči z roko pod krilo, kar niti ne bi bilo pretežno. Toda pri tem so mu oči obstale na predmetu, ki je stal na polici ob baru. »Je to res to, kar mislim?« Predmet je naredil velik vtis. To je bila prva hiša, v kateri so resnično imeli enega izmed njih, čeprav se je po vsem Los Angelesu veliko govorilo o njih.

»Ja. Pa kaj potem? Prava reč.«

»Seveda.« S strahospoštovanjem je zrl v kipec in potem stegnil roko in se ga dotaknil, da bi lahko o tem povedal svojemu očetu, ko ga bo prišel iskat. »Čigav je? Mamin ali očkov?«

Videti je bilo, da nerada prizna, vendar je na koncu le povedala: »Mamin. Hočeš pivo, Joey?« Takrat se je fant skoraj onesvestil. Zagledal je še drugi kipec. Pri tej hiši so imeli kar dva!

»Moj bog, da ima dva! Za kaj pa?«

»Oh, za božjo voljo, na spominm se. Hočeš pivo ali ne?«

»Ja, ja. Prav.« Čeprav bi ga dosti bolj zanimalo izvedeti, za kaj je njena mati dobila dva oskarja. Vedel je, da ga bosta najprej oče in nato mati spraševala, toda Val ni hotela govoriti o tem. »Nekoč je bila igralka, ne?« Vedel je, da je zdaj režiserka. To so vedeli vsi. Njen oče pa je bil velik producent pri MGM-ju. Žal Valerie ni dosti govorila o tem. Bolj se je zanimala za pijačo in fante. Takšen glas je šel o njej; ko je sedla, bi ji lahko skoraj videl pod krilo, čeprav je v resnici zagledal le precejšen del notranjega stegna.

»Si že kdaj kadil marihuano?« Seveda ni, vendar ji tega ne bi nikoli priznal. Star je bil petnajst let in pol; Val je spoznal tega leta v šoli, vendar nista še nikoli šla skupaj ven. Za to ni imel dovolj poguma. Bila je prelepa in zastrašujoče zrela.

»Ja. Enkrat.« Ni se mogel zadržati, še enkrat jo je moral vprašati. »Pogovarjajva se še malo o tvoji mami.«

To je bilo preveč. Skočila je na noge in oči so se ji zablskale od jeze. »Ne, ne bova!«

»Ne bodi no tako napeta, za božjo voljo. Samo radoveden sem, to je vse.«

Val je odkorakala do vhodnih vrat, se obrnila in ga zaničljivo pogledala. »Potem pa vprašaj njo, zoprnež.« Videl je še njeno viharajočo rdečo grivo, potem pa je izginila in strmel je samo še v prazna vrata. Obupano je zašepetal:

»Stranje.«

»Oho?« Greg je za hipec pomolil glavo noter, da bi videl, kdo je v sobi; fant je planil pokonci in zardel.

»Oprosti... malo sem si odpočil.« saj že grem ven.«

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Slovenščina še vedno marsikomu trn v peti

Rajonski svet za Valmauro odklonil dvojezično tablo

Fobični odpor do slovenske besede, pa naj bo uporabljena v še tako nepolitične namene, ni le značilna konstanta nacionalističnih izpadov v pomembnejših političnih forumih. Z njim so prežeti tudi rajonski sveti, za katere bi zdrava pamet narekovala, da bi opravljali svoje naloge pragmatično, konkretno, na osnovi stvarnih potreb in koristi prebivalstva. Največkrat pa ni tako. Določeni politični predstavniki izkoristijo seje rajonskih svetov za politični poligon, kjer se realne potrebe umikajo osebnemu izživljanju, s tem pa izničujejo že itak ohromljeno vlogo teh upravnih teles. Morda je tudi v tem razlog, da je delo rajonskih svetov — razen častnih izjem — tako izvotljeno in odtujeno od prebivalstva.

Zgovoren primer v tem smislu je rajonski svet za Valmauro, kjer se udeležuje sej izredno nizko število svetovalcev. Pred dnevi, ko so se morali izreči o dvojezičnem napisu, jih je bilo prisotnih le sedem od skupnih dvajset. Žal tudi edinega slovenskega svetovalca, predstavnika SSK, ni bilo na seji, tako da občinski prevajalec res ni imel veliko dela. Toda za kaj je šlo? Gradbena zadruga Italsider, ki je na razlaščenih Kodričevih njivah ob Ulici Flavia zgradila stanovanjski kompleks, je na tržaško Občino vložila prošnjo, da bi pred trgovskim centrom v pritličnih protisih kompleksa postavila veliko reklamno tablo (2mx6m) z italijanskim in slovenskim napisom. Občina je prošnjo posredovala rajonskemu svetu, ki je o tem moral izreči svoje mnenje.

V razpravi je kot prvi ostro zavrnil predlog misovec Pompigio, češ da bi dvojezični napis žalil italijanstvo Val-

maure. Za njim je posegel listar Marchi, ki je trdil, da bi dvojezična tabla bila povsem neprimerna in nepotrebna, saj druge trgovine v Valmauri poslujejo dovolj dobro tudi brez slovenske reklame. Za komuniste (od petih sta bila prisotna le dva) je vzel besedo Claudio Zaccai, ki je poudaril, da je bilo področje Sv. Ane nekdanje popolnoma slovensko in da so Slovenci imeli prav, ko so se borili proti razlašanju svoje zemlje, saj so se značilnosti območja, kot kaže tudi razprava, popolnoma izrodile. »Če bomo šli po tej poti, jim bo onemogočeno govoriti slovensko še med dabo.« je ugotovil in zraven še opozoril na absurdnost, da so na Ulici Flavia tudi reklamne table z zgolj angleškimi napisi, ti pa nikogar ne motijo. Zaccai je ekonomsko korist dvojezične table utemeljil tudi s splošno znanim dejstvom, da se po Ulici Flavia stalno peljejo jugoslovanski kupci, ki bi se verjetno radi posluževali novega trgovskega centra, ko bi jih ta opozarjal nase v slovenščini.

V nadaljevanju razprave je bilo nato zanimivo dejstvo, da je vprašanje razklalo demokristjane. Od dveh prisotnih je bivši predsednik rajonskega sveta Hlacia bil za dvojezično tablo, njegov strankarski kolega pa proti. Zdrava pamet, ekonomska računica in načela sožitja vsekakor niso prevladala: s štirimi glasovi proti trem je svet sporočil Občini svoje odklonilno mnenje. Relativna večina glasov (11) ni bila potrebna, ker je šlo za drugo sklicanje, ko je svet v kakršnikoli sestavi sklepčen.

Se bo kdo od tega primera kaj naučil? (nf)

Posledice politične afere o verouku otipljive tudi na naših šolah

Večina višješolcev je izbrala šolski verouk

Nerešena vprašanja alternativnih dejavnosti

Velika večina slovenskih dijakov je tudi letos ob vpisu na višje srednje šole izbrala šolski verouk: za alternativne dejavnosti se je izrekla ena osmina dijakov, to je malenkost več, kot v lanskem šolskem letu. Prav tako Kot lani, ko so imeli višješolci prvič možnost o izbiri šolskega verouka oziroma alternativnih dejavnosti, je šolski verouk na posameznih šolah takoj stekel, alternativne dejavnosti (ali samostojni pouk) pa so šele v zametku. Tako slika izhaja iz naše včerajšnje miniankete o pouku šolskega verouka in alternativnih dejavnosti na slovenskih višjih srednjih šolah. Letos se skratka ponavlja lanska situacija, ko je bilo vprašanje poučevanja alternativnih dejavnosti rešeno šele več tednov po začetku pouka.

»Šole nimajo nobene krivde za sedanjí položaj,« meni o tem ravnateljica liceja Prešeren Laura Abrami. »Doselej nismo prejeli nobenih navodil z ministrstva. V Rimu očitno čakajo na parlamentarno razpravo o šolskem verouku, šele zatem naj bi izdali nova dolo-

čila. Zato smo tudi mi prisiljeni čakati na ustrezno okrožnico.«

Afera o šolskem verouku, ki je v preteklih dneh zaostрила odnose med italijanskimi političnimi silami, je imela torej svoje posledice tudi na pouk alternativnih dejavnosti na naših višjih srednjih šolah. Lani je takratni minister za šolstvo Falcuccijska izdala sporno okrožnico o šolskem verouku in alternativnih dejavnostih, po kateri so morali profesorski zbori v teku prvega meseca pouka določiti alternativne dejavnosti na posameznih šolah. Pri pripravi alternativnega pouka je prišlo do dokajšnjih zamud, zatem pa so te dejavnosti (ali samostojni pouk) kljub vsemu stekli.

Na liceju so lani dijaki v sklopu alternativnih dejavnosti sledili tečajem o zgodovini raznih religij, o krščanski tradiciji v slovenski literaturi, nekateri dijaki pa so sami izbrali in s profesorjem izpeljali tečaj o zgodovini študentskih gibanj. Na zavodu Zois so se dijaki izrekli za samostojni pouk, ki so ga opravljali na šoli ob prisotnosti

profesorja. Na učiteljskišči je profesorica didaktike poučevala dijake, ki se niso izrekli za verouk, zgodovino verstev. Temu tečaju so sledile tudi tri dijakinje 3. razreda vzgojiteljske šole, ki so ob sklepu šolskega leta tudi poglajale usposobljenostni izpit iz tega predmeta. Na poklicnem zavodu sta bila med alternativne dejavnosti vključena tečaja o zgodovini glasbe in o zgodovini umetnosti.

Letos je, kot rečeno, z alternativnimi dejavnostmi še vse v zraku. Na »Irgovski« je bil včeraj sestanek z dijaki, ki so izbrali te dejavnosti, na katerem se je velika večina izrekla za samostojni pouk (seveda na šoli in pod nadzorstvom profesorja), dva pa sta se odločila, da bosta sledila tečaju državljanke vzgoje (seveda gre za izvenkurikularno dejavnost). Sedaj se bo moral o tem izreči profesorski zbor, zatem pa bo treba vse te dejavnosti programirati in jih tudi izpeljati.

Prav pri izpeljavi alternativnih dejavnosti pa se pojavljajo nekatere nemajhne težave. Prvo predstavlja izbira profesorjev, ki bodo (seveda tudi na drugih šolah) vodili tečaje, oziroma nadzorovali dijake med njihovim samostojnim poukom. Lani je izbira padla prvenstveno na šolnike, ki niso imeli polnega števila tedenskih učnih ur. Nemajhno je bilo tudi vprašanje prostorov za alternativne dejavnosti. Mnogokje so se morali dijaki stiskati v tesnih sobicah (na primer v šolski ambulanti) ali pa so bili primorani slediti tem dejavnostim celo na hodniku.

Vsa ta vprašanja bi morali čimprej rešiti, da bi alternativne dejavnosti (ki so v primerjavi s šolskim veroukom že itak zapostavljene) stekle vsaj v drugem mesecu pouka. A kaj, ko je treba za nova določila čakati na parlamentarno razpravo...

Izbira verouka na višjih srednjih šolah

ŠOLA	vpisani	DA	%	NE	%
Znanstveni licej Prešeren	255	180	70,6	75	29,4
Klasični licej Prešeren	43	38	88,4	5	11,6
TTZ Žiga Zois	332	321	96,6	11	3,4
Oddelek za geometre	52	45	86,5	7	13,5
Učiteljske Šolme	56	50	89,2	6	10,8
Šola za vzgojiteljice	21	21	100	0	0
Poklicni zavod Stefan	142	134	94,3	8	5,7
SKUPNO	901	789	87,5	112	12,5

V ponedeljek na seji miljskega občinskega sveta

Nov postopek za izvolitev župana

Miljski občinski svet se bo sestal spet prihodnji ponedeljek, da začne znova postopek za izvolitev župana in odbornikov. Kot je znano, je namreč Pokrajinski nadzorni odbor razveljavil vse sklepe, po katerih je bila skupščina zadnje dni septembra izvolila za novega župana neodvisnega Claudia Muttona in 6 novih odbornikov iz vrst komunistične Liste Frausin in neodvisnega socialista Rusignana. Nadzorni organ je namreč ocenil za nezakonito že predhodno nadomestitev dveh svetovalcev Liste Frausin z neodvisnima kandidatom Soldinijem in Muttonom, zaradi česar so postali vsi nadaljnji sklepi skupščine ob njuni prisotnosti nični.

Ponoven postopek, ki ga bo vodil po sili razmer bivši župan, poslanec KPI Willer Bordon, se bo odvijal v veliki negotovitosti, saj se od konca meseca v Miljah ni nič spremenilo in si stojita v občinski skupnosti nasproti v bistvu dva enaka bloka: Lista Frausin in neodvisni socialisti Rusignana, ki premoreta polovico glasov, na drugi strani pa KD, PSI, PSDI, PRI in Lista za Milje, ki skupno s predstavnikom MSI razpolagajo prav tako s 15 svetovalci.

Krajevni komunisti, ki so do septembra vodili miljsko občinsko upravo na podlagi štiridesetletnega zavezništva s socialisti (ki se je zdaj razbilo ob vročih polemikah), niso še obupali nad možnostjo oblikovanja večinskega odbora na osnovi dogovora med vsemi strankami, z izjemo MSI. Tak »institucionalni« odbor naj bi predstavljal rešitev v sili, ki naj bi omogočila redno upravljanje Občine in rešitev najbolj perečih problemov. V ta namen je miljska KPI naslovila ponoven poziv za pogajanja vsem krajevnim strankam, od katerih pa doslej ni bilo nobene ga odziva.

Po vsej verjetnosti se bo torej Lista Frausin tudi v ponedeljek prisiljena sprijazniti s potrebo, da predloži samo svoje kandidature, ki bodo (na naslednjih sejah) privlede do ponovne izvolitve Muttona za župana in odbornikov iz vrst komunistov in neodvisnih, bržkone s samimi 15 glasovi. Toda takoj nato bo moral občinski svet v Miljah obravnavati proračun, in če zanj ne bo glasovalo vsaj 16 svetovalcev (vsekakor večina skupščine), bo Pokrajinski nadzorni odbor imenoval komisarja, kar bi odprlo pot razpustitvi skupščine in predčasnim volitvam.

Za odpravo luž pred opensko šolo

Pokrajinska svetovalca KPI Dolfi Wilhelm in Stelio Spadaro sta že pred začetkom šolskega leta ponovno opozorila izvršni organ Pokrajine na problem, ki ga predstavlja nabiranje deževnice v velikih lužah pred poslopjem italijanske in slovenske nižje srednje šole na Opčinah. Komunistična svetovalca v svoji interpelaciji, naslovljeni na pokrajinskega predsednika Locchia in na pristojnega odbornika, obveščata upravo, da je državno podjetje za ceste ANAS med poletjem zaključilo dela za ureditev odtoka deževnice v Narodni ulici na Opčinah. Dovolj bi bil torej, menita Wilhelm in Stadaro, manjši poseg, da bi povezali s to kanalizacijo tudi področje pred omenjenim šolskim poslopjem, s čimer bi rešili problem, ki obstaja že dolgo let in je razlog resnih težav za vse uporabnike teh šol.

Delovanje združenja slepcev v novi sezoni

Novi uprvani odbor Kulturno-rekreacijskega krožka Carlo Tomè Italijanskega združenja slepcev je izelal glavne obrise programa za leto 1987/1988.

Sobotna popoldanska srečanja, ki se bodo nadaljevala skozi vso društveno sezono, se bodo pričela 24. oktobra ob 15.30. Člani bodo lahko v teku popoldneva prebirali knjige in revije, igrali šah, damo in karte ter sledili predavanjem in koncertom.

Na Državni dan slepca, 13. decembra, bo Krožek v dvorani ITIS-a priredil koncert in recitacije, pri katerih bodo sodelovali izključno slepi umetniki.

Iz študije prof. Giorgia Valussija z Geografskega inštituta Tržaške univerze

Učinkovanje Raziskovalnega območja na človeško okolje

Razvoj Raziskovalnega območja pri Padričah bo v svoji neposredni okolici, t. j. na Vzhodnem Krasu, zaustavil obstoječe negativne demografske težnje, pospešil bo proces deruralizacije in torej odmiranja kmetijstva, spodbudil pa bo obrtniške, trgovinske in turistične dejavnosti. Te spremembe lahko notranje ošibijo slovensko narodnostno skupnost, ki živi na tem področju, lahko pa ji tudi nudijo priložnost novekulturne in sploh narodnostne rasti.

To so nekatere temeljne ugotovitve študije o družbeno-gospodarskem učinkovanju Raziskovalnega območja na okolje, ki jo je po naročilu samega Območja izvedel prof. Giorgio Valussi z Geografskega inštituta Tržaške univerze. Rezultate študije je javnosti predstavil sam avtor, in sicer pretekli petek na okrogli mizi, ki je bila na Tržaškem velesejmu v okviru salona »Spazio 4« posvečena učinkovanju Raziskovalnega območja na naravno in človeško okolje. V našem sobotnem poročilu o okrogli mizi smo o študiji že pisali. Ker pa gre za problematiko, ki našo javnost posebno zanima, najbrž ne bo odveč, če se k njenim izsledkom nekoliko pazliveje povrnemo.

RAZSEŽNOST POSEGOV

Najprej velja pojasniti, da študija jemlje v posev vse pobude, ki se razvijajo na Raziskovalnem območju, se pravi tudi načrtovano gradnjo sinhrotronskega svetlobnega generatorja na mestu s konvencionalno oznako T8 pri Bazovici. Po podatkih prof. Valussija celotno Raziskovalno območje obsega od 160 do 170 hektarov (točneje ga baje ni še nihče izmeril). Kakih 45 hektarov odpade na že omenjeno področje T8, ostalo pa leži na tako imenovanem področju AR1 med Bani, Padričami in Trebčami.

Glede časovne razporeditve posegov študija pripisuje poseben pomen letnicama 1989 in 1993. Leta 1989 bo po predvidevanjih začel polno delovati Mednarodni center za genetsko inženirstvo in biotehnologijo (ICGEB), leta 1993 pa bi moral biti dograjen sinhrotronski svetlobni generator. To sta daleč najpomembnejša projekta, ki se na Raziskovalnem območju uresničujeta.

DEMOGRAFSKI UČINKI

Izvedenci predvidevajo, da bo v kratkem roku pri Raziskovalnem območju približno 400 zaposlenih, v daljšem roku, točneje v primeru, da bi izkoristili vse njegove zmogljivosti, pa do 4.000 zaposlenih. V dobršni meri bo šlo za visoko kvalificirano delovno silo, ki bo le deloma krajevnega izvora, zaradi česar je treba predvidevati določeno priseljevanje.

Kje bodo priseljenci našli stanovanje? Del se jih bonastanil v mestu, v katerem je zaradi padanja prebivalstva vse več praznih stanovanj. Dobršen del pa si bo prav gotovo skušal urediti stanovanje na Vzhodnem Krasu, na katerem je med drugim naravni prirastek prav tako negativen kot v mestu. Prof. Valussi tvega celo kvantitativno napoved. Po njegovem lahko pričakujemo, da se bo prebivalstvo Vzhodnega Krasa v prihodnjem desetletju predvsem zaradi večjega priseljevanja povečalo za 10 od sto, medtem ko se je v preteklem desetletju povečalo za 7,7 od sto (od 9.156 na 9.861): razliko naj bi pripisali prav demografskim učinkom Raziskovalnega območja.

Prof. Valussi pripominja, da priselitveni vali ne bodo tako sunkoviti, da bi jih krajevne skupnosti ne mogle obvladati. Veliko pa bo odvisno od tega, kako se bodo nanje pripravili nosilci krajevnega gospodarskega, družbenega, pa tudi kulturnega življenja.

KMETIJSTVO BO NAJBOLJ PRIZADETO

Razvoj Raziskovalnega območja bo najbolj prizadel kmetijske dejavnosti, že zato, ker jim bo odvzel kar 160-170 hektarov površin. Resnici na ljubo gre za površine zelo različne kakovosti. Področje AR1 je že od nekdaj bilo namenjeno v glavnem pašnikom, sicer pa je s kmetijskega vidika že dalj časa malo izkoriščeno (precejšnji del uporablja vojska, zlasti za tankovske vaje). Prof. Valussi je vsekakor izračunal, da bi to področje lahko zagotovilo kmetijstvu okrog 145 milijonov lir letnega dohodka.

Drugače je s področjem T8 pri Bazovici. To področje je sicer bistvenomanjšje od AR1, a je s

kmetijskega vidika veliko kakovostnejše, saj obsega tudi obdelane in obdelovalne površine. Zdaj zagotavlja kmetijstvu letno kakih 100 milijonov lir dohodka, če bi bilo nekoliko bolje izkoriščeno, pa bi lahko zagotovilo vsaj za 50 od sto več.

Po navedenih računih naj bi torej razlastitve zemlje v prid Raziskovalnega območja odvzele kmetijstvu letno (kvečjemu) kakih 300 milijonov lir. Posredno ali neposredno naj bi izgubilo delo kakih 50 ljudi, ki se zdaj s kmetijstvom ukvarjajo, pa čeprav samo part time. Prof. Valussi pripominja, da bi te posledice same po sebi ne smele biti posebno težko občutene tudi zato, ker kmetijstvo v teh krajih tako in tako že leta propada, čeprav priznava, da bi pri določevanju teže posledice morali upoštevati tudi dejstvo, da bo Raziskovalno območje dokončno vzelo kmetijstvu nekatere možnosti razvoja.

Po drugi strani pa je v študiji poudarjeno, da bi se kmetijstvo v novih razmerah lahko z nekaterih ozirih celo okoristilo. Raziskovalno območje z vsem, kar se bo ob njem razvilo, bi lahko absorbiralo razne kmetijske pridelke, zlasti povrtnino, perutnino, mleko in mlečne izdelke. Poleg tega bi odškodnine za razlašeno zemljo (že v prvi fazi naj bi izplačali kakih 5 milijard lir) lahko nudile sredstva za posodobitev kmetijskih dejavnosti oziroma za okrepitev perspektivnih kmetijskih dejavnosti. Pri tem študija omenja tudi agriturizem.

SPODBUDA ZA SEKUNDARNI IN TERCIARNI SEKTOR

Raziskovalno območje bo odprlo številne možnosti razvoja krajevnemu obrtništvu, trgovini in turizmu, mogoče pa bo spodbudilo tudi nastanek novih industrijskih dejavnosti. Prof. Valussi v svoji študiji posebej omenja gradbene in instalcijske dejavnosti, ki jih bo zahtevala namestitve raziskovalnih objektov, a tudi ureditev novih rezidenčnih in drugih struktur. Vse to bo nadalje v drugi fazi zahtevalo razne vzdrževalne službe, od čistilnih do čuvajskih. Nove možnosti dela se

obetajo krajevnim obrtnikom, od mehanikov do prevoznikov, in seveda tudi trgovcem.

Študija se podrobneje ustavlja pri koristih, ki naj bi jih imelo krajevno gostinstvo in sploh turizem. Prof. Valussi pravi, da bodo na Vzhodnem Krasu polno izkoriščene strukture za turizem in prosti čas, ki že obstajajo, opozarja pa na nove možnosti, ki jih bo nudil tako imenovani kongresni turizem. Zanimive možnosti razvoja naj bi imel tudi agriturizem.

Kaj pa industrija? Prof. Valussi pravi, da je težko predvidevati, ali bo Raziskovalno območje pritegnilo nove industrijske dejavnosti v tržaško pokrajino. Po njegovem naj bi kvečjemu nastali manjši obrati »pionirske« narave, za katere je dovolj prostora v industrijski coni pri Žavljah.

IZZIV ZA MANJŠINO

Po mnenju prof. Valussija bo Raziskovalno območje nujno prispevalo k družbenemu in kulturnemu dvigu krajevnega prebivalstva. Razlastitve zemlje in priseljevanje lahko predstavljajo nevarnost za neokrnjen obstanek krajevnih slovenske narodnostne skupnosti. Toda le-ta se po drugi strani v novih razmerah lahko tudi okoristi, in to ne le v gospodarskem, družbenem in kulturnem, pač pa tudi narodnostnem smislu, se pravi v smislu krepitve zavesti, da pripadaš k neki etnični skupnosti. Na tej osnovi prof. Valussi zaključuje, da je za manjšino boljše sprejemati novosti kot pa se pred njimi zapirati.

Ni naša naloga, da bi te pomembne trditve ocenjevali. Pripomniti bi le, da so po našem mnenju vendarle nekoliko premalo utemeljene. (Problemu manjšine je v več kot 100 strani obsegajoči študiji odmerjena pičla stran.) Predvsem pa bi si dovolili obžalovanje, da takšna študija prihaja *post festum*, se pravi potem, ko je že odločeno, kje in kako se bo razvijalo Raziskovalno območje. Ne bi bilo pravilno, da bi o posledicah tako pomembnih odločitev premislili, preden bi jih sprejeli?

M. B.

Po Straussovem odhodu iz Trsta

Vrsta konkretnih vprašanj v razpravi mešanih skupin dežel Bavarske in FJK

Medtem ko je bavarski deželni glavar Franz Josef Strauss včeraj navez-godaj odpotoval iz Trsta v Ljubljano, se je opoldne s tiskovno konferenco bavarskega ministra za gospodarstvo in prevoze Antona Jaumanna in dežel-nega odbornika za finance Daria Ri-naldija zaključilo 4. zasedanje meša-nih skupin za ekonomska in transpor-tna vprašanja. Na dnevnem redu so imele pet točk, ki so zadevale cestne, železniške in zračne povezave, upora-bo tržaškega pristanišča, turizem s po-sebnim ozirom na navtična pristaniš-ča, blagovno izmenjavo in sodelovanje na področju znanstvenega raziskova-nja.

Vodji obeh delegacij, odbornik Ri-naldi in minister Jaumann, sta vsak za svojo stran ponazorila in ocenila re-zultate zasedanja, ki je omenjena vprašanja temeljito poglobilo, čeprav seveda ni pripeljalo do nobenih epo-halnih sklepov. Pač pa je bilo izraže-nega toliko več zadovoljstva: spričo praktično dokončane avtocestne pove-zave med našo deželo in Bavarsko preko Avstrije (o predoru pod Monte Croce Carnico ni bilo govora, ker gre za "notranji avstrijski problem"), ob dobrem napredovanju del za izgradnjo nove tabeljske železnice, po kateri bodo vozili vlaki (tudi tovrni) z viso-ko hitrostjo, ob novih pomorskih po-vezavah tržaškega pristanišča s Turči-jo in Grčijo. Pač pa je zadovoljstvo na bavarski strani nekoliko splahnelo (če že ne povsem izginilo) ko je beseda zanesla k vprašanju pristaniških tarif. Znano je namreč, da sta Italija in Av-strija že pred poldrugim letom sklenili sporazum o olajšavah za avstrijske gospodarstvenike, ki uporabljajo tr-žaško pristanišče: za sedaj Bavarci za-radi njega še niso oškodovani (ker je treba sporazume pač tudi uresničeva-

Odbornik Rinaldi (levo) in minister Jaumann med tiskovno konferenco

ti), pač pa so prepričani, da bo do te škode slej ko prej prišlo. In tukaj je bil minister Jaumann dokaj odločen, če-rav izenačenje tarif za Bavarce s tisti-mi, ki naj bi veljale za Avstrijce, sodi na raven meddržavne pristojnosti.

Sploh so bile težave, ki dušijo priza-devanja za okrepitev gospodarskih in še posebej prometnih vezi med Bavar-sko in Furlanijo-Juljsko krajino, v ve-liki meri pripisane avstrijski državi, ki je pač "blazinica" med obema regija-ma in se te svoje privilegirane vloge dobro zaveda. In zato Bavarci seveda ne morejo na slepo obljubljeni, da se bodo posluževali tržaškega pristanišča v škodo severnoevropskih, če ne bodo v zameno deležni prožnosti pri dolo-čanju železniških in pristaniških tarif, kar je vsekakor problem, ki ga bodo morale skupaj rešiti vse tri države. Pač

pa so izrazili veliko pripravljenost za rešitev vprašanja posebnega zračnega koridora za povezavo med Ronkami in Münchnom (ki je v obratno smer za-gotovljen) in pokazali veliko zadovolj-stvo nad dejstvom, da je bila v mesecu dni, odkar je zveza začela delovati, za-sedenost na letalih kar 62-odstotna. Prav tako so pripravljeni pomagati pri promociji deželnega, zlasti navtičnega turizma med Bavarci in njihovimi gos-ti, saj sta oba tipa turistične ponudbe različna in komplementarna. Skratka, včerajšnje zasedanje mešanih skupin je poleg zadovoljstva nad doseženo ravni sodelovanja nakazalo, pred-vsem konkretne probleme, o katerih bo potrebno razmisliti v Trstu in še bolj v Rimu, če naj se Trst gospodar-sko tesneje naveže na Svobodno drža-vo Bavarsko. (vb)

V zvezi z oskrbo slovenskih otrok v Trstu

Vodstvo Dijaškega doma pri predsedniku Pokrajine

Vodstvo Slovenskega dijaškega doma Srečko Kosovel z ravnateljem Edvinom Švabom na čelu se je včeraj srečalo s predsednikom Pokrajine Loc-chijem in odbornikom za socialno skrbstvo Cannonejem. Predstavnik dijaškega doma so predlagali srečanje, da bi se z javnimi upravitelji pogovo-rili o posledicah, ki bi jih imela radi-kalizacija spora v zvezi s socialno oskrbo slovenskih otrok v tržaški Ob-čini. O sporu smo obširneje že pisali, naj tu le omenimo, da je pokrajinski odbor zavrnil zahtevo slovenskih soci-alnih delavk, naj uprava uradno pove-ri pristojnost za slovenske otroke v tr-žaški občini slovenski operaterki, ki je to delo opravljala že pet let, vendar brez formalnega priznanja. To je med drugim imelo za posledico, da social-na asistenta ni razpolagala z lastno fi-nančno dotacijo in je program posega za posameznega otroka morala vsakič usklajevati s kolegi, ki je bila urad-no odgovorna za tisto območje.

Toda vrnimo se k Dijaškemu domu. Ta ustanova je zadnja leta posodobila svojo dejavnost, pač v skladu z novimi značilnostmi in potrebami družbe. Stekel je tako razvejan program de-javnosti za socialno ogrožene in priza-dete otroke. Program je zajel okrog 30 otrok, za pokrajinsko upravo pa ga je vodila že omenjena socialna delavka. Edvin Švab je včeraj poudaril, kako pomembno je, da se te dejavnosti še naprej razvijajo in da to službo oprav-lja operaterka, ki dobro pozna jezik, okolje in težave ogroženih otrok ter njihovih družin. Obenem je tudi opo-zorila na nujnost, da se spor rešuje predvsem v korist otrok, kar bi ob do-bri volji ne bilo nemogoče.

Reševanje spora je vsekakor vse prej kot enostavno, predvsem zato, ker jo pogojujeta politična logika in seda-nje ravnavesje sil v Trstu. Včeraj so se s predsednikom in odbornikom sestali tudi sindikalni predstavniki CGIL za javne uslužbenke, za danes pa je na-povedano srečanje med njima in soci-alnimi delavkami. Morda se bo iz slednjega izcimilo kaj spodbudnega.

Giorgio Valcini ne priznava krivde

Namestnik državnega pravdnika Staffa je včeraj popoldne zaslusal Gior-gia Valcinija, ki je obtožen poskusa umora. Valcini naj bi preteklo sredo skoraj do smrti pretepel svojega očeta Claudia, ki je še vedno v globoki ne-zvesti. Sin, ki je doslej zatrjeval, da se je oče ponesrečil, pa včeraj skoraj ni več odgovarjal na vprašanja. Njego-vi odgovori so se glasili: »Se ne spo-mnim« in »Ne vem«. Staffa bo v pri-hodnjih dneh verjetno zanj naročil psihiatrični pregled.

Maura Gialuza včeraj prepeljali v katarsko bolnišnico

Zdravstveno stanje deželnega tajni-ka CGIL Maura Gialuza, ki se je v nedeljo ponesrečil v hribih, se je ne-koliko izboljšalo. Včeraj so ga iz Vi-dma prepeljali v katarsko bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirškem oddelku. Gialuz se je v nedeljo jutraj odpravil s prijateljem na Kanin. Med povratkom v dolino pa mu je na lede-niku spodrsnilo in se je skotalil po le-deni strmini. Pri tem se je potolkel po obrazu in drugih delih telesa. Njegov prijatelj Piero Lettig je takoj odhitel po pomoč do koč Gilberti, od koder so poklicali gorsko reševalno službo. Bila je že 2. ura ponoči, ko so reševalci končno prenesli ranjenca do Neve-j-skega sedla. Od tod so ga najprej pre-peljali v Trbiž, v ponedeljek jutraj pa v videmsko bolnišnico. Zdravniki so ugotovili, da si je Gialuz spahnil de-sno ramo in si zlomil kost nad očesno votlino.

Oropala bar hotela kjer sta prenočila

Dva mlada Avstrijca sta v ponedel-jek zvečer oropala bar hotela Mignon v Grljanu. Plen sicer ni bil velik, od-nesla sta le 100.000 lir, vendar sta stvar opravila po pravilih. Spozabila sta se le, da osebe hotela pozna njuno ime. Mladeniča sta prispela v Trst v ne-deljo in sta eno noč prespala v Migno-nu. Obnašala sta se povsem normalno. V ponedeljek sta pospravila svoje stvari in plačala račun, kljub temu pa sta ostala v baru do 23. ure zvečer, ko je ravnatelj hotela Candido Ponte že zapiral in ni bilo v baru več nikogar. Tedaj sta mladeniča potegnili iz žepa nož in velela Ponteu, naj bo tih. Nato sta ga zavezala za stol in mu zamašila usta, iz blagajne sta pobrala denar in zbežala. Ponteu je po polurnem napo-ru uspešno, da se je osvobodil in pokli-cal na pomoč, a roparja sta bila tedaj že daleč.

Kot rečeno, sta njuni imeni znani, saj sta v hotelu pokazala svoje doku-mente. Gre za 20-letnega Ralfa Son-nensheima iz Gradca in 23-letnega Antona Wrabna iz Lengana.

■ **Franco Ferrante iz Drevoreda XX. septembra 88** je ponedeljkov večer preživel z ženo v pivovarni v Ul. Ve-cellio. Avto je parkirali v bližini, ko pa se je vrnil k avtomobilu, ga je čakalo grenko presenečenje. Tatovi so vlomili v avtomobil in odnesli torbo, ki je ležala na sedežu. V njej je bilo poleg osebnih dokumentov tudi 400.000 lir.

7. 10. 1984

7. 10. 1987

Ob 3. obletnici smrti naše nezgledne

Zdenke

se je z ljubeznijo spominjajo

SVOJCI

Trst, 7. oktobra 1987

Zahteva tržaške federacije KPI Vlada naj zagotovi finančno kritje za potrebe manjšin

Tržaška federacija KPI je v posebnem tiskovnem poročilu odločno ob-sodila dejstvo, da je vlada črtala iz osnutka finančnega zakona, držav-nega proračuna za leto 1988 in tri-letnega finančnega načrta postavko s kritjem finančnih potreb manjšin, kar je bilo predvideno v finančnih zakonih v prejšnjih letih. Tržaška fe-deracija KPI, je rečeno v tiskovnem poročilu, izraža zaskrbljenost nad takšno izbiro, ki dokazuje politično neobčutljivost in brezbržnost za probleme, ki so zelo občuteni v teh deželah. Zato zahteva od vlade, da spet vključi v finančni zakon postav-

ko, ki zadeva podporo manjšinam in da pri tem predvidi, poleg podpore slovenski narodnostni skupnosti v Italiji, tudi specifično postavko, po kateri naj se zajamci ustrezna po-moč tudi dejavnostim italijanske manjšine v Jugoslaviji.

V poročilu je še rečeno, da so se tržaški komunistični parlamentarci v preteklosti odločno zavzemali za rešitev tega problema in da se bodo tako tudi v prihodnje. Pri tem pa ko-munistična federacija poziva tudi druge politične sile, da se zavzamejo za ta problem.

Bo slovenščina zapostavljena na bodoči Vinski poti terana?

Kot smo že napovedali, bodo to so-boto slovesno odprli Vinsko pot tera-na. Vila se bo od Opčin do Vižovelj mimo 21 gostiln, ki so se obvezale, da bodo svojim gostom priporočale to pristno domačo kapljico. Pobudo za iz-peljavo »teranske poti« je dalo Sloven-sko deželno gospodarsko združenje, osvojila pa jo je tržaška pokrajinska uprava.

Brez dvoma gre za hvalevredno po-budo, pri kateri med drugim prihaja do pomembnega sodelovanja med tr-žaškimi (v glavnem slovenskimi) gos-tinci in kmetovalci. Nanjo v teh dneh opozarjajo lepaki in letaki, ki so se po-javili po vsem mestu. Žal pa so ti lepa-ki in letaki skoraj v celoti v italijan-sčini, kot dokazuje naš fotografski po-snetek. Prireditelji so nam sicer zago-tovili, da obstajajo tudi lepaki in leta-ki v slovenščini. Očitno pa slednjih ne nameravajo razobešati po mestu. Mimo tega velja opozoriti, da je slo-venščina pri pobudi tudi drugače za-postavljena. Tako je slovenski napis na tablah in smerokazih in sploh na uradnem simbolu Vinske poti terana potisnjen na tretje ali celo četrto me-sto, za nemškimi in angleškimi. Res čud-no predstavljanje v dobri meri slo-venške pobude v mestu, ki hoče biti »mittelevropsko« odprto!

(B. R.)

Službe za prizadete še daleč nezadostne

Dobro vemo, da v Italiji socialno skrbstvo ne deluje, kot bi moralo, saj spada Italija v tem pogledu med najslabše organizirane države Zahodne Evrope. Seveda se pomanj-kljivosti v socialnih storitvah zrcalijo tudi v Trstu, kjer so na dnevnem redu prioritete glede neučinkovitosti pokrajins-ke ter občinske uprave.

Pred nedavnim je imelo združenje AIAS (Associazione italiana assistenti per spastici) sestanek s starši, spremlje-valci in vzgojitelji telesno in duševno prizadete mladine. Srečanja se je udeležilo kar mnogo zainteresiranih; med njimi so bili tudi predstavniki sklada Mitja Čuk ter starši dvajsetih slovenskih otrok, ki jim ustanova nudi pomoč. Na sestanku so prisotni enotno izrazili svoje nezadovoljstvo glede slabo organiziranega socialnega skrbstva v naši po-

krajini in v sami tržaški občini, saj spada AIAS pod njeno okrilje. Že na samem začetku srečanja je stopil v ospredje pekoč problem pomanjkanja specializiranih spremljevalcev za otroke z možgansko paralizo ter njihovega prevoza. Ude-leženci so izrazili nezadovoljstvo tudi zaradi dokajšnjega nezanimanja krajevnih ustanov, da bi zaposlile fizično in umsko prizadete. Ustanove namreč nikakor nočejo razume-ti, da se prizadete osebe želijo vključiti v javno življenje.

Na koncu srečanja je bila izražena tudi želja, da bi ob-činska uprava končno že odobrila mesto za kakega sloven-skega terapevta, kajti slovensko govoreči otroci nujno po-trebujejo osebo, s katero bi se lahko pogovarjali v materi-nem jeziku.

Za okrepitev sodelovanja SDGZ z devinsko-nabrežinsko občino

V okviru občasnih stikov med vodstvom Slovenskega deželnega gospo-darskega združenja in krajevnimi upravitelji je prišlo včeraj do srečanja med županom občine Devin-Nabrežina Bojanom Brezigarjem in delegacijo SDGZ, ki jo je vodil predsednik Vito Svetina. Razgovora so se udeležili še tajnik SDGZ Marino Pečenik, ravnatelj Vojko Kocjančič in organizacijski tajnik Odo Kalan. Osvetljene so bile poglobljene točke možnega sodelovanja, katerega cilj je poživitev in razširitev gospodarskih pobud na območju obče-ne v korist krajevnih gospodarstvenikov. Izražena je bila potreba in želja, da bi prav predstavniki gospodarstvenikov aktivneje sodelovali pri razvojnih načrtih občinske uprave in dali svoj strokovni prispevek k delu raznih komi-sij. Turistični razvoj Sesslanskega zaliva zahteva nove poslovne prijem-e in prilagajanje obrtnikov, trgovcev in drugih operaterjev zahtevam in potre-bam sodobnega srednjevisokega turizma. Časa ni na pretek in zato — so ugotovili prisotni — je potreben koordiniran pristop, ki naj ovrednoti vse potencialne razvojne možnosti ne samo na turističnem torišču ampak tudi pri trgovski mreži in v kmetijstvu ter vinogradništvu. (zk)

Pokrajinski upravitelji na ogledu kmetij

Komisija za kmetijstvo tržaškega pokrajinskega sveta se je pod vodstvom odbornika Marčela Čoka podala na ogled nekaterih kmetij v dolinski in miljski občini. Slo je za kmetije, ki se ukvarjajo z žlahtnimi kulturami, se pravi z vrtnarstvom, sadjarstvom, vinogradništvom, pa tudi z živinorejo.

Pokrajinski upravitelji nameravajo v prihodnjih dneh obiskati še druge kmetije na Tršaškem. Vse to z namenom, da bi natančneje ugotovili, kakšne so možnosti in kakšne potrebe kmetijstva na Tršaškem, kar bi potem upoštevali pri izdelavi predlogov za porazdelitev denarnih prispevkov in podpor iz Sklada za Trst za tekoče leto.

Kongres o uporabi naravnih proizvodov

Danes ob 9. uri se na Ekonomski fakulteti v Trstu pričena peti Državni kongres italijanskega združenja za far-makognozijo, ki se bo odvijal do petka zvečer. V združenje so včlanjeni razi-skovalci in strokovnjaki z univerz in iz industrijskih obratov, ki se ukvarja-jo s preučevanjem sestave in učinkov naravnih snovi rastlinskega in žival-skega izvora.

Kongres prireja Inštitut za farmako-logijo in farmakognozijo pri Tržaški univerzi z namenom, da bi sodelujoči italijanski in tuji strokovnjaki lahko primerjali najnovejša spoznanja na področju praktične uporabe naravnih proizvodov.

V sklopu kongresne dejavnosti bo tudi okrogla miza o problemih radio-aktivnega okuženja in okuženja z dru-gimi strupenimi snovmi pri rasti, ob-delavi in uporabi zdravilnih rastlin. Okrogla miza bo jutri ob 17.30 v Vili Manin v Passarianu.

Ob predstavitvi nove knjige »Škedenjska krušarica« Dušana Jakomina

Pomemben prispevek k poznavanju dela naše polpretekle zgodovine

»Hvala gospod Jakomin«, V teh kratkih in skopih besedah je bilo zaobjeto pravzaprav vse, kar so želeli Škedenjci, še preživele škedenjske krušarce pa tudi vsi tisti, ki ljubijo stare običaje in navade, povedati in izraziti avtorju nove knjige g. Dušanu Jakominu ob izidu knjige »Škedenjska krušarica - Servola: la portatrice di pane« ob njeni predstavitvi, ki je bila v nedeljo dopoldne v Domu J. Ukmarja v Šklednju.

Pri predstavitvi knjige, ki predstavlja pomemben prispevek k poznavanju dela naše zgodovine, ki so ga s svojim trudom, delom in nesebičnostjo, pisale prav škedenjske krušarce, so sodelovali, poleg avtorja g. Jakomina, še prof. Tomaž Simčič, zgodovinar prof. Dante Cannarella in še drugi gostje, skupno seveda z avtorjem.

Lahko rečemo, da je bila to izredno prisrčna, globoko doživeta in občutena predstavitev knjige, ki so jo močno občutili predvsem še žive krušarce, ki pa so jo močno občutili tudi domačini sami, kar je pokazala zelo živahna diskusija, ki se je po uradnem delu prireditve razvila in ki bi se bila prav gotovo še nadaljevala, da se ni postavilo večno vprašanje časovne stiske.

O knjigi, ki obsega 164 strani s 26 poglavji in ki jo opremljajo še številne lepe fotografije, risbe in dokumenti (delo Maria Magajne, Armanda in Enrica Halupca) sta strokovno, a tudi močno prizadeto, z veliko simpatijo pa tudi s hvaležnostjo od avtorja spregovorila najprej v slovensčini prof. Tomaž Simčič, ki je označil novo knjigo kot izredno knjigo, ki pripoveduje o kruhu in o ljubezni ter o zvestobi škedenjske žene, o škedenjske kruhu in škedenjskih krušaricah, in prof. Cannarella. Peka kruha je bila v preteklosti, je med drugim dejal prof. Simčič, za škedenjske krušarce sveto opravilo, pravi obred. Iz opisov, ki jih prinaša avtor, diha veliko, neizmerno spoštovanje krušaric do kruha, ki je najprej sad zemlje in delo božjih rok in šele potem rezultat

njihove spretnosti. Knjiga predstavlja, je še dejal, koristno dopolnilo škedenjskemu etnografskemu muzeju, ki govori o vsem, kar je spremenljivo peko kruha, dopolnjujeta jo pa bogat besedni zaklad in opis narodnih noš in številnih ljudskih običajev in navad. »Prav gotovo je g. Jakomin,« je zaključil Simčič svoj poseg, »dal s svojo knjigo škedenjskim krušaricam največje priznanje in poklon za njihovo več kot 300 let trajajočo ljubezen do kruha in njihovega poklica.«

Kratek, a močno občuten, je bil poseg zgodovinarja prof. Cannarella, ki je dejal, da lahko zapisovanje starih običajev in navad, ki so v glavnem navzoče v predmestjih Trsta in v njegovi okolici, samo bogati večinski narod. »Danes se ti stari običaji izgublajo,« je še dejal. »V vsakem primeru,« je posebno pa v primeru Škedenja, ki je, kljub bližini mesta, ohranil neko svojo svojost, pa bi bila takšno izgubljanje in pozaba še posebno negativna in škodljiva. Zato sem z veseljem pozdravil novo knjigo,« je dejal, »in bi želel, da bi si jo prečital vsak Tržačan.«

O knjigi je nekaj besed spregovoril tudi avtor g. Jakomin, k besedi pa so se oglasili obrtnica - umetnica Silva Bogatec in dva pristna domačina Srečko Šuman in Oton Merlak, zadnji škedenjski kmet in vinogradnik. Oglasile bi se bile tudi krušarce in še mnogi drugi, ki so želeli izraziti svoje zadovoljstvo nad izidom nove knjige ter dodati še svoje spomine in želje. Bo pa za drugič...

Naj za konec povemo, da je v pripravi že nova knjiga posvečena Šklednju. Piše jo prof. Pavle Merku, ob pomoči domačina Srečka Šumana, in bo nosila naslov »Slovar škedenjskega narečja«.

Celotno nedeljsko prireditev je vodil v imenu Založbe Dom J. Ukmarja Alojz Debelis, navzoč pa je bil tudi Mario Sancin, ki je knjigo ilustriral.

Prijeten klepet z obujanjem spominov na stare čase in običaje je zaključil to lepo in prisrčno predstavitev. (N. L.)

Predavatelj iz ZDA pričel novo sezono v DSI

Prof. Velikonja o pomanjkljivih strokovnih povezavah z matico

V ponedeljek zvečer so se za občinstvo ponovno odprla vrata Društva slovenskih izobražencev, ki je pričelo svojo sezono s predavanjem prof. Jožeta Velikonje, docenta geografije na univerzi v Seattlu ob Pacifiku. Predavatelj je nanizal nekaj drobnih misli in vtisov o svojem potovanju v Slovenijo. Matično domovino je prof. Velikonja obiskal po skoro dvajsetletni odsotnosti in njegovo pričevanje je bilo torej iz tega vidika še toliko bolj zanimivo, saj je kot zunanji odpazovalec veliko lažje zaznal pozitivne in negativne plati družbenih, političnih in gospodarskih premikov v Sloveniji.

Predavatelj se je v svojem razmišljanju osredotočil predvsem na, po njegovem mnenju, premalo živahne kulturne in strokovne stike med matico in Slovenci, ki živijo izven njenih meja. Pritožil se je nad pomanjkljivo medsebojno informiranostjo in nezadostnim sodelovanjem med vseučilišči v Ljubljani in ZDA, za kar naj bi bila kriva predvsem togost matičnega univerzitetnega foruma. Prof. Velikonja je menil, da takšna neelastičnost izhaja iz ustaljene prakse socialnega in kulturnega dela v Sloveniji, ne pa iz družbeno-politične ureditve ali ustave socialistične republike. (HJ)

pismo uredništvu

Protest zaradi ravnanja šoferjev mestnih avtobusov

Na znanje družbi ACEGA!

Pred dnevi sem čitala v Primorskem dnevniku o prometni nesreči, v katero je bil vpleten avtobus št. 39. Ne morem si kaj, da se ne oglasim s pritožbo o obnašanju avtobusnih šoferjev. Dne 13. oktobra lani je v avtomobilski nesreči bil ob življenje moj sopro. Zgodilo se je, ko se je ob 20.30 po bližnji vračal domov proti Banom in je nepravilno prečkal Trbiško cesto. To se gotovo ne bi zgodilo, ko bi uporabil avtobus, katerega pa je on sovražil zaradi divje vožnje in nepravilnosti šoferjev.

Nadalje bi rada opozorila na dogodek, ki se mi je pripetil 14. septembra. Ob 17.30 sem vstopila na avtobus št. 39, ki pelje proti Opčinam. Ko sem

morala izstopiti, sem počakala, da so drugi zapustili avtobus pred mano. Kot zadnja sem nato stopila po stopnicah in se pri tem držala za drog (imam 77 let). Toda preden sem se dotaknila tal, so se vrata zaprla, jaz pa sem se še držala za drog. Tedaj so se oglasili klienti bližnjega bara, ki so šoferja klicali, naj ustavi, a on me je glasno zasmejal, tako da sem se osramočena oddaljila. Na komolcu sem še dolgo imela podplutbo.

Domači so hoteli dogodek naznaniti, a jaz nisem pustila. Ob podobnem incidentu pa se sedaj čutim dolžno, da obvestim odgovorne, v upanju, da se ne bi več pripetilo kaj podobnega.

Hvala za objavo
Vidali Kranjec Antonija z Banov

gledališča

VERDI

Operna sezona 1987/88. Pri blagajni gledališča (tel. 631948) je v teku vpisovanje novih abonmajev in potrjevanje starih. Otvoritev sezone bo 20. oktobra z Bizetovo opero CARMEN.

LA CONTRADA - IL CRISTALLO

Nocoj ob 20.30 bo na sporedu delo Carpinterija in Faragune UN BIGLIETTO DA MILLE CORONE.

razna obvestila

PD Kolonkovec - Salita di Zugnano 46 vabi člane pevskega zbora danes, 7. t. m., ob 20.30 na pevsko vajo.

Devinsko-nabrežinska občina organizira tečaje angleščine, slovenščine, nemščine, pianole in kitare. Vpisovanje v uradu za stike z javnostjo občine Devin-Nabrežina (tel. 200421 int. 17 od 8. do 14. ure) do sobote, 10. t. m.

ŽPZ Prosek-Kontovel začena s prvo pevsko vajo, ki bo danes, 7. t. m., ob 20.30 v. Soščevi hiši. Z veseljem sprejmemo v našo sredo nove pevke za okrepitev zbora.

Rekreacijski odsek ŠZ BOR sporoča, da bo danes zjutraj vadba za starejšo skupino ob 9.45, za mlajšo pa ob 10.45.

Društvo mladih raziskovalcev vabi na redno mesečno sejo danes, 7. t. m., v prostorih Zgodovinskega odseka NSK, ob 18. uri.

razstave

Razstava Človek in trta v Kraškem muzeju v Repnu bo odprta od 16. oktobra. Urnik: od ponedeljka do petka od 17.00 do 20.00, ob sobotah in nedeljah od 11.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V umetniški galeriji Cartesius razstavlja tržaška likovnica Olivia SIAUSS. Razstava bo odprta do 15. oktobra.

V prostorih tržaške pokrajine - Trg V. Veneto 4 - razstavlja do 17. t. m. slikar Carlo CASETTI.

V umetniški galeriji Al Bastione bo od 10. do 22. oktobra razstavljal svoje akvarele Pietro COELLI.

koncerti

Glasbena matica Trst - Koncertna sezona 1987/88, informacije, vpisovanje abonmajev in potrditev starih sprejema pisarna GM od 10. do 12. ure (tel. 418605), Ul. R. Manna 29.

razne prireditve

KD Rdeča zvezda iz Saleža vabi na koncert Komornega zbora iz Škofje Loke, ki bo v nedeljo, 11. t. m., ob 18. uri v cerkvi sv. Urha v Samatorci.

KD F. Prešeren iz Boljunca prireja, 9. t. m., ob 20.30 v društvenih prostorih VEČER O JOGI s prikazom diapozitivov. Gostje bodo Egidij Baiss in njegovi učenci. Vabljeni!

Od jutri na Pomorski postaji

Deželno zasedanje o profesionalnih boleznih

Deželno tajništvo sindikata CGIL - INCA prireja 8. in 9. t. m. prvo deželno zasedanje o zaščiti pred profesionalnimi boleznimi s posebnim ozirom na rakasta obolenja in poškodbe slušnih organov. Tem problemom bo posvečen prvi dan zasedanja, na katerem bodo govorili priznani strokovnjaki s področja medicine dela. Poročila bo koordiniral prof. Melato z Inštituta za anatomijo in istološko patologijo na Tržaški univerzi.

V drugem delu zasedanja bodo obravnavali izvajanje zakona 222/84, ki se nanaša na invalidske upokojitve in razne oblike zavarovanja. Med drugim bo posegel tudi predsednik zavoda INAIL dr. Tomasini. Drugi del zasedanja bo koordiniral direktor Inštituta za sodno medicino na Tržaški univerzi prof. Altamura. Zasedanje bo v kongresnem centru na Pomorski postaji.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 7. oktobra
MARIJA

Sonce vzide ob 6.10 in zatone ob 17.35 - Dolžina dneva 11.25 - Luna vzide ob 17.36 in zatone ob 6.19.

Jutri, ČETRTEK, 8. oktobra
MITJA

PLIMOVANJE JUTRI: ob 2.57 najnižja -47 cm, ob 9.13 najvišja 58 cm, ob 15.35 najnižja -53 cm, ob 21.37 najvišja 39 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 19,2 stopinje, zračni tlak 1015,3 mb ustaljen, veter 18 km na uro urogvohodnik s sunki do 35 km na uro, vlaga 78-odstotna, dežja je padlo 8 desetink mm, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Arianna Chen, Cristina Schart, Alessandro Veri, Chiara Hrusar, Silvia Carli, Marco Legovics, Pietro Smrekar, Marco Deluca, Manfredi Musumeci.

UMRLI SO: 66-letni Giuseppe Volpato, 75-letni Paolo Calafiore, 77-letna Amelia Godiani, 86-letni Giacomo Pozzetto, 80-letni Giovanni Vecchione, 60-letni Stello Mindotti, 85-letna Giustina Cvek, 78-letni Carlo Magris, 76-letna Bruna Flego, 99-letna Francesca Tomazic, 85-letni Antonio Fortunato, 73-letni Pasquale Tullio, 73-letna Maria Fianacca, 67-letni Manlio Marciano, 78-letni Guido Gazerro, 76-letna Maria Tretjak.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 5., do sobote, 10. oktobra 1987

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10 (Kolonkovec), Lonjerska cesta 172, Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Lungomare Venezia 3 (MILJE).

BAZOVICA (tel. 226210) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Vpisovanje abonmentov vsak delavnik, od 10. do 14. ure in od 16.30 do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure v Kulturnem domu, Ul. Petronio 4, telefon 734265.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

kino

ARISTON - 16.30, 22.00 *L'amico della mia amica*, Fr. 1987; r. Eric Rohmer; i. Emmanuelle Chaleet, Sophie Renoir.
NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 *Good morning Babilonia*, dram., It., 1987, 120'; r. Paolo in Vittorio Taviani; i. Vincent Spano, Greta Scacchi.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.15 *Oci ciornie*, It., 1987, r. Nikita Mikhalkov; i. Marcello Mastroianni, Silvana Mangano.

FENICE - 15.30, 22.15 *Scuola di ladri 2*, kom., It. 1987; r. Neri Parenti, i. Paolo Villaggio, Massimo Boldi, Lino Banfi.

GRATTACIELO - 17.45, 22.15 *007 Zona pericolosa*, akc., VB 1987, 100'; r. J. Glen; i. Timothy Dalton, Maryan D'Ambo.

EXCELSIOR II - 16.30, 21.45 *Giulia e Giulia*, It. 1987; r. Peter Del Monte; i. Kathleen Turner, Sting, Gabriel Byrne, Gabriele Ferzetti.

EDEN - 16.00, 22.00 *Le grandi manovre erotiche*, porn., □ □

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 *Platoon*, vojni, ZDA 1986, 115'; r. Oliver Stone; i. Tom Berenger, Wilem Dafoe.
NAZIONALE II - 16.30, 22.00 *Gli occhi all'oro*, It. 1987; r. Giuliano Montaldo; i. Philippe Noiret, Rupert Everett, □

MIGNON - 16.00, 22.15 *Quarto protocollo*, krim.; r. John Mackenzie; i. Michael Caine, Pierce Brosnan.

CAPITOL - Danes zaprto.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 *Deliria*, srh., r. Michele Soavi; i. David Brandon, Barbara Cupisti, □

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 *Melo*, dram., Fr. 1986, 92'; r. Alain Resnais; i. Sabine Azema, Pierre Arditi.

NAZIONALE I - 16.15, 22.00 *Diavolerie di una moglie esigente*, porn., □ □

RADIO - 15.30, 21.30 *Le superlabbra di giovani vogliose*, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

prispevki

Ob 6. obletnici smrti nepozabnega Josipa Tula daruje žena Alojzija 30.000 lir za KD Primorsko-Mačkolje.

Namesto cvetja na grob drage Mirande Zobec darujejo Imelda, Rožica, Danila, Anica in Romilda 90.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na drago teto Antonijo Pupis vd. Kenda darujejo Olga, Majda in Ljuba 50.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na dragega očeta Milana Kureta daruje sin Enjo z družino 100.000 lir za pevski zbor Slavec.

Namesto cvetja na grob Milana Kureta darujeta Egidija in Emilijo Zobec - Boljunc 20.000 lir za SKD Slavec.

V spomin na Mirando Zobec darujejo Bogomil, Adela in Miki Zobec ter Marija Zarjal (bar) 170.000 lir za Združenje prijateljev srca - Amici del cuore.

Namesto cvetja na grob Antonije Kende daruje Vilma Leprini 50.000 lir za bazovsko cerkev.

V spomin na pok. Antonijo Kendo daruje Silvana Križmančič 40.000 lir za bazovsko cerkev.

V spomin na Stanka Požarja daruje Vida Ražem 15.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Tea Križmančič daruje Danilo Križmančič 30.000 lir za ŠD Zarja.

V počastitev spomina dragega Gastoneja Mennuccija darujejo žena, sin in hči z družinama 70.000 lir za pevski zbor Slovenec, 50.000 lir za moški pevski zbor V. Mirk, 30.000 lir za amaterski oder J. Štoka, 20.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel, 20.000 lir za sekcijo KPI Prosek-Kontovel, 20.000 lir za ŠD Kontovel, 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu, 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Borštu.

V spomin na Gastoneja Mennuccija darujejo nosilci krste 30.000 lir za ŠD Kontovel in 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Ob obletnici smrti stare mame daruje Lučka Štoka 30.000 lir za zbora Vesela pmlad.

V spomin na Gastoneja Mennuccija darujeta Marina in Žarko 10.000 lir za dvorano na Kontovelu.

menjalnica

Ameriški dolar	1310.—
Nemška marka	717.—
Francoski frank	213.—
Holandski florint	637.—
Belgijski frank	33,50
Funt sterling	2140.—
Irski sterling	1900.—
Danska krona	183.—
Grška drahma	8.—
Kanadski dolar	980.—

Drugi Trst po Radiu Opčine

V oddaji v živo z naslovom "Drugi Trst", ki je vsako sredo na sporedu Radia Opčine, bo danes spet govor o rasistični protislovenski kampanji, ki jo vodijo nekateri tržaški krogi in ki je prišla še posebno do izraza z znanim protislovenskim pamfletom ob nedavnem "radunu" istrskih beguncev. Oddaja, ki se bo začela okrog 21. ure, bodo kot običajno vodili Paolo Parovel, Samo Pahor in Bogdan Berdon, medtem ko bodo poslušalci lahko po telefonu (štev. 212658) posegli v razpravo.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev priredi v sredo, 21. oktobra, izlet v Goriška Brda. Kosilo bi imeli pri Kekcu. Vpisovanje v ponedeljek, 12. oktobra, od 10. do 11. ure za člane in v torek, 13. oktobra, od 10. do 11. ure za nečlane v društvenih prostorih, Ul. Cicerone 8.

mali oglasi

PRODAM motorno kolo cagiva 125 elegant 2, letnik 1986. Tel. 51853.

PRODAM pet nemških ovčarjev starih 1 mesec. Tel. 0481/34220.

ŠE VEDNO pogrešamo psa, mladega nemškega ovčarja, ki se je izgubil pred mesecem dni v okolici Zgonika. Če veste kaj o njem, prosimo, da tel. na št. 412507 ob uri kosila. Čaka vas bogata nagrada.

PODJETJE V GORICI zaposli osebo večšo knjigovodstva in splošnega uradovanja. Pismene ponudbe, pod šifro "Služba", nasloviti na Upravo Primorskega dnevnika, Ul. XXIV maja 1, 34170 Gorica.

ŠTEDILNIK št. 6 za centralno gretje, bele barve, malo rabljen, zamenjam za manjšega ali prodam. Tel. 226560.

0481/89726.

BREZPLAČNO nudim latnik dobrega črnega grozja (fragola), kdorkoli hoče trgati. Tel. 825059 ob večernih urah.

FIAT 80 NC in 3-tonsko prikolico prodam. Jesenko Milan, Jezero 87, 61352 Preserje.

PRODAM moped morini oxford 50 k. cm, letnik 86 v dobrem stanju. Tel. 208272 od 9. do 12. ure in 208771 od 19. do 20. ure.

IZKUŠENA PRODAJALKA oblačil s priporočili in znanjem slovensčine in hrvaščine ter šivilja tudi za kožuhe išče zaposlitev samo v jutranjih urah. Zamenjava resnost. Tel. 225946.

V spomin na teto Hermino Jeraj darujeta Vida in Glavko 100.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na teto Hermino darujeta Katja in Aleš 20.000 lir za mladinski pevski zbor Glasbene matice.

V spomin na Hermino Jeraj daruje Lina Ostrouska 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Hermino Jeraj daruje Danila Stenberger 20.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Hermino Jeraj daruje Mara Debelli 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev.

V počastitev spomina Gastoneja Mennuccija daruje Mara Starc-Ukmar 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

V spomin na dragega brata Milana darujeta sestra Bernarda in Marija z družino 50.000 lir za ricmanjsko godbo.

V spomin na Angelo Čufar vd. Bernečič daruje Danica Rismondo 20.000 lir za ŠZ Sloga.

Ob priliki memoriala Just Grgič daruje družina Rismondo 150.000 lir za ŠZ Gaja.

Namesto cvetja na grob Gastoneja Mennuccija darujeta Danila in Darinka 20.000 lir za KD Slovenec.

Ob 6. obletnici smrti Josipa Grgiča daruje žena Jola 30.000 lir za KD Lipa.

V spomin na pokojno Mirando Zobec por. Kocjančič darujejo žene iz Kraške ulice v Boljuncu 50.000 lir za KD F. Prešeren in 50.000 lir za Mladinski dom Boljunc.

Namesto cvetja na grob drage mame darujejo Stefanovi prijatelji 92.10

ti in morje

vojko colja

Genovski salon išče izhod iz krize italijanske navtike

Od 17. do 26. oktobra bo v Genovi že 27. mednarodni navtični salon in 17. sejem navtične opreme, ki je v bistvu največja tovrstna izložba v Italiji, na kateri se operaterji in ljubitelji navtike lahko seznanijo ne samo z vsemi novostmi, temveč tudi s trendi v italijanski navtični stvarnosti.

Že sedaj lahko povemo, da se ni odnos oblasti in industrijcev bistveno spremenil. Zadnje zvišanje kvot IVA bo nedvomno prizadelo italijansko navtiko. Po vsem sodeč je vlada še vedno prepričana, da je navtika sod brez dna, kjer lahko z davki nemoteno črpa dodatna sredstva. Industrijci pa v bistvu capljajo za dogodki, se le prilagajajo zakonu ponudbe in povpraševanja, do sedaj pa niso v bistvu skoraj nič napravili, da bi se med Italijani spremenila navtična kultura. Že res, da je gibal vsakega podjetja le dobiček, kratkoročno njegovo uresničevanje pa se lahko prej ali slej masčuje.

Italijanska navtična industrija ponuja v glavnem plovila višjega razreda, saj ima pri njih največ dobičkov in relativno najmanj skrbi. Pri tej proizvodnji je glede na tujino konkurenčna, saj so italijanski izdelki tako po kakovosti, predvsem pa po izgledu enkratni. Pestra je tudi ponudba najbolj proletarski plovil za nedeljske potepe. V mislih imamo predvsem gumenjake,

ki pa so v zadnjem obdobju postali predragi. Križi in težave pa so pri plovilih srednjega razreda. Razpršenost obratov onemogoča znižanje proizvodnih stroškov, da so zaradi maloštevilne proizvodnje cene nekonkurenčne. Če k temu dodamo, da noi bistvenih razlik tako glede vzdrževalnih stroškov kot birokratskih zapletov glede na večja plovila, je lahko vsakomur jasno, da ni povpraševanja za ta plovila.

Nekateri obrati so to obšli s proizvodnjo gliserjev, ki so namenjeni skoraj izključno izvozu, pri ajdrnicah pa tega še nismo opazili.

Glede Genove lahko navedemo, da bo prisotnih 1.252 razstavljalcev, od katerih 727 iz Italije, 378 pa iz triindvajsetih tujih držav. Na 165 tisoč kvadratnih metrih razstavljalnih površin bo 1.293 plovil. Že sedaj je jasno, da bodo to predvsem gliserji in motorni čolni, jadrnic bo po napovedih še manj kot prejšnja leta. Razni proizvajalci jadrnic so namreč že odkazali svojo udeležbo, ker od dosedanjih salonov niso imeli bistvenih koristi.

Nič čudnega torej, da genovski navtični salon išče nove oblike. Tako bodo letos precejšnji prostor namenili charterski ponudbi. Preprosta računica nam namreč jasno pove, da ne bo navadni smrtnik nikoli amortiziral draga plovila. Dopusť pa lahko preživi prav tako prijetno in bržkone z manjšimi skrbmi tudi na najetem plovilu. Trenutno so seveda cene še kar visoke, da si takega dopusta ne more privoščiti vsaka družina. Bržkone bi tudi na tem področju lahko storili marsikaj, da bi se cene vsaj nekoliko znižale, a kaj, ko davkarja tudi pri tem vidi možnost dodatnega davčnega izžemanja. Prav tako še vedno čakamo, da bi charterske družbe pričele dajati v najem kajtna plovila nižjega razreda (težke izrivne čolne), s katerimi lahko upravlja tudi manj vešč nedeljski kapitan. Že res, da se režijski stroški bistveno ne spreminjajo glede na razsežnosti plovil, a upoštevati je treba dejstvo, da si marsikdo želi na dopust predvsem sam in da niso vsi izkušeni jadranci.

ženska in njena stvarnost

odinea cupin

Poklic dirigenta

Muzikolog Aaron Cohen je v svoji Enciklopediji o skladateljih napisal, da je bila prva ženska, o kateri govori zgodovina glasbe, sužnja z imenom Hemre. Živela je 2750 let pred našim štetjem in je vodila glasbeno in baletno skupino na faraonovem dvorcu. V svoji enciklopediji Cohen navaja ime na in dela 4200 glasbenic. Živele so v različnih obdobjih zgodovine in njihova izbira poklica ali načina življenja je seveda temeljila na različnih vzgibih. Nekaj pa imajo te glasbenice skupnega in to je ljubezen do glasbe, čeprav ne poznamo niti njihovih imen, niti njihove glasbe. Vsaj v Italiji ne. In prav zato je v Italiji ženska v vlogi dirigenta orkestra ali zbora še prava redkost.

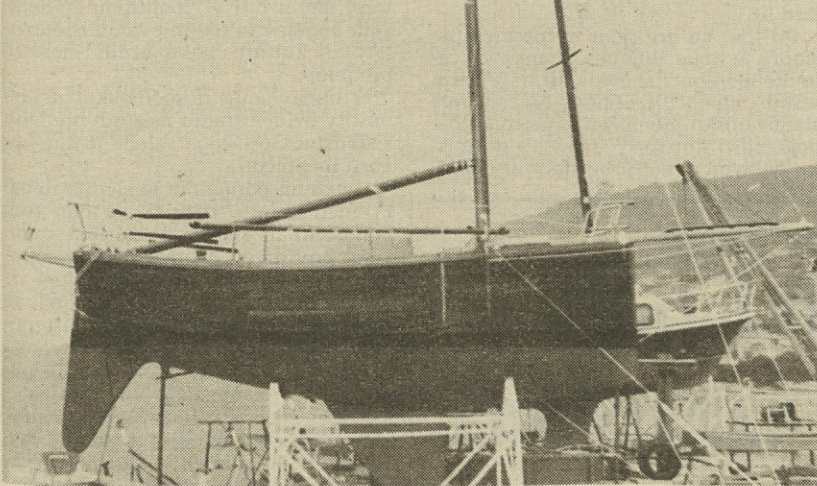
Ena teh figur je Ine Meisters, ki je pred kratkim prišla v Trst in prevzela vodstvo tržaškega opernega zbora. Dolgoletni dirigent Andro Giorgi je pred kratkim odšel v Pariz, mesto, v katerem je Maistersova glasbeno dozorela. Rodila se je v majhnem holandskem mestecu. Glasbo je vzljubila že kot otrok, vendar je na očetovo željo najprej izbrala »bolj resen študij« v Maastrichtu. Šele nekoliko kasneje se je odločila še za študij glasbe. Odkrili so, da ima lep glas in tako je dokončala tudi študij solopetja na pariškem Conservatoir nationale. Čeprav so ji vsi prerokovali lepo pevsko kariero, sama ni bila istega mnenja: in se je

raje odločila za zborovodstvo. Ljubi lepe glasove in se kot dirigentka počuti popolnoma realizirano. Svoj poklic opravlja že osem let. Začela je dirigirati v Parizu, kasneje je sprejela vabilo rimske radio-televizije, zadnja tri leta pa je v Rimu vodila operni zbor.

Ine Meisters zelo nerada govori, zato je bil najin pogovor zelo kratek. Povedala je med drugim, da ni veliko razmišljala o ženski v glasbi, vendar meni, da se bodo stvari le zelo počasi spreminjale. Osebo ne pozna žensk, ki bi vodile operne zборе. Ko je prevzela rimski zbor, je v časopisih prebrala, da je prva ženska, ki bo v Italiji vodila operni zbor. Poudarila je, da tega podatka ni sama preverila. In kaj zahteva od pevk in pevcev? Samo veliko ljubezen do glasbe, do zborovskega petja in, ker sva govorili o opernem zboru, tudi ljubezen do interpretacije. Dodala je še, da nima rada tistih, ki v zboru pojejo kot solisti.

Ine Meisters ne pozna niti Trsta, niti tržaškega zbora, zbor ne pozna nje. Po prvih vajah z njo pa so pevci imeli občutek, da je »maestro« Ine lep lik dirigenta in da ima v sebi poleg ljubezni do zborovskega petja tudi veliko mero discipliniranosti in borbenosti, lastnosti, ki sta prav gotovo potrebni zborovodji za delo s stočlanskim zborom.

»Old timer« pri Sireni

Pri Tržaškem pomorskem klubu Sirena bi morali vsak čas splaviti za naše kraje povsem neobičajno jadrnico, ki jo je v samogradnji izdelal na Tripco-vichevih vlačilcih zaposleni kapitan Romeo Ferfoglia. Za podrobnosti načrta nismo izvedeli, saj jih lasnik ljubosumno skriva. Kaj več bo povedal po nedeljskem regatnem Jesenskem pokalu, na katerem bo sodeloval s Chersijem, Sainom in Starcem. Iz našega posnetka je razvidno, da ima načrt svoje korenine v starih cornwellskih ribiških barkah. Ferfoglia je stari model bržkone prikojil za naše jadranske razmere, saj je jambor precej višji, delno spremenjeno je tudi dno. Vsekakor bi to morala biti solidna potovalna jadrnica, o regatnih značilnostih si ne bi upali dajati mnenj pred nedeljsko regato

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Inf. oddaja: Uno mattina 9.35 Nanizanka: Professione pericola 10.30 Dnevnik 10.40 Rubrika: Okrog nas 11.30 Nad.: La valle dei pioppi 12.00 Dnevnik - kratke vesti 12.05 Variete: Pronto... è la Rai? 13.30 Dnevnik 13.55 Dnevnik - tri minute 14.00 Pronto... è la Rai? (2. del) 14.15 Dokumentarec: Quarkov svet 15.00 Izobraževalna oddaja: Zvok in podoba - Glasbeni instrumenti, Kitara (2. del) 16.00 Risanka 17.00 Nanizanka: Emil 17.55 Rubrika: Danes v parlamentu 18.00 Dnevnik - kratke vesti 18.05 Variete: Io, a modo mio 19.40 Almanah, vreme in dnevnik 20.30 Variete: G.B. Show n. 6 22.15 Dnevnik 22.25 Filmske novosti 22.30 Rubrika: Športna sredi 23.55 Dnevnik - zadnje vesti 0.10 Šport: kolesarstvo - Pokal Sabatini (prenos iz Pecciolijsa)	11.05 Dok.: Yaminahua - Tribù Indios Amazonia Peruviana (1. del) 11.30 Risanke 11.55 Variete: Mezzogiorno è... 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.25 Dnevnik - sport 13.30 Mezzogiorno è... (2. del) 13.40 Nad.: Quando si ama 14.30 Dnevnik - kratke vesti 14.35 Nan.: Bert D'Angelo superstar 15.25 Film: Dodici lo chiamano papà (kom., ZDA 1950, r. Walter Lang, i. Clifton Webb, Myrna Loy) 16.55 Rubrika: Iz parlamenta 17.00 Dnevnik - kratke vesti 17.05 Nanizanka: Baciama strega 18.10 Aktualnosti: Spaziolibero 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Le strade di San Francisco 19.35 Vreme, dnevnik in športne vesti 20.30 TV film: Bagliori di guerra (r. Richard T. Heffron, 1. del) 22.10 Dnevnik - nocoj 22.25 Nanizanka: Investigatori d'Italia 23.25 Dnevnik - zadnje vesti 23.40 Film: Tre camerati (dram., ZDA 1938, r. F. Borzage, i. R. Taylor)	17.30 Športni dnevnik: Derby (pripravil Aldo Biscardi) 17.45 Dokumentarna oddaja: Geo (pripravil Folco Quilici) 18.30 Nanizanka: La famiglia Brady 19.00 Dnevnik 19.20 Deželne vesti 19.35 Glasbena oddaja: Pokerconcerto - Special Marras (vodi Mauro Micheloni, prenos iz dvorane Bussola Inn v Chianciano) 20.05 Izobraževalna oddaja: Italijanščina in Italijani danes v svetu - Solstvo (pripravil Ignazio Baldelli, 8. del) 20.30 Film: Frances (dram., 1983, r. Graeme Clifford, i. Jessica Lange, Sam Shepard, Kim Stanley) 22.45 Dnevnik - nocoj 22.55 Informativni tednik: Samarkanda - Stičišče (pripravila Giovanna Mantovani in Michele Santoro, r. Sergio Spina) 23.40 Aktualno: Visitors. Srečanja s tujimi pisatelji - Edmond Jabes 0.10 Dnevnik - zadnje vesti 0.25 Deželne vesti	10.00 TV mozaik. Mostovi 10.30 Matineja. TV drama: Suha veja (Željko Kozinc-Andrej Stojan, r. Andrej Stojan, i. Bine Matoh, Barbara Lapajne, Jerca Mrzel, pon.) 16.55 Videostrani 17.10 TV mozaik (pon.) 17.40 Lutkovna serija: Kljukčeve dogodiščine (7. del) 17.55 Otroška oddaja: Moj prijatelj Piki Jakob (7. del) 18.15 Izobraževalna oddaja: Procesno računalništvo (1. del) 18.45 Risanka 18.55 Videostrani 19.00 Obzornik 19.25 Zrno in vremenska napoved 19.30 Dnevnik 20.00 Film tedna: Umazano življenje (dram., Madžarska 1984, r. Peter Bacso, i. Dorottya Udvaros, Zoltan Bazeredy, Andras Kern) 22.10 Dokumentarec: Tam, kjer kukavica gnezdi 22.45 Dnevnik 23.00 Rezerviran čas	14.00 TVD Novice 14.10 Nadaljevalna: Veronica 15.00 Nad.: Bratje Karamazovi 16.00 Otroški spored 18.00 Nadaljevalna: Vite rubate 19.00 Odprta meja Danes in Odprti meji med drugim: TRST — Poročilo s seje izvršnega odbora SKGZ GORICA — Težak položaj v podgorški predilnici TRST — Slovenski klub vstopa v novo sezono TRST — Začetek gledališke sezone skupine La Contrada TRST — Slikarka Olivia Slaus razstavlja v galeriji Cartesius 19.30 TVD Stičišče 19.45 Rubrika: Mesto danes 20.00 Nanizanka: Mary Hartman 20.25 TVD Novice 20.30 Variete: Sotto le stelle 21.45 TVD Vsedanes, nato Aktualno 22.15 Dokumentarec: Ljubitelji narave 23.00 TV drama: L'occhio del ciclone
CANALE 5	ITALIA 1	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
7.00 Rubrika: Dobro jutro, Italija 7.20 Risanke 8.10 Rubriki: News, 8.30 Pogovori 9.30 Nanizanka: General Hospital 10.30 Kvizi: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.45 Il pranzo è servito 13.30 Nad.: Sentieri 14.30 Kviz: Fantasia 15.00 Film: Prudenza e pillola (kom., VB 1967, r. Fieldere Cook, i. Deborah Kerr, David Niven) 17.00 Nanizanka: Alice 17.30 Kviz: Doppio Slalom 18.00 Variete: Ciao Enrica 20.00 Kviz: Tra moglie e marito 20.30 Film: Sotto il vestito niente (krim., It. 1985, r. Carlo Vanzina, i. Renée Simonsen, Tom Schanley) 22.30 Informativna oddaja: Speciale News 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show 0.30 Filmska rubrika: Premiere 0.40 Nanizanka: Gli intoccabili	9.15 Film: Fra Diavolo (pust., It. 1941, r. Luigi Zampa, i. Enzo Fiermonte, Elsa De Giorgi) 11.00 Nan.: Strega per amore, 11.30 Giorno per giorno, 12.00 La piccola grande Nell, 12.30 Vicini troppo vicini 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao, risanke Creamy, Juny Peperina, Mini Pony 14.30 Nadaljevalni: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo 16.15 Nanizanka: Il Santo 17.15 Nadaljevalna: Aspettando il domani 18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Gioco delle coppie 19.30 Nanizanka: Quincy 20.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 22.30 Film: Fango, sudore e polvere da sparo (western, ZDA 1971, r. Dick Richards) 0.20 Nanizanki: Shannon, 1.10 Il Santo 8.30 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari, 9.15 Wonder Woman, 10.00 Tarzan, 11.00 Cannon, 12.00 Agenzia Rockford, 13.00 Tre cuori in affitto	13.25 Variete: Smile 13.35 Nanizanka: M.A.S.H. 14.20 Glasbena oddaja: Deejay television 15.05 Nanizanka: La famiglia Addams 15.30 Otroška oddaja: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Memole, Magica Emi, Holly e Benji, Jem 18.00 Nanizanke: Star Trek, 19.00 Starsky e Hutch, 20.00 Teneramente Licia, 20.30 A Team, 21.30 Riptide 22.30 Tednik: Ciak... si gira 23.30 Film: Veronika Voss (dram., ZRN 1981, r. Rainer Werner Fassbinder, i. Rosel Zech, Hilmar Thate) 1.45 Nan.: La strana coppia EURV TELEPADOVA 11.30 Nadaljevalni: Signore e padrone, 12.30 Una vita da vivere 13.30 Risanke 14.00 Nanizanka: Ai confini della notte 15.00 Nadaljevalna: Signore e padrone 16.30 Risanke 17.30 Nanizanka: I ragazzi del sabato sera 18.00 Risanke 19.30 Nanizanka: Baretta 20.30 Film: Professione reporter (dram., It. 1974, r. Michelangelo Antonioni, i. Jack Nicholson, Maria Schneider) 22.45 Nanizanka: Gioco di coppie 23.15 Nanizanka: Il profumo del potere 0.15 Film: Lettere smarrite (kom., ZDA 1973, r. G. Nelsen, i. Paul Kransy) TELEFRULI 13.30 Nadaljevalna: Amor gitano 14.30 Risanke 15.00 Nanizanka: Brothers and Sister 15.30 Glasbena oddaja: Music box 17.30 Nad.: All'ombra della grande quercia 19.00 Dnevnik 19.30 Dan za dnem 20.00 Rubrika o medicini 20.30 Nad.: Ligabue 22.30 Dnevnik 23.00 Dan za dnem 23.30 Drazba 24.00 Informativna oddaja: News dal mondo TELEQUATTRO (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Oddaja iz Rezije: Ta razjanski glas; 8.40 Glasbeni almanah; 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Sredenski zbornik: Ženska in naš danes (1. del); 12.00 Zrcalce, zrcalce, povej; 13.20 Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj, vodi Aleksandra Pertot; 13.40 Glasbene skice; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Od Milj do Devina; 14.40 Glasbene skice; 15.00 Roman: Pod svobodnim soncem (8. nad.); 15.10 Zbornik (2. del); 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Koncert Olge Gracelj (sopran) in Neve Merlak (klavir); 18.00 Tržaška pisma Vuka Karadžića; 18.20 Glasbene skice.	7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Reportaže, intervjuji, zanimivosti in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 18.00 Poletne glasbene prireditve; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Zaključek sporedov, nato prenos Radia Ljubljana.
RETEQUATTRO	ITALIA 1	TELEQUATTRO	LJUBLJANA	RADIO KOPER (italijanski program)
8.30 Nanizanka: La grande vallata			5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 4.30 Jutranji spored; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Glasbena mladina Slovenije; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.55 Glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Ansambel Avsenik; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Nove operne plošče; 22.00 Našim po svetu; 22.30 Melodije; 23.05 Lit. nočno.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.35 Koledarček; 7.00 Dober dan; 7.35 Priručno vaši; 8.40 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Otroški kotichek; 10.35 Vstop prost; 11.00 Rubrika: Jezikovna pravila; 11.15 Srečanja; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Edig Galletti; 15.45 Sintonizirani; 17.00 Bubbling; 17.33 Aplaž za...; 18.00 Ghetto Blaster; 18.33 Glasba; 19.00 Glasbena obzorja; 20.00 Nočni spored.
				RADIO OPČINE
				10.00 Za vsakogar nekaj; 17.00 Glasbeni informator; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Aktualno: Ostali Trst - L'altra Trieste; podnevi in ponoči povezuje oddaje glasba.

Odločitve na skupščini v Cotonificio Triestino

Takoj vrsta srečanj z upravitelji in predstavniki političnih strank

Vročja jesen na sindikalnem področju. Zaenkrat predvsem v tekstilnem sektorju, vendar se težave napovedujejo tudi v drugih dejavnostih. Recimo v slaščičarski industriji, kjer se kakih sedemdeset delavcev že mesece bori proti postopnemu zaprtju tovarne De Licia, in kot kaže, do zdaj, brez vidnih uspehov.

Stanje v tekstilnem sektorju se je zaostriло te dni, ko je vodstvo podjetja Cotonificio Triestino sporočilo, da namerava začeti postopek za odpust vseh uslužbencev zaradi likvidacije. O razlogih, ki so botrovali taki odločitvi smo poročali v včerajšnji številki. Včeraj dopoldne je bila v tovarniški menzi v Podgori sindikalna skupščina delavcev, ki so še na plačilnem seznamu podjetja in ki bodo do februarja, (točneje do 7. februarja) ko bo prenehal veljati ukrep dopolnilne blagajne, prejeli denarno nadomestilo.

Napovedani ukrep o odpustu zadeva okrog 250 delavcev. Približno polovica se jih je zbrala na včerajšnji sindikalni skupščini, prvi po poletnem obdobju.

Predstavniki sindikalne zveze tekstilcev (FULTA) so delavce seznanili s potekom in vsebino pogovora, ki so ga

imeli z vodstvom tovarne in predstavniki Zveze industrijcev.

Kakor znano, zagovarjajo sindikati stališče, da ni mogoče enostavno ukiniti podjetje Cotonificio Triestino, ker bi to razvrednotilo dosedanja prizadevanja za uresničitev novih gospodarskih pobud na območju nekdanjega kolosa.

Včerajšnje zborovanje je bilo sklicano tudi z namenom, da se dogovorijo oblike sindikalnega boja in da se skuša doseči preklic enostranske odločitve o ukinitvi podjetja.

Sindikati bodo v prihodnjih dneh dali pobudo za vrsto srečanj s predstavniki političnih strank, upravitelji in drugimi družbenimi dejavniki.

Začenja se nova in nelahka akcija, ki bo uspešna le, če bo stališče sindikatov osvojilo kar največ družbenih dejavnikov. Najprej seveda goriški župan in Predsednik pokrajine.

Kriza v podgorski tekstilni tovarni se je pričela pred skoraj desetimi leti. Kar precej časa je minilo, odkar so ustavili proizvodnjo. Koliko časa obrati že stojijo in razpadajo, priča drevje, ki se je razraslo ob poteh in pločnikih znotraj tovarne in ki dosega višino že nekaj metrov. O desetletnem reševa-

nju krize priča dovolj zgovorno tudi starost delavcev in delavk, ki so ostali na plačilnem seznamu podjetja in ki so se včeraj zbrali na sindikalnem zborovanju. Poprečna starost je krepko preko petdeset let.

Jutri skupščina Konzorcija CAFO

Jutri zvečer je napovedana glavna skupščina vodovodnega konzorcija CAFO. Predstavniki petnajstih občin se bodo tokrat spopadli z dokaj zajetnim dnevnim redom, od ratifikacij sklepov upravnega odbora do najetja posojil, nakupa posebnih strojev in opreme do nekaterih formalnih vprašanj v zvezi z osebjem. Največ razprave bo predvidoma v zvezi s postopkom odobritve obračuna za poslovanje v letu 1986, ko je ustanova pridelala nekaj nad 190 milijonov lir primanjkljaja, ki ga bodo morale kriti občine članice, sorazmerno s številom prebivalcev. Primanjkljaj je nekoliko višji od predvidevanj in prav ta okoliščina bo predvidoma razlog za poglobljeno razpravo.

Seja glavne skupščine bo jutri zvečer, na sedežu konzorcija, s pričetkom ob 18.30.

Okrogla miza krožka Frontiera aperta

Precej možnosti a tudi težav v programu za mestno obnovo

Načrt za celovito urbanistično obnovo nekaterih mestnih predelov, tako v centru kot v posameznih predmestjih Gorice, je bil predsinočnim predmet okrogle mize, ki jo je priredil krožek Frontiera aperta na sedežu Trgovinske zbornice. V imenu krožka je pozdravil deželni odbornik Brancati in predstavil goste, deželnega odbornika za javna dela Adriana Bombena, občinskega odbornika za urbanistiko Nicolaja Fornasira ter Enza Bevilacqua, predsednika Trgovinske zbornice ter istočasno deželnega funkcionarja, ki se poklicno ukvarja s stanovanjsko problematiko.

Kot znano je Gorica med devetimi občinami, ki jim bo deželna uprava posvetila posebno pozornost glede obnove mestnih središč. Gorica je že izdelala načrt (najboljšega med predstavljenimi - je bilo rečeno - pa čep-rav so ga izdelali v občinskem tehničnem uradu, brez pomoči zunanjih načrtovalcev), Dežela pa bo v triletnju dala na razpolago približno 17 milijard lir.

Pri tem ne gre samo za obnovo poslopij, je dejla Bomben, ampak za celovite posege na evidentiranih "strateških" območjih: obnova bo zadevala stanovanjsko premoženje, produktivne dejavnosti kot so trgovine in obrtniške delavnice, kulturne dobrine, urba-

nistične posege in vse, kar je potrebno, da oživijo določeni mestni predeli. Dežela bo naredila svoje, potrebno pa je, da se aktivirajo tudi zasebniki. Pri tem bo pomembno vlogo igrala dostopnost kreditov, glede katere je Bomben pozval k sodelovanju denarne zavode.

Fornasir je dejal, da je Občina izdelal program obnove upoštevajoč dejanske potrebe in predvsem težnjo po izboljšanju kvalitete življenja v mestu. V centru živijo, povečini kot najemniki, pretežno starejše osebe s skromnimi dohodki: v primeru obnove stanovanj bi se sedanje nizke stanarine krepko povišale in bi imeli nasproten učinek od zaželenega, izseljevanje namesto oživljanja teh mestnih predelov. Zato so predvideli tudi socialne posege. Navedel je, da so predvideli možnost obnove kakih 370 stanovanjskih enot, tako s posegi javnih ustanov (predvsem IACP) kot zasebnikov in podjetij. Osnovni namen posegov bi torej moral biti v izboljšanju življenjskih pogojev in ohranjanju zgodovine ter kulture posameznih mestnih predelov.

O obnavljanju gospodarskih dejavnosti v evidentiranih mestnih predelih s sredstvi Goriškega sklada je spregovoril Bevilacqua.

Uvodnim poročilom je sledila debata, med katero so prišli na dan tudi pomisleki in kritike. Pomisleki zadevajo predvsem dejansko zainteresiranost lastnikov, ki močno pogojuje izvajanje posegov. V programu obnove ni dovolj upoštevana neločljivost posegov glede gospodarskih dejavnosti in uradov, ki so navadno v istih poslopih kot stanovanja. Program zajema predvsem stanovanjsko premoženje, kar utegne povzročiti težave lastnikom nepremičnin, ki bi želeli izvajati celovitejše posege, pa ne razpolagajo z zadostnimi lastnimi sredstvi. V tem in morda v zmedenosti ob kopici norm je iskati vzrok razmeroma majhne zainteresiranosti zasebnikov, ki bi utegnili močno okrniti pomen in obseg programa obnove.

razna obvestila

Občinska knjižnica v Ronkah - dvojezična sekcija v Romjanu obvešča, da je ponovno odprta ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.30 do 18. ure.

Praznik kostanja za člane in prijatelje Slovenskega planinskega društva bo v nedeljo, 18. oktobra, pri Štekarjevih v Števerjanu. V primeru slabega vremena bo družabnost v nedeljo, 25. oktobra. Društvo tudi obvešča, da bo tradicionalno martinovanje 15. novembra v Ajdovščini.

kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 »Who's that girl«.
VERDI 18.00—22.00 »Scuola di ladri«.
VITTORIA 17.30—22.00 »Blue jeans«.
Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri 17.30—22.00 »I racconti sensuali di Cicciolina«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.00 in 20.00 »Mladi volkodlak«.
DESKLE 19.30 »Vesoljski vampirji«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale 2, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9.30 Maria Nanut vdova Venier iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Štandrežu in na glavno pokopališče, ob 10.30 Edmea Tasco vdova Roldo, krsto pripeljejo iz Krmina v cerkev v Stražicah, pogreb bo na glavnem pokopališču, ob 11. uri Michele Chiabai iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Podgori, ob 12. uri Boris Bruni iz bolnišnice Janeza od Boga, ob 12.30 Guido Chersovani iz bolnišnice Janeza od Boga v stolnico in na glavno pokopališče.

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

Marije Cotič

se iskreno zahvaljujemo cerkvenemu-pupskemu zboru in zboru Danica, g. župniku za ganljivo zboru, darovalcem cvetja in vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Mož in otroci z družinami

Vrh, 7. oktobra 1987

Od jutri do nedelje v Vipavskem Križu

Vrsta prireditvev ob 350-letnici ustanovitve kapucinskega samostana

Naselje Vipavski Križ preživi letošnje leto v znamenju različnih obletnic. Tako praznuje 505. obletnico odkar je, zaradi obrambe pred turškimi vpadi in napadi Benečanov, dal zadnji goriški grof Lenard zgraditi v Križu tabor. Prav tako bo v tem letu minila 480-letnica tržnih pravic, proslavljali pa bodo še 455. obletnico pridobitve mestnih pavic ter 350-letnico kapucinskega samostana. Malokateri slovenski kraj se lahko ponaša s takimi častitljivimi obletnicami. Prav tako pa je le redka slovenska naselbina doživela toliko tragedij kot Vipavski Križ. Skozi Vipavsko dolino so hodile rimske vojske proti severu in vzhodu. V obdobju preseljevanja narodov so v Vipavskem Križu pustošili Goti, Huni, Langobardi, Avari in drugi. Vipavskemu Križu so gospodovali Italijani, Nemci, Avstrijci in Francozi.

Kapucinski samostan je zgradil grof Friderik Attems leta 1637. Šest let pozneje so samostanu prizidali še kapucinske cerkev. Grof je kapucine poklical, da po Vipavski dolini zatroje protestantizem, ki se je pod pokroviteljstvom grofov Thurnov v teh krajih zelo razširil. Janez Svetokriški, ki je bil doma v Križu priča, da so bili kapucini dobri pridigarji. Sam Svetokriški je bil gvardijan v Križu, Ljubljani, Trstu in v Gorici. Svoje slovenske pridige je dal tiskati v petih zvezkih in predstavljajo prvi pridigarski priročnik v slovenščini.

Zaradi obravnavanih zgodovinskih dejstev bodo v Vipavskem Križu slovesno in s poudarkom počastili 350 let samostana. Slovesnosti bodo trajale od četrтка, 8., do nedelje, 11. oktobra, prireditelji pa so Občinska konferenca Soci-

alistične zveze v Ajdovščini, Kapucinski samostan v Vipavskem Križu in slovenski kapucini. V naslednjem posreduje-mo prireditve, na katere organizatorji vabijo tudi obiskovalce iz Gorice in od drugod v Italiji. V četrtek ob 20. uri bo teolog dr. France Kralj iz Vipave v samostanski cerkvi v Vipavkem Križu imel predavanje o zgodovini Vipavskega Križa in kapucinskega samostana ter o njunem duhovnem in kulturnem izžarevanju. Sledil bo koncert Moškega pev-skega zbora iz Vipavskega Križa.

Osrednja slovesnost pa bo v petek ob 19. uri v Kapucinskem samostanu. Po govoru predsednika Medobčinskega sveta Socialistične zveze severnoprimskega območja Marjana Tavčarja, bodo slovesno odprli obnovljeno kapucinsko knjižnico ter razstavo del iz likovne zapuščine samostana. Pomemben del likovne zapuščine tvorijo doslej manj znana ali pa sploh neznana likovna dela. V okviru likovne zapuščine bodo uredili tudi muzej v čast znanega pridigarja, že omenjenega Janeza Svetokriškega. Na osrednji slovesnosti bo s svojim koncertom sodeloval tudi Trio Lorenz.

Slovesnosti se bodo nadaljevale v soboto ob 19. uri v kapucinskem samostanu. Gledališki igralec Jože Zupan bo bral pridige Janeza Svetokriškega, zatem pa bo koncert Baročnega ansambla Gallus Consort iz Trsta. Proslavljanje 350. obletnice kapucinskega samostana v Vipavskem Križu, bodo sklenili v nedeljo, 11. oktobra. Ob 18. uri bo v župnjski cerkvi koncert Slovenskega okteta.

Marjan Drobež

S koncem oktobra

Nova služba Zelenega križa za pomoč bolnikom na domu

Pri Zelenem križu v Gorici bo pred koncem meseca pričela delovati nova služba, ki se bo pridružila številnim storitvam te humanitarne ustanove v zvezi s prvo pomočjo in zdravstveno oskrbo. Ob najbolj znanih - prevozu bolnikov in poseganju od prometnih nesrečah - nudi že danes Zeleni križ celo vrsto storitev: na sedežu v Ul. Crispi deluje služba za injekcije in merjenje pritiska, za dializo, prevoz prizadetih in drugo.

Odslej se bo paleta storitev obogatl-a še s posegi na domu. Zeleni križ bo skratka omogočil koriščenje navedenih storitev neposredno na domu bolnikov. Specializirani bolničarji bodo na razpolago 24 ur dnevno za injekcije, merjenje pritiska, obvezovanje ran in prvo pomoč pri drugih manjših poškodbah. Nova služba bo pričela delovati ob koncu meseca. Za poseg na domu bo dovolj poklicati telefonsko številko 31111. V primerih zahtevnejših posegov bo nova služba razpolaga-

la z rešilnim avtomobilom za prevoz v bolnišnico.

Okrepitev storitev Zelenega križa je omogočilo finansiranje v višini 5 milijonov lir, ki ga je pred kratkim odobrila pokrajinska uprava. S tem pa še ni izčrpan program kakovostnega izboljšanja delovanja ustanove. Že dalj časa si prizadevajo, da bi na sedežu uresničili stalno zdravniško dežurstvo.

Tako službo je Zeleni križ že imel pred kakimi tridesetimi leti. V zadnjem času razmišljajo, da bi jo obnovili, saj menda obstaja v mestu precejšnje povpraševanje po zdravniški ambulanti, ki bi bila na razpolago za manjše posege v primeru lažjih nesreč, nezgod in drugih poškodb, ki ne zahtevajo prevoza v bolnišnico. Vprašanje je seveda predvsem finančnega značaja, saj tovrstna služba ne bi sodila v okvir KZE, s katero je po drugi strani Zeleni križ že sklenil vse mogoče pogodbe.

Statistični podatki za september

Zmanjšanje prometa čez mejo vendar brez večjih padcev

Turistično obdobje je že nekaj časa za nami, kar se pozna tudi pri vsakomesečnih statistiki prometa skozi mejne prehode na Goriškem. Po podatkih, ki nam jih je posredovala obmejna policija, se je obseg prometa v septembru po poletnem vrhuncu ponovno nekoliko zmanjšal. V prvem polletju je promet nenehno naraščal in dosegel največji obseg julija in avgusta, ko so obakrat prekorčili simbolično mejo 900 tisoč prehodov.

Podatek za september je nekoliko skromnejši, vendar ne dosti, kar pomeni, da gre za običajno sezonsko zmanjšanje in ne za občutnejši padec iz kakega drugega razloga: v zadnjem mesecu je na Goriškem šlo čez mejo 871 tisoč 740 ljudi. Všetvi so seveda prehodi v eno in drugo smer, tako s prepustnico in drugimi maloobmejnimi dovolilnicami, kot s potnim listom. Za ugotavljanje stanja v daljšem obdobju je vedno zanimiva primerjava z

istim mesecem v lanskem letu. Primerjava potrjuje podatke o letošnjem ugodnem razvoju prometa, saj so lani ob koncu septembra naštehi manj kot 730 tisoč prehodov. Letos jih je torej v istem mesecu bilo 140 tisoč več.

Iz primerjave z avgustom lahko ugotavljamo kakovostne spremembe v tem prometu. Število prehodov s potnim listom je namreč padlo za približno 85 tisoč, z avgustovskih 344 tisoč na septembrskih 259 tisoč. Tokrat so prevladovali tuji državljani (131 tisoč) nad italijanskimi (128 tisoč).

Po drugi strani se je spet okrepil maloobmejni promet s skupno 40 tisoč prehodov več kot avgusta. Italijanski upravičenci so v septembru prekorčili mejo približno 348 tisoč krat (avgusta manj kot 330 tisoč), jugoslovanski pa so pokazali prepustnico osebu na prehodih vsega skupaj 264 tisoč krat v septembru, medtem ko so jo avgusta približno 241 tisoč krat.

V nekaj urah 50 mm dežja

Koliko dežja je padlo včeraj v nekaj urah? Na Trziškem so v približno petih urah namerili kar 75 milimetrov dežja. Kakih 50 milimetrov je bilo padavin v Gorici in ožji okolici. Razumljivo, da je jesenska ploha povzročila veliko težav v prometu in posredno bila vzrok nekaterih nesreč, od katerih se je najtežja pripetila v Ronkah, kakor poročamo na drugem mestu. Po podatkih, ki smo jih zbrali kmalu popoldne, ko je dež nekoliko ponehal, je bilo stanje najtežje v Trziču in okolici. Številne ulice so

bile dobesečno poplavljene, na najbolj nizkih predelih pa se nastale tudi do pol metra globoke luže. Voda je udrla v številne kleti in druge prostore, gasilci so imeli polne roke dela, do poznih večernih ur.

Voda je zalila nekaj kleti in kurilnic tudi na območju Gorice, hujših posledic pa ni bilo. Včerajšnja ploha je spet pokazala najbolj kritična mesta v kanalizacijskem omrežju, bodisi v samem središču mesta, kakor v predmestjih.

Pomazani prometni znaki v Sovodnjah

Običajni neznanci so te dni, seveda pod okriljem noči, pomazali nekaj prometnih znakov na območju Sovodenj. Tokrat se niso spravili nad smerokaze in dvojezične napise, ampak so z nacističnimi simboli pomazali prometne znake. Županstvo je že pisno opozorilo pokrajinsko upravo, ki je lastnica omenjenih znakov, razmišljajo pa tudi o tem, da bi proti neznanim storilcem vložili ovadbo. Konec junija so neznanci poškodovali skoraj vse prometne znake na pokrajinski cesti med Gabrjami in Rubijami.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

ABONMA 1987-88

Vpisovanje abonentov do 19. oktobra vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v KULTURNEM DOMU, Ul. Brass 20, telefon: 33288.

ABONENTI IMAJO PRI PREDSTAVAH IZVEN ABONMAJA 25% POPUSTA

Slovenci in Srbi

Zanimiv, polemičen, razčističujoč diskusijski večer v Cankarjevem domu

LJUBLJANA — Mednacionalni odnosi v Jugoslaviji, zlasti pa vprašanje odnosov med Slovenci in Srbi, je bila tema diskusijskega večera, ki sta ga v ljubljanskem Cankarjevem domu v ponedeljek priredila slovenski in srbski PEN center. Na njuni skupni pobudi je sodelovala vrsta uglednih književnikov oziroma ljudi, ki - kot so sami poudarili - nimajo družbene moči in oblasti, ampak le zavest in glas razuma, ki ju vodita v soočanju z delikatnimi zagonetkami, kot je ta. Poudarili pa so tudi, da njihova pobuda, glede na hladno mednacionalno ozračje, ki ima v Jugoslaviji večkrat že značaj »kdo bo koga«, nikakor ni naključna, saj medsebojni spori zadevajo večkrat prav odnose med Srbi in Slovenci.

O tem je v predvodu spregovoril sam predsednik slovenskega PEN kluba Drago Jančar, ki je dejal, da se je nekdanja srbofilija iz časov Avstroogrske začela med Slovenci spreminjati ne toliko v srbofobijo, ampak v oster odpor zoper centralizem in unitarizem, za kar naj bi v predstavah ljudi bili krivi Srbi. Kot temeljni problem je označil različno pojmovanje enakopravnosti med obema narodoma. To misel pa so v nadaljevanju razvili še drugi slovenski člani PEN centra, ki so opozorili na različne nivoje enakopravnosti, predvsem jezikovno, kulturno in seveda gospodarsko (Miloš Mikelc: »Potrebna je gospodarska enakopravnost skozi čiste račune«).

Glede vzrokov je bilo s strani prisotnih slovenskih književnikov slišati več mnenj, od etnocentrizma do uveljavljanja kvazimarksistične ideje o stapljanju v en narod. France Bučar je ugotovil, da je temeljni razdrilni vzrok v težnjah po unitarizmu, Jančar je opozoril na stereotipe in predsodke, ki so živi bodisi pri enih kot pri drugih. Matej Bor pa je zagovarjal idejo samoupravnega socializma. Dimitrij Rupel je, nasprotno, grajal usmeritev in oklevanje slovenskih politikov do tega vprašanja, zelo aktualne pa so bile ugotovitve Cirila Zlobca, ki je dejal, da sam diskusijski večer o tem vprašanju ni naključje, saj je ta problem največ občuten ravno med Slovenci in Srbi. Oba naroda - je dejal Zlobec - imata različne poglede predvsem na državo kot forum: Srbi imajo bolj razvit zgodovinski čut in gledajo nanj z vidika lastne državne tradicije, Slovenci pa vidijo bivanje v državi kot nekaj, kar je večkrat omejevalno. Vsekakor pa je res, da gledajo Slovenci na Beograd kot na sedež birokracije in centralizma.

Na vprašanje enakopravnosti so se navezali tudi srbski gostje, predsednik PEN kluba Srbije Predrag Palavestra je poudaril celo neenakopravnost med obema PEN centroma, glede pač na to, da se vzdržujeta in delujeta na različne načine. Priznal je, da je bilo v vrstah srbskega PEN centra nekaj oklevanja pri sprejetju povabila za to pobudo. Vzrok za to pa naj bi po njegovem mnenju bil ravno v neenakopravnih odnosih kot oviri za dialog. O tem pa, kaj dejansko žuli srbsko stran, so podrobno razvili ostali diskutanti. Borislav Mihajlović je dejal, da Srbi niso nikoli razumeli ponosa Slovencev do lastnega jezika in identitete ter dodal, da verjetno zaradi tega gledajo večkrat Srbi nanje kot na egoiste in separatiste. Slobodan Selenić je Slovencev očital preveliko monolitnost in dejal, da so se Srbi, kot najštevilnejši narod v Jugoslaviji morali, v imenu paritete z ostalimi, narodi odreči bistvenim demokratičnim pravicam. Po dokaj objektivni presoji zdajšnjega položaja Koste Čavoškega in Dobrice Čosića, je v nadaljevanju razgibal razpravo zopet Palavestra, ki je spregovoril o pojmu Mitteleвроpe kot kulturnemu modelu, na katerega se radi navezujejo Slovenci. Ugotovil je, da je ta model dokaj zamegljen in nedoločen, kot primer pa je navedel Petra Handkeja, ki - za razliko od Milana Kundere - vidi v tem le meteorološki pojem.

Če je izhodišče razprave bilo dejstvo, da so odnosi med Slovenci in Srbi zdrknili na najnižjo raven v njihovi zgodovini, je rdeča nit nato bila v misli, da je naloga inteligence v spodbujanju medsebojnega sporazumevanja, in to ne glede na kritične pripombe in zadrege. V tem duhu so tudi sklenili, da se bodo člani obeh PEN centrov zopet srečali, tokrat v Beogradu, na podobni pobudi, ki bo že konec tega meseca.

IVAN VOGRIČ

Bil je konec septembra v Prištini

Kongres jugoslovanskih zgodovinarjev

9. kongres zgodovinarjev Jugoslavije je bil od 28. do 30. septembra 1987 v Prištini na Kosovu. Prireditelja kongresa sta bila Zveza zgodovinskih društev Jugoslavije (Savez istoričara Jugoslavije) iz Beograda in Zveza zgodovinskih društev Kosova (Savez društava istoričara Kosova) iz Prištine. Zborovanja se je udeležilo veliko število zgodovinarjev iz vseh delov Jugoslavije: 550. Prisotni so bili slovenski zgodovinarji iz Italije in Avstrije.

Celotno zborovanje se je odvijalo v znamenju dveh osrednjih tem: 1. procesi zgodovinskega približevanja in zedinjenja jugoslovanskih narodov in narodnosti. (Omenjena tema je bila obravnavana na prvem skupnem zasedanju ter po sekcijah).

2. Mesto zgodovine v šolskem sistemu. (Druga glavna tema je bila na sporedu na drugem skupnem zasedanju).

V ponedeljek, 28. septembra, se je torej začel 9. kongres na skupnem zasedanju v Domu mladine »Boro i Ramiz«. Zborovanje je uvedel Miomir Dašić, predsednik jugoslovanskih zgodovinarjev. Sledilo je izvajanje Rade Petrovića (iz Sarajeva), predsednika strokovnega pripravljalnega odbora 9. kongresa. Nakar so sledili pozdravi družbenopolitičnih predstavnikov. Kongresu so prinesli pozdrav še kolegi zgodovinarji iz Sovjetske zveze, Češkoslovaške in Italije (Sergio Anselmi iz Ancone). V drugem delu dopoldanskega skupščinskega zasedanja so bila podana uvodna razmišljanja: Sima Ćirković iz Beograda (Procesi zgodovinskega približevanja in zedinjenja jugoslovanskih narodov in narodnosti), Dančo Zografski iz Skopja (Ekonomske vidiki pri nastajanju Jugoslavije), Janko Pleterski iz Ljubljane (Procesi zgodovinskega približevanja in zedinjenja narodov in narodnosti Jugoslavije v XIX. in XX. stoletju). Popoldne prvega dne je bilo na sporedu drugo skupno zasedanje vseh udeležencev na temo: Pouk zgodovine v šolah. Daljše uvodno razmišljanje je podal Miomir Dašić iz Titograda. Sledila

so izvajanja referentov, ki so orisala pomen in vlogo pouka zgodovine v sosednjih deželah: Albanija, Grčija, Bolgarija, Romunija, Madžarska, Avstrija in Italija. Prav v zvezi s poukom zgodovine v Italiji je bil prebran referat Sama Pahorja iz Trsta (pouk zgodovine v Italiji). Prvi dan kongresa se je zaključil s slavnostno akademijo v počstitev 50-letnice prihoda Josipa Broza-Tita na čelo KPJ (1937-1987).

Drugi dan zborovanja se je odvijal v štirih sekcijah: srednji vek, XVI.-XVIII. stoletje, XIX. stoletje in XX. stoletje. Vse skupaj pa je bilo na Filozofski fakulteti v Prištini. Na preteklost Slovencev izven meja Jugoslavije so opozorili trije referati: Walter Lukan (Koroška), Janez Stergar iz Ljubljane (Prizadevanja koroških Slovencev za združitev z Jugoslavijo) in Milan Pahor iz Trsta (Slovensko protifašistično gibanje v Julijski krajini v letih 1937-1941). Tretji dan kongresa se je ponovno odvijal v plenarnem zasedanju: prebrana so bila zaključna poročila sekcij, nakar se je razvila bogata javna diskusija. Prav na koncu je bila še skupščina Zveze zgodovinskih društev Jugoslavije.

V sklopu zborovanja je bila tudi zanimiva strokovna ekskurzija. Ogledali smo si vrsto zanimivosti: samostan Gračanica (iz 14. stoletja) pri Prištini, spomenik kosovskim junakom (posvečen bitki iz leta 1389), zgradbo Murat tulbe (se nanaša na sultana Murata I, ki je bil ubit pred bitko na Kosovem polju med Srbi in Turki v letu 1389), mesto Prizren (muzej o albanski Prizrenski ligi, Sinan-pašina džamija iz 16. stoletja), samostan Visoki Dečani (iz 14. stoletja) ter sedež srbskega patriarhata v Peći (iz 13. stoletja). Že iz navedenega seva bogata zgodovina Kosova in Metohije ter večnarodna preteklost in sedanjost.

Naslednje 10. zborovanje jugoslovanskih zgodovinarjev bo na programu čez nekaj let na Hrvaškem.

MILAN PAHOR

Odmevi o oddaji Fantastico

Tudi zvezdnikom lahko spodleti

Srdito tekmovanje med državno televizijsko mrežo RAI in Berlusconi-jevim postajami pogosto zavaja tekmece v dvomljive izbire. Tako RAI kar požira znana imena športnikov, pevcev, igralcev itd. V oddajah namenjenih športu je kar prava inflacija novopečenih novinarjev in komentatorjev, ki so bili slavni nogometaši, sedaj pa se poiskkušajo v poklicu, ki ga ne poznajo. Mazzola, Falcao, Damiani in drugi se opirjajo mikrofonov z nerodnostjo, ki je tipična za začetnike in pripovedujejo stvari, ki so popolnoma razvidne, še slabše, ne znajo se iznebiti kompleksov nogometašev, ki morajo po pogodbi vse hvaliti in ničesar povedati. Podobno se dogaja tudi pri drugih športnih panogah.

Tovrstno politiko pa RAI izvaja tudi na drugih področjih, na primer v večernih spektaklih, ki smo jih nekoč imenovali šov, danes pa je za celovečerne programe to ime pretesno. Po odhodu rutiniranih zvezdnikov, kot so bili Pippo Baudo, Raffaella Carrà, Enrica Bonacorti in drugi, je morala vse-

državna televizijska mreža zapolniti vrzel Tako so kot vodjo oddaje Fantastico izbrali slovitega pevca Adriana Celentana. Pevce je svoj večurni trud prvič opravil v soboto. Gledalcev je bilo izjemno veliko, po oddaji pa so vsi italijanski časopisi na prvih straneh ocenjevali oddajo. Ocene so bile zvečina negativne in kaže, da je tudi v ekipi, ki pomaga Celentalu prišlo do hude krvi. Marisa Laurito je celo zagrozila z odstopom.

Kaj se je pravzaprav tako hudega v soboto zgodilo? Celentano je očitno želel pripraviti predstavo, ki bi se razlikovala od Baudovih. Gledalce pa je kmalu spravil v občutek zaprepačenosti. Ni bilo namreč jasno, če pevec brije norce iz vseh, ali pa resnično ne ve, kaj bi počel na velikem odru. Občutek se je zaostril, ko je pričel intervjuvati ruskega režiserja Nichito Michalkova. Zapletel se je v vprašanja in razmišljanja, ki so bila skoraj žaljiva. S sovjetskimi veleposlanikom v Italiji pa se je pogovarjal

kot s kakim fantalinom v gostilni. Govoril je o neki dobroteljni akciji v korist Kenije tako, da nismo vedeli, če gre zares ali pa je vse skupaj neokusna potegavščina. Kdaj pa kdaj je bil pevec tudi duhovit, zdelo pa se je, da so se mu dovpti posrečili. Tudi do sodelavcev se je obnašal tako, da so se oni in gledalci znašli v zadregi.

Celentano se je novega poklica lotil z dobro voljo in tudi s hvalevrednimi nameni, voditi televizijsko oddajo pa je vendarle poklic; Celentano je dokazal, da je resnični Celentano samo takrat, ko je nehal govoriti in pričel peti. Ni res, da vsi vse znamo.

Poduk, ki iz vsega opisanega izhaja, pa je, da ni vse v imenu in da se tudi velikani, kot je RAI, lahko krepko zmotijo, če izgubijo občutek za mero, predvsem pa občutek za poklicno usposobljenost ljudi. Tveganje je potrebno, če pa tvegamo brez nekega jasnega načrta je polom za vrati. Ševeda ima Celentano še nekaj šans, da se izmota iz velikega klobčiča, ki ga je v soboto nespretno zavozljal. (am)

Stara glasba je blizu ljudskemu izročilu

Danes objavljamo drugi del zapisa Miloša Pahorja, ki v splošnem razmišlja o stari glasbi. Prvi del je bil objavljen v petek kot predstavitev koncerta v okviru ciklusa Repentabor.

Segerman omenja tudi, da so to njegovi vtisi in da so mogoči tudi drugačni pogledi in mnenja. Za razumevanje specifičnih problemov stare glasbe in za kritično presojo Segermanovih trditvev pa moramo prej poznati nekatere splošno glasbene probleme: glasbeniki poustvarjalci dandanes izvajajo skladbe, ki jih nismo sami napisali; glasbena umetnina je tako združitev osebnosti skladatelja in poustvarjalca. Če problem nekoliko poenostavimo, lahko delimo poustvarjalce v tiste, ki skušajo predvsem uveljaviti svojo osebnost in tiste, ki se skušajo približati skladateljevi osebnosti. Če sta poustvarjalec in skladatelj sodobnika, je sozvočje dveh osebnosti lažje dosegljivo. Če sta pa časovno ali kako drugače oddaljena, je potrebno seveda več dobre volje. Tako časovno oddaljenost (kot je lahko med barokom in nami) še poglobi dejstvo, da se glasbe-

ni instrumenti stalno spreminjajo. Če pomislimo, da je zvok simfoničnega orkestra iz leta 1950 precej drugačen kot je zvok današnjega (na kar pravzaprav skoraj nikoli ne pomislimo!), bomo kaj lahko doumeli, kako se stalno oddaljujemo ne le od Telemanna in Bacha, temveč tudi od Beethovna in Brahmsa. Ponovna uporaba starih instrumentov postaja tako vedno bolj nujna, če nečemo izgubiti stika s skladatelji prejšnjih stoletij. Pri tem moramo seveda rešiti več problemov: izdelati stare instrumente in jih pravilno igrati; brati notni zapis po takratnih običajih in ne po današnjih; poiskati za vsako glasbo primerno akustičen prostor, itd. Pred temi glasbenimi problemi pa moramo rešiti še človeški problem: sprejeti drugačnost.

Nam je ta problem dobro znan, saj ga srečujemo vsak dan: drugačni smo od sorojakov v matični domovini, drugačni od someščanov druge narodnosti in drugačni od sodržavljanov, ki ne poznajo naših razmer; a vendar vemo, da je lahko drugačnost bogastvo za nas in za druge. Lahko pa vsak dan

srečujemo ljudi, ki drugačnosti ne sprejemajo. Pred vsemi glasbenimi in tehničnimi problemi, je prav ta človeški problem najbolj pomemben tudi pri sprejemanju stare glasbe.

Pri poustvarjalcih stare glasbe lahko ločimo tri generacije. Glasbeniki prve generacije (Landowska, Dolmetch, itd.) so se začeli približevati stari glasbi s še nepravimi instrumenti — iskali so drugačnost vkljenjeni v tradicijo. Umetniki druge generacije (Bruggen, Leonhard, Kuijken itd.) izhajajo še iz klasične glasbene tradicije, a se popolnoma predajo duhu glasbe, ki jo izvajajo. Poustvarjalci tretje generacije so začeli svoj glasbeni študij z baročnimi instrumenti — če iščejo drugačnost, jo morajo iskati v smeri moderne glasbe. Vendar se lahko dogodi, da drugačnosti ne iščejo: ne sprejemajo razlik med francoskim in italijanskim barokom (kar seveda ni značilnost našega časa — znana je anekdota o Corelliju, ki se je v Rimu uprl Handlu ob izvedbi francoske glasbe... »te glasbe ne bom igral — ne razumem je, ker je francoska!«), ne sprejemajo razlik med raznimi obdobji. Pretežno bi jim bilo živjeti se v povsem drugačno mentaliteto za posamezna glasbena obdobja; z baročnim instrumentom ne iščejo baročne glasbe, pač pa le uveljavljanje svoje osebnosti.

Če se še nekoliko pomudimo pri problemih, ki jih je Segerman nakazal, se moramo vsekakor strinjati, da število amaterjev upada. Baročna glasba, zlasti tista, ki je že ob nastanku bila namenjena amaterjem, je lažje izvedljiva kot pa sodobna glasba. To je vzbudilo pri amaterjih veliko zanimanje, pri nekaterih tudi zmotno mnenje, da je ta glasba lahka. Ob tem je neobhodno prišlo do razočaranja. Da dosežemo idejo, da umetnina postane živa (v katerikoli umetnosti) je vedno potreben določen trud. Brez tega imamo le snov (zvoke, besede, barve) in vse postane preveč dolgočasno. (Pri tem nehoti pomislim na nekatere naše »animatorje«, ki iščejo novih poti, da

bi prišli do cilja brez truda — vsakemu nedeljskemu izletniku pa je povsem jasno, da je bistvena razlika, če na vrh hriba pripešamo, ali pa se tja pripeljemo z žičnico).

V tem glasbenem kramljanju se lahko vsaj bežno dotaknemo problema glasbene kritike. Da pišemo o nečem, moramo to tudi dobro poznati. V angleških strokovnih revijah večkrat naletimo na taka poročila o koncertih baročne glasbe. Po svoje so lahko zanimiva tudi poročila nestrokovnjakov. Če glasbeno neizobražen poslušalec brez predsodkov posluša koncert in pri tem zapiše svoje vtise, je to lahko izredno dragoceno: (zapis nestrokovnjakov iz baročne dobe so nam pri odkrivanju baročne glasbe še posebno dragoceni!) glasbo igramo največkrat za nestrokovnjake in je zato njihovo sprejemanje ali odklanjanje določene glasbe bistvene važnosti. Do kulturne »katastrofe« pa lahko pride, ko »strokovnjaki« primerja svoje znanje s tem kar sliši: zgodi se, da sliši prvič v življenju baročne instrumente in jih ocenjuje z merili, ki veljajo za moderne instrumente. Take ocene so nujno le skupek praznih besed, ki ničesar ne povedo niti bralcem, niti izvajalcu. (Pri tem ne mislim naših tržaških kritikov, saj bi pri nas besedo kritik morali zamenjati z izrazom »navdušeni zapisovalec«, pač pa imam v mislih par glasbenih ocen, ki sem jih zasledil v ljubljanskem časopisju).

In končno, še najvažnejši problem: kako sprejema baročno glasbo današnja publika? Če se poustvarjalec skuša približati duhu baročnega skladatelja, mora to sprejeti tudi poslušalec. Če je poslušalec brez predsodkov in dojemljiv za novosti, mu bo to v velik umetniški užitek. (Rek, da je v stari glasbi več novega kot v novi še vedo drži). Po drugi strani pa je stara glasba bližja ljudskemu izročilu in je zato glasbeno neizobraženemu poslušalcu lahko mnogo bližja.

MILOŠ PAHOR

V soboto je umrl Jean Anouilh

V nedeljo, 5 oktobra, je spiker francoskega radijskega dnevnika oznanil: »Jean Anouilh, eden najpomembnejših sodobnih dramatikov, je umrl v soboto zvečer v 77. letu starosti.« Tako so Francozi zvedeli, da je zatisnil oči avtor, ki so ga nadvse ljubili.

Anouilh je brez dvoma dal pečat nekemu točno definiranemu obdobju svetovnega gledališča. Napisal je 62 iger, prozvajal ideje za balete in ustvarjal filmske scenarije. Bil je ironičen opazovalec konformizma, velikih in malih kompromisov, ki jih vsak dan ponuja življenje. Prisilil je gledalce, da so gledali na oder tako kot v ogledalo.

Sam se je vedno izogibal mondenosti, v vsem svojem življenju se je udeležil samo treh uradnih sprejemov, ni se oziral na mnenja kritikov... V njem je živel desakralizatorski duh, besna ironija.

Zadnjih trideset let je živel v Švici. Leta 1981 je napisal svoje zadnje delo »Popek« (Le nombril). Pred kratkim je izjavil: »Postal sem moder starec in, ker več ne živim v Parizu, mi ni treba brati, kar časopisi pišejo o meni.«

CENTER ZA NEMŠKI JEZIK

TRST - Ul. Valdirivo 30 - Tel.: 68431

VPISOVANJE V TEČAJE NEMŠKEGA JEZIKA ZA LETO 1987/88

za odrasle do višje stopnje □ za otroke osnovnih šol □ za dijake srednjih šol

Posebni tečaji za konverzacijo, komercialno poslovanje in prevajanje.

Urnik vpisovanja vsak dan od 17. do 19. ure (razen sobote)

Spet košarkarska mrzlica v ljubljanskem Tivoliju Druga zmaga Smelt Olimpije

Smelt Olimpija - Crvena zvezda 99:77 (39:41)

SMELT OLIMPIJA: Petrović 11, Zdovc 11, Tovornik 16, Hauptman 26, Todorović, Besedić, Vilfan 16, Čurčić 6, Kotnik 13, Djurisić.

CRVENA ZVEZDA: Dabić 1, Ilić 17, Prelević 14, Janković 15, Jovanović, Bogosavljev 10, Petrović, Miličević 4, Trifunović, Avdija 16.

LJUBLJANA — Košarkarji Smelt Olimpije so v tretjem zaporednem nastopu pred svojimi gledalci v 3. kolu 1. zvezne lige s sijajno igro v drugem polčasu povsem nadigrali Beograđane. Odločilen je bil začetek drugega dela, v katerem so Ljubljanci izšli delni izid 33:11. Junaka tekme sta bila Hauptman in Petrović, prvi zaradi odličnega odstotka v metih, drugi pa zaradi dobre igre v obrambi. Prav igra v obrambi in skok sta bila glavna aduta ljubljanskega moštva.

V prvem polčasu je bilo srečanje izenačeno. Zvezda je imela v 15. minuti šest točk prednosti (30:24), čeprav je

imela le 34 odstotni met, a kar 15 izkoriščenih prostih metov.

Po srečanju je trener Beograđanov Djurović športno priznal poraz in ga pripisal dobri široki conski obrambi Ljubljancanov, ki so povsem onespobili strelce gostov.

»To, da niti Cibona niti Crvena zvezda nista proti nam dosegli več kot 80 točk, nekaj vendarle pomeni, če vemo, da sta obe moštvi znani po svojih realizatorskih sposobnostih«, je zmago samozadovoljno komentiral trener Smelt Olimpije Vinko Jelovac.

K uspehu pa je nedvomno pripomoglo tudi ozračje v dvorani Tivoli, v kateri je po nekajletnem polzatišju znova zavladala košarkarska mrzlica.

Osnrednje srečanje v Splitu med Jugoplastiko in Cibono (še brez diskvalificiranega Petrovića) se je končalo z zmago gostiteljev. Junak tekme (22 točk) je bil Perasić, med Zagrebčani pa se je s 25 točkami izkazal maldi Pavličević.

IZIDI 3. KOLA

Smelt Olimpija - Crvena zvezda 99:77 (39:41); IMT - Bosna 86:93 (37:47); Borac - Partizan 81:89 (39:48); Šibenka - Budućnost 108:91 (44:40); Jugoplastika - Cibona 96:83 (55:52); Zadar - MZT 109:63 (49:24).

LESTVICA

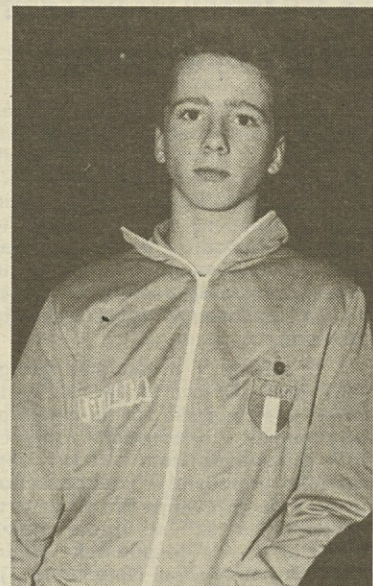
Jugoplastika, Šibenka in Zadar 6; Partizan, in Smelt Olimpija 4; Cibona, Crvena zvezda, Bosna, IMT, Budućnost in MZT 2; Borac 0.

Sklepi FISA

PARIZ — Na zasedanju mednarodne avtomobilistične zveze FISA so sprejeli vrsto sklepov za prihodnjo sezono v formuli ena. Predvsem so zavrnili možnost, da bi v prihodnji sezoni uvedli kontrolo proti jemanju poživil. Potrdili so, da bo tudi za vnaprejšje obveljala 150 litrska omejitev za motorje turbo v dirkah formule ena za svetovno prvenstvo. Za isti tip bolidov bodo pripravili nov ventil, na vseh avtomobilih formule ena pa bodo pedal od slej morali vgraditi za osjo prednjih koles.

Kotalkanje: v Aucklandu v Novi Zelandiji Danes Kokorovec za SP

AUCKLAND — Včeraj zvečer smo se telefonsko pogovarjali s Poletovim kotalkarjem Samom Kokorovcem, ki se nahaja v mestu Auckland v Novi Zelandiji, kjer brani barve Italije na svetovnem kotalkarskem prvenstvu. Kot je Samo sam izjavil, bo že isti večer (Nova Zelandija je časovno 12 ur pred nami) nastopil na kratkem programu, naslednjega dne pa v obveznih likih. Prvenstvo se bo zanj zaključilo s sobotnim dolgim programom, nakar bo znana končna razvrstitev. V kratkem medcelinskem pogovoru je bil Samo sproščen, saj zaupa v svoje moči in strokovno pripravo. Računa namreč na visoko uvrstitev, morda tudi na eno od treh mest. Kot znano je Samo letos prestopil v zelo konkurenčno kategorijo članov, saj bo prav v Novi Zelandiji (10. oktobra) praznoval svoj 17. rojstni dan. Za sedaj pa vsekakor srečno, predvsem na svetovnem prvenstvu.

Danes 10. kolo jugoslovanske 1. ZNL Trenerji na prepihu

Današnje 10. kolo jugoslovanske zvezne nogometne lige bi utegnile prinesiti spremembe na vrhu lestvice. Trenutno vodilni Dinamo bo namreč igral proti nevarnemu Radničkemu in na lestvici bi ga utegnile dohiti Crvena zvezda, ki bo v Beogradu igrala proti Vojvodini.

Kolo bo zelo važno tudi za "misterje". Vodja Partizana Jusufi je z gladi 3:0 proti Hajduku nekoliko ublažil izločitve iz pokala UEFA po albanški ekipi, danes pa se bo Partizan ponovno meril na »vročem« igrišču v Prištini. Prav Priština je v nedeljo pripravila presenečenje z zmago v Zagrebu proti dinamovcem. Dokaj na prepihu je tudi trener Hajduka, Bolgar Vucov, čigar moštvo je na zadnjem mestu lestvice, kar je za Split nekaj nezasiščenega.

Z današnjim kolom se bo prvenstvo prekinilo zaradi mednarodnih obveznosti državne reprezentance, ki bo 14. oktobra igrala proti Severni Irski v

sklopu kvalifikacij za EP. Zaradi slabe forme nekaterih igralcev niso obeti za to tekmo prav rožnati.

Prekinitev prvenstva bodo za priprave izkoristili člani olimpijske reprezentance. Dan po ligaških srečanjih se bodo zbrali v Zenici, že v petek pa jih čaka prijateljska tekma proti Sovjetski zvezi. Ključno srečanje bo jugoslovanska olimpijska vrsta odigrala 28. oktobra proti Češkoslovaški. Od te zunanje tekme si Toplak pričakuje vsaj neodločen izid, ki bi utegnil že zagotoviti nastop v Seulu.

Prvenstvo prve zvezne lige se bo nadaljevalo v sredo, 14. oktobra.

Avellino: Vinicio v precepu

AVELLINO — Trije zaporedni porazi Avellina so prispevali, da je trener Vinicio ponudil svoje mesto upravi kluba. Klub mu je za sedaj izrekel solidarnost, očitno pa postaja klop Avellina za Vinicia sila vroča.

Platini proti Johnsonu?

Svetovni prvak v šprintu Ben Johnson in bivši nogometni as Michel Platini med snemanjem televizijske oddaje za RAI 3. Gre za prvo od vrste reportaž, ki jih Platini pripravlja za športno oddajo Domani si gioca.

Namizni tenis: evropska liga Italija za 1. mesto

VERONA — Danes se bo italijanska namiznoteniška državna reprezentanca v prvem dnevu redne evropske lige pomerila z Avstrijo. V dosedanjih 13 medsebojnih nastopih so več zmag sedem — dosegli Avstrijci. V skupini z Italijo so še Belgija, Danska, Finska, Turčija, Anglija in Nizozemska. Italijansko ekipo sestavljajo Massimo Costantini, Lorenzo Nannoni, Gennaro Di Napoli, Giorgia Zampini in Alessia Arisi. Spored predvideva štiri moška in ženske srečanja posameznikov, dve igri dvojic, eno moško in eno mešano. »Azzurri« odločno startajo na napredovanje v evropsko superligo.

Hokej na kotalkah: uspešen začetek »azzurrov« na EP

DUISBURG — V prvem kolu EP v hokeju na kotalkah je Italija s 16:1 premagala Francijo.

Danes se bodo pomerili s Španijo, eno od reprezentanc, s katero se potegujejo za naslov prvaka.

Neuglašena piščalka in polževa pošta

MILAN — V zvezi s kakovostjo sonjenja Paola Bergama na nogometni tekmi zadnjega kola italijanske A lige med Verono in Juventusom ni izdala sodniška organizacija nobenega uradnega sporočila.

Na račun Bergama so padli hudi očitki, češ da je očitno okoristil domače moštvo Verone.

Kot je že običaj, je zveza nogometnih sodnikov najprej zaščitila svoj status in njen predsednik Gussoni je povedal, da mora pred vsako odločitvijo najprej analizirati poročilo nadzornika, zaslišati Bergama samega in tudi oba stranska sodnika. Očitno se zvezi ne mudi, ker bo zadeva s časom postala vse manj žgoča.

Bergamo bo medtem danes žvižgal v Švici na tekmi olimpijske reprezentance.

Za danes pričakovane razsodbe v zvezi s prizivom Napolija po srečanju s Pisto mogoče ne bo. Pismo, v katerem je državni prvak poslal obrazložitve za zahtevo po zmagi, ni še prišlo na sedež nogometne zveze. V Neaplju trdijo, da so ga poslali že prejšnji petek. Poštna uprava jo je spet zagodla...

Košarka: drevi 3. kolo v obeh A ligah Segafredo v Riminiju

V obeh italijanskih košarkarskih A ligah bo danes na sporedu medtedensko kolo, tretje prvenstveno.

V A-1 ligi bo vrsta zelo zanimivih dvobojev. V Caserti bo tako »minirepiza« lanskega finala »play-off« med Snaiderom in milanskim prvkom Tracerjem. Obe moštvi sta v obeh dosedanjih srečanjih zmagali, favorita ni.

Zanimivo bo tudi v Cantuju, kjer se bosta pomerila Arexons in Čosićev Deter. Gostitelji bodo nastopili brez poškodovanega kapetana Pierluigija Marzoratija, ki si je zvil gleženj, a za Bolonjčane ne bo igral Američan Stokes.

Tretji »big-match« bo v Firencah, kjer bo še nepremagani novinec Neutroberts gostil Divarese.

V A-2 ligi bo goriški Segafredo gostoval v Riminiju. V normalnih okoliščinah bi De Sistijski varovanci lahko odločno jurišali na zmago, a brez poškodovanih Pešića in Viteza, je njihova naloga skorajda brezupna, čeprav zgleđa nasprotnik dokaj šibek, še zlasti

ti pomanjkljivo pa je doslej igral Jugoslovan Žižić.

Videnski Fantoni ima v domačem srečanju s Sabellijem iz Porto Sangiorgia lepo priložnost, da osvoji drugi par točk.

Po prvi radijski postaji bodo srečanja z najpomembnejših igrišč oddajali s pričetkom ob 21.35. »Stereo sport« na drugi postaji se bo z igriščem v Casertti povezal že ob 20.30.

Športni sodnik je medtem zavrnil priziv zoper diskvalifikacijo Scavolini-jevega igrišča po izgredu med pokalno tekmo z Jollycolombanijem.

DREVIŠNJI SPORED A-1 LIGE

Snaidero - Tracer; Arexons - Dietor; Roberts - Divarese; Enichem - Allibert; Bancoroma - Wuber; Brescia - Scavolini; S. Benedetto - Benetton; Irge - Hitachi.

DREVIŠNJI SPORED A-2 LIGE

Rimini - Segafredo; Fantoni - Sabelli; Alno - Standa; Annabella - Jollycolombani; Cuki - Spondilatte; Facar - Maltinti; Riunite - Sharp; Yoga - Rieti.

Kratek prerez zgodovine afriške atletike Pristnost ni več odlika

Avtor članka s kenijskima atletoma Keinom (levo) in Kiprugutom v olimpijski vasi leta 1964 v Tokiu.

Za številne predele Afrike je pomnilo leto 1960 narodno zastavo in formalno neodvisnost. Hkrati je prišlo tudi do ustanovitve narodnih olimpijskih odborov, že isto leto pa tudi nastop na OI v Rimu.

Uspeh je bil takorekoč bliskovit z legendarnim maratonskim tekom bosonoga Abebeja Bikile iz Etiopije. Zmaga v 2 urah 15'16" bi mu še danes pri supertreningih v Rimu prinesla 10. mesto! Ob Abebeju pa se je tedaj izkazal prav tako neznani Nyandika (Kenija), ki je bil v finalu na 5000 m šesti.

Štiri leta se je govorilo v zvezi z Afriko le o Abebeju in res je član cesarske garde tudi na OI v Tokiu zanesljivo zmagal, tokrat obut. V Tokiu pa so na dan prišli prvi pravi asi iz Kenije. Kiprugut je na 800 m osvojil bronasto kolajno, manj odmeven, vendar tehnično prvovrsten podvig pa je opravil Kipchoge Keino, ki je v štirih zaporednih dneh opravil predteka na 5000 m in 1500 m, finale na 5000 m (5. s 13'50"8 zmagovalca) in polfinale na 1500 m z izpadom za eno samo mesto iz finala. Kaj bi se zgodilo v finalu na 5000 m, če bi Keino dan prej ne tekli tudi na 1500 m?

Talent tega tekača se je hitro razvil. Prava zvezda je postal naslednje leto s svetovnim rekordom 13'24"2. Bil je tudi vrhunski tekač v teku na eno miljo.

Na OI v Mehiki se je predstavil na čelu afriške koalicije, kateri je visoka planota nudila vse pogoje za uspeh. Kolajne so prišle v velikem številu. Zmagali so Wolde (Etiopija, maraton), Temu (Kenija, 10000 m), Gammoudi (Tunizija, 5000 m), Keino (Kenija, 1500 m), Biwott (Kenija, 3000 m zapreke). Nad vsemi pa je bil izreden tek Keina, ki bi na nizki nadmorski legi tedaj go-

tovo veljal svetovni rekord. Vsi teki so bili natrpani z Afričani in bilo je tudi več kolajn manjše vrednosti. Sam Keino je bil drugi na 5000 m, opravil pa je tudi del teka na 10000 m. V osmih dneh je nastopil kar 6-krat! (In potem imajo za heroja Lewisa, ki v istem času 6-krat teče na 100 m in dvakrat skače v daljino).

München za Afriko ni pomenil posebnega uspeha, čeprav je Keino zmagal na 3000 m čez zapreke, Akii Bua (Uganda) pa na 400 m čez ovire.

V Montrealu Afrike ni bilo, v Moskvi pa ni bilo Kenije. Sicer se je tu proslavil Etiopiec Yifter z dvema zmago na 5000 in 10000 m. Los Angeles je prinesel srečo samo Aouiti (Maroko) na 5000 m, leto prej na prvem SP v Helsinkih pa so Afričani dosegli najmanj v zgodovini svojih nastopov na velikih tekmovanjih.

Že zdavnaj pa Afričani niso več tisti pristni talenti iz prvih 60. let. Kakovost pomeni danes neizbežen odhod iz domovine, dejansko s trebuhom za kruhom. Velika večina se preseli v ZDA in se pridruži kakšni univerzitetni ekipi, ki pač teži za premoč v domači konkurenci. Študij je ob količini treninga (in tudi zaradi verjetno zelo šibke podlage) druga stvar. Kdor si z nagrađami ne zgradi dobrega osebnega gospodarstva, ne more od tega izseleženstva pričakovati nič dobrega. Ne povsem merodajen, vendar značilen je primer kenijskega tekača Rona, ki je po seriji izrednih tekov v letu 1987 zapadel v osebo krizo in je kot alkoholik sedaj na robu propada. Dejansko edina afriška sila, ki gradi na lastnih tleh, je Etiopija, ki pa žal ne razpolaga z bogatimi močmi.

BRUNO KRIŽMAN

Enourna vožnja na moskovskem dirkališču Krilatokoje Cilj Moserja - preko 50 km

MOSKVA — Z znanstveno natančnostjo se kolesarski veteran Francesco Moser pripravlja na nov podvig, ki naj bi zares zaključil njegovo dolgo športno pot. V soboto bo Moser na dirkališču v Krilatskem (SZ) poskušal postaviti nov svetovni rekord v enourni vožnji na pokritih dirkališčih.

Celotno zadevo je treba resnici na ljubo deliti na dva dela. Prvi naj bi bil tehnični, ker gre konec koncev za športno kroniko, podrobnejša analiza pa razkriva tudi trgovskega.

Italijanski kolesar je že pred tremi leti v Mehiki dvakrat popravil rekord z znakom preko 50 oziroma 51 km, lani pa je v Milanu na približno morski višini dosegel nekaj manj od 50 km. Na pokritem dirkališču je bil doslej najboljši sovjetski kolesar Jekimov z znakom 49,672 km, ki bo v soboto Moserjev cilj.

Iz kilometrih razlogov je Moserjev poskus brez pravih razlogov. Utemeljuje se zgolj zaradi pokritega dirkališča, ki je v Moskvi odlične kakovosti. Predvsem gre za 333,33 m dolga stezo, medtem ko so pokrita dirkališča navadno dolga 200 m. Izredno srečno roko je imel tudi načrtovalec krivin, ki sta nadvse mehki. Vrline dopolnjuje lesen pod iz sibirskega bora.

Seveda gre pri Moserju predvsem za reklamo. Že ob priliki rekordov na mehiški planoti je bilo kolesarstvo v Moserjevi odpravi povsem obrobna stvar. Okoli njegovega imena so se vrtoglav mešali interesi proizvajalcev koles,

športne opreme, energetskih prehrabnih dodatkov, testenin, pijač in drugega. Brez dvoma hoče Moser do konca prodajati svoje ime in od njega iztržiti še zadnje neposredne dobičke.

Stavili bi lahko, da bo Moserju podvig uspel, ker spada v moskovsko odpravo tudi znameniti biolog Francesco Conconi, ki je v italijanskem športu vedno prisoten, ko gre za dolge napore. Rezultati so dobro znani: atletika, smučarski teki, plavanje in seveda kolesarstvo so dali »azzurrom« že nešteto kolajn.

Tehnološka sestava odprave je izredna. Moserju bodo na razpolago štiri kolesa z vsemi pripomočki, variantami in rezervnimi deli. Pripravo na dirkališču bo dopolnjevala skrajno sredozemska dieta, v kateri igrajo testenine pri dolgih naporih nenadomestljivo vlogo. 10 kg testenin bo Moserju kuhala soproga Carla. Ob testeninah je Moser s seboj prinesel še riž, olje, šunko, marmelado, mineralno vodo, parmezan, kavu in celo 10 litrov vina.

Poskus za nov rekord ni posebno prizadel Sovjeta Jekimova. Sovjetski kolesar je izjavil, da za sedaj ne misli na nov podvig, ker se prvenstveno pripravlja na nasledovalno vožnjo (4 km) za OI v Seulu. Enourna vožnja bi zahtevala povsem drugačen trening. Nanjo bo morda pomislil po Seulu.

V celoti je preizkušnja v enourni vožnji dokaj redek pojav in tehnična vrednost rezultatov izgleda vse prej kot absolutna konica tega športa.

Po velikem uspehu odbojkarjev Ivana Trinka na MI v Rimu

Veseli in ponosni

Veseli in ponosni. Tako smo včeraj zapisali o mladih odbojkarjih nižje srednje šole Ivan Trinko iz Gorice, ki so na mladinskih igrah v Rimu dosegli 2. mesto in s tem zabeležili enega največjih uspehov na šolskem tekmovalnem področju. Na goriški železniški postaji je bilo veselje vseh, staršev, prijateljev in samih tekmovalcev enkratno. Srebrne kolajne, ki jim bodo ostale v trajnem spominu, so goriški dijaki s ponosom nosili obešene okoli vratu. V bežnih izmenjavah mnenj, med čestitkami in pozdravi, so nam vsi potrdili, da so drugega mesta izredno veseli. To smo opazili tudi pri trenerju Kodriču, ki je šolsko ekipo že lani popeljal v Rim, kjer je zasedla 9. mesto.

Povedali smo že, da so naši fantje zaigrali zelo dobro in nastop na finalnem srečanju je samo potrdil, da je slovensko odbojkarsko gibanje na Goriškem na kakovostnem nivoju. Kako pa je podrobno potekal rimski finale? O tem smo se včeraj zjutraj pogovorili s trenerjem Aleksandrom Kodričem, ki nas je obvestil tudi o uspehu lokostrelca Našega prapora Simona Leupuščka, sicer dijaka šole Ivan Trinko.

»Če moram dati oceno letošnjega nastopa v Rimu, naj povem, da so naši fantje igrali spremenljivo. V kvalifikacijskih srečanjih, ko smo premagali Varese in Pescara, smo pokazali dokaj dobro igro, tako, kakršne pri drugih šesterkah nismo opazili. S porazom proti Lecceju smo zasedli 2. mesto v naši skupini in si zagotovili nastop v polfinalu, kjer smo premagali zmagovalca druge skupine, to je Ferraro. Po tem uspehu, smo menili, da smo že premagali najtežjo oviro, saj je ekipa iz Catanzara, s katero bi morali odigrati finalno srečanje, klonila pred Ferraro.«

»Zaverovani v našo moč, smo to tudi potrdili v začetku prvega seta odločilnega srečanja. Potem ko je Catanzaro vodil s 3:0, smo prešli v vodstvo z 9:3 in vse je kazalo, da bomo brez večjih težav osvojili set. V tem trenutku pa je našim dijakom zmanjkala potrebna zbranost in nasprotniku so prepustili kar 12 točk. V drugem nizu sta si bili ekipi enakovredni do desetice, nakar smo prevzeli vodstvo. Pri stanju 13:10 v našo korist smo najprej napravili servis, nato še set in srečanje.«

»Ob odbojkarski ekipi pa je na rimskem finalu mladinskih iger v lokostrelstvu, sodeloval tudi 13-letni Simon Leupušček, ki je zasedel 9. mesto. Čeprav njegovega tekmovalnega nisem neposredno sledil, naj povem, da je po prvem dnevu (36 puščic) Leupušček zabeležil 5. najboljši izid in je za 15 točk zaostajal za vodilnim Davidom Anijem, ki je ob koncu tudi zmagal. V drugem tekmovalnem dnevu pa je Simon zelo dobro začel in nekaj časa celo vodil. Zadnje pušče pa so mu bile usodne in z vodilnih položajev zdrknil na 9. mesto s 535 točkami.«

IZIDI
KVALIFIKACIJSKA SREČANJA:
Trinko - Varese 2:0 (15:10, 15:9);
Trinko-Pescara 2:0 (15:6, 15:13);
Trinko-Lecce 1:2 (9:15, 15:11, 11:15).
POLFINALE: Trinko - Ferraro 2:0 (15:10, 15:12). **FINALE:** Trinko - Catanzaro 0:2 (9:15, 13:15).
POSTAVA TRINKA: Diego Petajan, Pavel Černic, Aleš Klede, Damjan Dornik, Janez Terpin, Martin Marušič, Denis Uršič, Mitja Kobal, Mitja Koršič, Dimitrij Brajnik, Luka Pisk.

RUDI PAVŠIČ

Košarka: na turnirju Ferroviaria

Borovcem prvo mesto

BOR - CO COLOGNA 8:53 (26:29)
BOR: Bandi, Ferluga 2, Verri, Korošec, Cupin 18 (0:2), Galopin 12 (0:1), Grbec 19 (3:6), Porporati 1 (1:2), Giacomini 6 (2:6), Calzi (0:2).

FINALE ZA 1. MESTO
BOR - FERROVIARIO 57:36 (20:17)
BOR: Ferluga (0:6), Verri, Jogan 4, Cupin 6 (0:4), Galopin 15 (1:6), Grbec 24 (4:10), Giacomini 8, Calzi (0:2).

Mladi Borovi košarkarji (kategorije »propaganda«)so v svojem krstnem nastopu na velikih koših zadovoljili in se zasluženou vrstili na prvo mesto turnirja Pregellio, ki ga je organiziral DLF. Na prvi tekmi je prišla na dan neizkušnost v obrambi (34 osebnih napak v napadu). Vseeno smo od naših fantov pričakovali boljše igro, ker so bili nasprotniki skoraj vsi za leto mlajši. Izkazal se je le Saša Cupin. V finalu pa so naši zaigrali bolje. Tekma je bila izenačena vse do zadnje četrtine, ko so si »plavi« z delnim izidom 20:2 zagotovili končno zmago predvsem zaradi dobre obrambe. Pohvalili bi vse naše igralce.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Bor; 2. Ferroviario; 3. CO Cologna; 4. Libertas. Naj omenimo še, da je bil najboljši igralec turnirja borovec Michel Grbec. (A. Kovačič)

TURNIR MESTA TRST

SABA - BOR ADRIAIMPEX 67:100 (27:51)
BOR ADRIAIMPEX: Oberdan, Cupin 3 (3:4), Krasna 21 (7:12), Škerk 20 (0:2), Arena 12 (2:5), Breclj, G. Bajc 4, I. Bajc 17 (2:6), Azman 13 (5:7), Smtlak 10 (2:4). 3 TOČKE: I. Bajc 1.

V 3. kolu kadetskega turnirja mesta Trst so »plavi« v gosteh gladko premagali skromno ekipo Saba, ki jo sestavljajo igralci mlajše kadetske postave Stefanela. Borovci so po zaslugi Krasne in Škerka uspeli graditi lepe akcije v napadu in zasluženou zmagati. (L. Furlan)

NARAŠČAJNIKI

BOR - STEFANEL 71:88 (27:51)
BOR: Schiulaz, Korošec 2, Debeljuh 24 (3:5), Barini, Pavlica 28 (4:8), Martini 4 (0:3), Rudež 5 (1:1), Umer 2, Uršič 4 (0:2), Spacal 2, Simončič 3 TOČKE: Debeljuh 1.

Naši so v soboto klonili pred fizično in tehnično boljši ekipi Stefanela. Po slabem prvem polčasu so borovci v drugem z veliko požrtvovalnostjo zmanjšali zaostanek na osem točk (63:71). Več pa niso zmogli. Vsekakor so naši pokazali napredek, odpraviti pa bodo morali še začetno tremo.

(A. Pavlica)

obvestila - obvestila

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR
sporoča, da je vpisovanje za letošnjo sezono v uradnih urah na društvenem sedežu, tel. 51377.

ATLETSKA ŠOLA PRI AD BOR INFORMATA
vabi mlade do vključno 12. leta starosti, iz mesta in izven njega, da se vključijo v atletsko vadbo, ki je vsak torek in četrtek ob 17. uri na stadionu 1. maj v Trstu.

SK DEVIN
priredi 8-urne smučarske tečaje na plastični stezi v Nabrežini z začetkom 20. t. m. vsak torek ob 16. do 20. ure. Informacije in vpisovanje do 15. t. m. na tel. št. 200236 in 910327 ter pri odbornikih društva.

ŠD BREG - REKREACIJA
obvešča svoje člane, da bo prva vadbena ura in vpisovanje za rekreativno te-

lovadbo v petek, 9. t.m., ob 21. uri v občinskem športnem centru v Dolini

ŠD BREG - KOŠARKARSKA SEKCIJA
obvešča, vse fante (letniki 1977/79), ki bi radi gojili minibasket, da so treningi ob ponedeljkih ob 17.30 v šolski telovadnici pri Domju in ob petkih ob 16.30 v dolinski občinski telovadnici.

ŠD KONTOVEL
obvešča, da so treningi minibasketa vsak torek in četrtek ob 16.30 na Kontovelu. Treninge vodi prof. Igor Meden.

KOŠARKARSKI KLUB BOR
obvešča, da je spored treningov za igralce letnika 1975 (»propaganda«) naslednji: ob ponedeljkih ob 17.15 do 18.45 na liceju France Prešern, ob sredo ob 17.00 do 18.00 na stadionu »Prvi maj« ter ob petkih od 16.30 do 18.00 na stadionu »Prvi maj«. Vpisovanje poteka neposredno na treningih.

Košarka: na turnirju za memorial Mateja Venierja

Zanimiva in kakovostna srečanja

Borovi kadeti so povsem zasluženou osvojili memorial Mateja Venierja, ki ga je v nedeljo priredilo ŠD Sokol v občinski telovadnici v Nabrežini. Takoj je treba omeniti, da je bil turnir zelo zanimiv, izenačen in kakovosten. Izenačenje med nastopajočimi ekipami kaže dejstvo, da sta se obe izločilni tekmi končali šele po podaljškju.

V prvem srečanju sta se spopadli ekipi Bora Adriaimpex in Kraškega zidarja. Sežanci so si v prvem polčasu prisvojili rahlo prednost in jo obdržali do polovice drugega polčasa. Nato pa je »pressing« Furlanovih varovancev obrodil svoje sadove, saj so Tržačani najprej izenačili in si tako priborili pravico do podaljška v poslednji minuti pa so Kraškemu zidarju zadali še končni udarec. Prvemu srečanju je sledila verjetno najlepša nedeljska tekma med Kontovelci in domačini. Sokolove barve so na tem turnirju branili letošnji kadeti Jadrana Farco. Domačini so takoj v prvem polčasu prevzeli vajeti igre v svoje roke ter povedli celo za 18 točk. V zadnjem delu srečanja pa so starejši Kontovelci le nadoknadili zaostanek. V podaljškju pa so si mladi sokolovci z velikim trudom, a povsem zasluženou priborili vstop v veliki

finale. V finalnih srečanjih so Kontovelci z lahkoto osvojili tretje, borovci za prvo mesto.

Med nagrajevanjem je predstavnik ŠD Sokol poklonil šop rož gospe Venier, Matejeva sestra Ivana, ki se je v imenu družine Venier zahvalila organizatorju in vsem nastopajočim, pa je borovcem izročila memorial (delo odbornika, kamnoseka Tomaža Caharije). Pokale pa so prispevali ZSSDI, TKB, Hranilnica in posojilnica Opčine in občina Devin-Nabrežina.

REZULTATI

BOR ADRIAIMPEX - KRAŠKI ZIDAR 88:87 (34:39, 78:78); KONTOVEL ELECTRONIC SHOP - SOKOL 92:95 (41:51, 85:85).

FINALE ZA 3. MESTO

KRAŠKI ZIDAR - KONTOVEL ELECTRONIC SHOP 72:88 (28:48)

FINALE ZA 1. MESTO

BOR ADRIAIMPEX - SOKOL 102:73 (46:24)

(noč)

naše enajsterice v mladinskih ligah - naše enajsterice v mladinskih ligah

UNDER 18

VESNA - SUPERCAPPE 0:1
VESNA: Saverino, Gregoret, Babič, Zarotti, S. Sedmak, Millo (v 70. min. Šuc), M. Sedmak, Tavčer, D. Sedmak, Kuzma, Škabar (v 75. min. Kavalič).

Kriška enajsterica pod 18. letom je v uvodni tekmi letošnjega prvenstva izgubila proti solidni ekipi Supercappeja za Opčin. Vesna, ki ima v svojih vrstah veliko dobrih in izkušenih posameznikov združuje mlade igralce z vsega Krasa, toda žal se jim pozna neuigranost. Gostje v tej tekmi niso pokazali nič posebnega, samo enkrat so streljali v Saverinova vrata, a to je bilo dovolj, da so iz Križa odnesli obe točki.

Križani bodo morali rešiti zmešnjavo na sredini igrišča, saj vezni igralci nimajo prave lokacije, zato pa se tudi igra tam vedno neresljivo zapleta. V zadnjih minutah srečanja, ko sta na igrišče stopila Šuc in Kavalič, se je napadalnost plavih poostрила, toda predvsem zaradi zmešnjave domačinom ni uspelo prelinisati nasprotnega vratarja.

(A. Kostnapfel)

BREG - SANT'ANDREA 0:2 (0:0)
BREG: Giorio, P. Tamaro, Bissi (Pečar), Kerstich, Bev, Diminich, M. Tamaro, Slavez, Giuresi, Prašelj, Pitacco (De Franceschi).

Tekma je potekala v znamenju hude burje, ki je močno ovirala igro, Brežani so si v prvem polčasu ustvarili veliko priložnosti za zadetek, vendar jih niso uspeli konkretizirati. V drugem polčasu so stopili na igrišče trdno prepričani v zmago in so si tudi takoj ustvarili dobro priložnost za zadetek, a je niso znali izkoristiti.

Za nameček so nasprotniki takoj za tem dosegli gol, ki je Brežane prisilil, da so se odpri v obrambi. To je enajsterici Sant'Andrea omogočilo, da je podvojila v protinapadu. Vsekakor pa moštvo Brega tokrat ni razočaralo.

IZIDI 1. KOLA: Breg - Sant'Andrea 0:2, Opicina - Muggesana 0:2, S. Sergio - Edile Adriatica 1:2, Supercappé - Vesna 1:0, S. Vito - Costalunga 0:0, Fortitudo - CGS 1:2, Chiarbola - S. Marco 0:0, Montebello - S. Luigi VB 1:2.

LESTVICA: Muggesana, S. Andrea, CGS, Edile Adriatica, S. Luigi VB, Supercappé 2, Chiarbola, Costalunga, San Marco, S. Vito 1, Fortitudo, Montebello, S. Sergio, Vesna, Breg in Opicina 0.

NARAŠČAJNIKI

PRIMORJE - MUGGESANA 0:0
PRIMORJE: Blažon, Gherbassi (Lioli), Luxa, Tence, Škabar, Praselli, Žagar, Trampuž, Tomaseti (Ligozzi), Štoka, Princival.

Rezultat je pravičen, saj ni imela nobene ekipa večjih priložnosti. Ni bilo lepe igre. Ekipa so imele priložnosti le s prostimi strelji, na sredini igrišča pa je bilo veliko napak, brez povezave z napadom na obeh straneh. Domačini so imeli najboljše priložnosti s Trampužem, ki je posegel glavno na predložek, vratarju pa je uspelo odbiti žogo čez prečko. V drugem

polčasu se ni nič spremenilo. Tokrat so imeli gostje dobro priložnost v protinapadu, napadalec pa ni zaključil na najbolj način in Blasonu je uspelo odbiti žogo, to pa je bilo tudi vse. (M. Ž.)

VESNA - S. SERGIO 1:3 (1:0)
STRELEC: v 20. min. E. Sedmak.
VESNA: Ciacchi, E. Sedmak, Eposito, Madotto, Saba, Mohorič, P. Sedmak, Dellaschier, Tence, Ciro in Svab.

Kriškim naraščajnikom prav ne gre od rok. V tretje so izgubili proti tržaški ekipi S. Sergio, potem ko so skozi ves prvi polčas vodili z 1:0. E dini zadetek je za Križane dosegel Erik Sedmak, ki je z glavo žogo preusmeril v mrežo, a to očitno ni zadostovalo, saj so gostje igrali bolj zbrano, predvsem pa učinkovito v napadu. Vesni se je sicer poznala odsotnost standardnega vratarja, odgovornost za zadetke pa imajo vsekakor branilci, ki niso znali učinkovito braniti lastnih vrat, in so zato gostje brez večjih težav v kratkem času zbrali tri zadetke.

(A. Kostnapfel)

BREG - ZAULE RABUIESE 0:1
IZIDI 3. KOLA: S. Vito - CGS 0:4, Fortitudo - Montebello 2:1, Campi Elisi - Opicina 4:2, Campanelle - Olimpia 0:4, Vesna - S. Sergio 1:3, Giarizzole - Domio 3:3, Breg - Zaule Rabuiese 0:1, Primorje - Muggesana 0:0. Počiva: Portuale.

LESTVICA: Zaule Rabuiese 6, Domio, Olimpia, S. Sergio 5, Montebello, Fortitudo, Portuale 4, Opicina, Giarizzole, Campi Elisi in Muggesana 3, CGS 2, Primorje 1, Vesna, Breg, Campanelle, S. Vito 0.

NAJMLAJŠI

BREG - PORTUALE 1:2 (0:1)
BREG: Gigliano, Mondo, Bajc, Poret, Maver, Lavriha, Svab, Versé, Kalc, Strain, Renčelj in Ferluga.

BREG: v 70. min. Versé.

Breg in Portuale sta gotovo med najboljšimi ekipami tega prvenstva. Moštvi sta zato prikazali res zelo lepo igro, Brežani pa so imeli več smole kot nasprotniki, saj so si sami napravili štiri res izredne priložnosti pred nasprotnikovimi vrati. Ekipa Portualeja je z dvema samima streloma v vrata povedla z 2:0, Brežani pa so pet minut pred koncem zmanjšali zaostanek z Versajem.

IZIDI 3. KOLA: Fortitudo - CGS 1:1, Esperia - Olimpia 0:2, S. Giovanni - Don Bosco 4:1, Campanelle - Sant'Andrea 0:2, Triestina - Zaule Rab. 4:0, Giarizzole - Montebello 1:1, Breg - Portuale 1:2. Počiva: Primorje.

LESTVICA: S. Giovanni, Olimpia, Triestina 6, Portuale, Sant'Andrea 4, Don Bosco, Montebello 3, Campanelle, Fortitudo, Giarizzole, Breg 2, CGS, Primorje 1, Esperia, Zaule Rab. 0.

PRVENSTVO CSI

ZARJA ADRIAIMPEX - MUGGESANA 2:1
STRELEC: Devan Grgič 2.
ZARJA ADRIAIMPEX: Plesan, Ražem, Grgič, Doljak, Jerman, Maksi Urdih, Rupini, Glavina, Kralj, Settini.

Prvenstvo CSI se je dobro začelo za Zarjne predstavnike, ki so v zanimivi izenačeni in dokaj borbeni tekmi premagali Muggesano. Zarjani so prišli že v prvi minuti v vodstvo in ga obdržali do polovice drugega polčasa, ko je Muggesana izenačila. Prav v zadnjih minutah igre pa je Grgič z osebno akcijo zapečatil rezultat na 2:1. (M. Ž.)

NA GORIŠKEM

JUVENTINA ASS. CARNICA - NATISONE 1:1 (0:0)

STRELEC: Alan Devetak.
JUVENTINA: Peric, M. Petean, Marvin, Lanuscio, Peršolja, Petean, Narduzzi, Dario, M. Devetak, Češčut, Di Bert (A. Devetak).

Okrnjena postava Juventine je igrala neodločeno z močnim Natisonejem in iztržila dragocen remi. Po prvem polčasu, ki je potekal v znamenju enakovrednosti, so gostje, tudi s pomočjo vetra, prešli v vodstvo. Podrejeni položaj je prisilil Juventino, da je zaigrala odločneje in z Alanom Devetakom dosegla zadetek.

(M. P.)

ZAČETNIKI

SKUPINA A

PONZIANA - ZARJA ADRIAIMPEX 0:0
ZARJA ADRIAIMPEX: Bellafontana, Poropat, Possega, Maks, Devan in Danjel Grgič, Kristjan Pussini, Doljak, Umek, Tence, Ražem, Jurinčič, Glavina.

Zarjini začetniki so na težkem gostovanju prišli do dragocene točke. Z njihovo igro pa vsekakor ne moremo biti zadovoljni, saj so prikazali raztrgan in neučinkovit nogomet, kakršnega je treba čimprej pozabiti. Našim se predvsem pozna, da niso vajeni velikega igrišča, ker so še v lansk sezoni igrali na malem igrišču. Na dvakrat večji površini se slabo premikajo in slabo krijejo nasprotnika, tako da bo treba še mnogo dela in truda, predno se bodo lahko prilagodili tej spremembi in predvajali boljši nogomet od današnjega. (M. Ž.)

BREG - MUGGESANA 0:3 (0:0)
BREG: Rapotec, Gropazzi, Corbatti, Klabjan, Peter Paolotti, Aleksander Paolotti, Delise, Novato, Bossi, Chermaz, Vignini in Viola.

Breg se je predstavil z močno pomlaje-no ekipo, saj kar 7 igralcev prvič nastopa v nogometnem moštvu, poleg tega pa so bili nasprotniki v glavnem za leto starejši. Z ozirom na to so se Brežani v prvem polčasu držali zelo dobro in so na začetku drugega polčasa skoraj dosegli zadetek. To pa je bilo tudi vse, kar so naši predstavniki zmogli. Prvi zadetek, ki so ga prejeli, jih je namreč popolnoma zbe-gal, tako da so v petih minutah nasprotniki relativno zelo zlahka še dvakrat prišli do gola.

IZIDI 3. KOLA: Soncini A - CGS 4:2, Fortitudo - Esperia 0:0, Vivai Busà B - S. Giovanni 0:3, Opicina - Campanelle 3:1, Giarizzole - Chiarbola 2:3, Ponziana - Zarja 0:0, Breg - Muggesana 0:3. Počiva: Primorje.

LESTVICA: Chiarbola, S. Giovanni 6, Soncini A, Giarizzole 4, Primorje, Muggesana, Ponziana, Fortitudo, Zarja 3, CGS, Opicina, Vivai Busà B 2, Esperia 1, Breg, Campanelle 0.

NA GORIŠKEM

JUVENTINA EDILCASA - LUCINICO 1:1 (1:0)

STRELEC: Češčut.
JUVENTINA: Florenin, Devetak, Zanier, Lakovič (D. Ferfolja), Florenin (Trampuš), Češčut (Ambrosi), P. Gergolet, Pahor, Zampar, D. Gergolet, A. Ferfolja (Menis).

Združena ekipa Juventine je igrala neodločeno z močno postavo iz Ločnika. Srečanje je bilo dokaj zanimivo in obe enajsterici sta igrali odločno in zagrizeno. Juventina je prišlo do zadetka že v uvodnem delu tekme, ko je Češčut, s prostega strela, ukanil vratarja gostov. Vse je kazalo, da bo domačinom uspel podvig in k temu je pripomogel tudi vratar Florenin, ki je ubranil 11-metrovko. Ob izteku srečanja pa je Lucinico, po avtogolu domače obrambe, dosegel izenačenje. (M.P.)

CICIBANI

SKUPINA B

SAN GIOVANNI - BREG 14:0
BREG: Jercog, Bandi, Rocco, Argenti, Sancin, Šik.

Breg je proti močni postavi San Giovannija doživel svoj mali Waterloo. Kot delno opravilo lahko navedemo dejstvo, da igrajo Brežani komaj drugič skupaj in da se večina letos prvič ukvarja z nogometom, medtem ko je nasprotnik predstavil ekipo, ki je že uigrana in ki predvaja že kar dober nogomet. To je pa dokaj skromna uteha za tako visok poraz.

IZIDI 2. KOLA: Don Bosco - Chiarbola 1:0, S. Sergio - S. Andrea B 3:1, S. Giovanni - Breg 14:0, Domio - CGS B 3:0, Muggesana - Soncini B 0:3. Počiva: Fulgor A.

LESTVICA: S. Giovanni, S. Sergio, Don Bosco 4, Domio, Soncini B 3, Fulgor A 2, S. Andrea B, Muggesana, CGS B, Breg, Chiarbola 0.

SKUPINA C

PRIMORJE - SANT'ANDREA A 5:2 (4:1)
PRIMORJE: Emili, Princival, Braini, Sardoč, Carl, Širca, Kuk.

Naši so po dobrem začetku dvakrat zadeli nasprotnikova vrata, prvič s Sardočem nato pa s Širco. V nadaljevanju so rdeče-rumeni prejeli gol. Vseeno so lepo reagirali in dvakrat zatresli nasprotnikovo mrežo s Širco. V drugem polčasu se stanje na igrišču ni bistveno spremenilo. Prosečani so dosegli peti zadetek s Sardočem in to je pomenilo konec tekme. Omenimo, da je Primorje nastopilo brez prvega vratarja, saj je igral s številko 1 Emili, ki je v resnici branilec. Naj dodamo še dober nastop Kuka poleg Sardoča in Širce. (Maxi)

SAN LUIGI VIVAI BUSA - ZARJA ADRIAIMPEX 0:0
ZARJA ADRIAIMPEX: Družina, Buda, Križmančič, Marc, Denis Pussini, Umek, Lipovec, Baldi, Metlika.

Zarja Adriaimpex je bila skozi vso tekmo boljše moštvo na igrišču. San Luigi se je praktično branil od prve pa do zadnje minute igre in se mora zahvaliti le izrednim posegom lastnega vratarja, če je ohranil točko. Zarjani so dobro igrali, le v zaključkih so bili premalo točni, saj niso izrabili niti ene od peštetih prilik, ki so se jim ponudile. (M. Ž.)

IZIDI 2. KOLA: Campanelle - Opicina 4:0, Costalunga - CGS A 0:3, Vivai Busà B - Zarja 0:0, Altura - Esperia 3:3, Primorje - S. Andrea A 5:2.

LESTVICA: Esperia, Zarja, Campanelle, CGS A, Primorje 3, Altura 2, Vivai Busà B, Opicina, Sant'Andrea 1, Costalunga 0.

NA GORIŠKEM

LUCINICO - SOVODNJE 9:0 (6:0)
SOVODNJE: Pisk, Fajt, Černigoj, Galiussi, Petejan, Tomšič, Ožbot, Figelj, Zanier, Pellegrin, Cotič, Tomšič, Devetak, Perdec, Florenin.

Proti fizično močnejšim igralcem iz Ločnika so cicibani Sovodenj potegnili krajši konec in izgubili z veliko razliko v golih. Kljub porazu pa je treba povedati, da so varovanci trenerja Čevdeka igrali dopadljivo, kar je vsekakor pomembno s perspektivnega vidika ekipe.

MLADOST - S. POLO 2:8 (1:3)

STRELCA: Gorjan in Aljoša Gergolet.
MLADOST: Peric, Farra, A. Gergolet, J. Gergolet, Makuc, Soban, Lorenzut, D. Gergolet, Černic, Gorjan, Nardon, Jarc, Ferletič, Sergio.

Dokaj neizkušena postava cicibanov Mladosti je na domačih tleh klonila tehnično in fizično solidnejši ekipi iz Tržica. Pri Kraševcih se pozna, da so komaj začeli z nogometom, zato je tudi razumljivo, da trenutno dobri rezultati izostajajo. (M. P.)

MLAJŠI CICIBANI

PONZIANA A - ZARJA ADRIAIMPEX 8:0
ZARJA ADRIAIMPEX: Luka Urdih, Grgič, Furlani, Brazzani, Furlanič, Sabadin, Bergagna, Ban, Fabio Domio.

Nič niso mogli mladi zarjani proti odlični ekipi Ponziane, ki sodeč po predvajani igri, bo gotovo protagonist prvenstva. Naših ta poraz ne sme potreti, ampak naj jih bo ta predstava odličnih Ponzianinih vrstnikov koristna šola, ki jih mora le opogumiti, da bodo svojo igro popravili in bili dorastel tekme tudi ekipam, kot je bila sobotna. (M. Ž.)

IZIDI 2. KOLA: Fani Olimpia - Fortitudo 8:0, Zaule Rab. - S. Andrea 0:14, Giarizzole - Vivai Busà 3:2, Ponziana A - Zarja 8:0, Ponziana A - Zarja 8:0, Ponziana B - Esperia 2:1.

LESTVICA: Fani Olimpia, Ponziana A, Giarizzole, Ponziana B 4, S. Andrea, Portuale, Soncini 2, Vivai Busà, Esperia, Fortitudo, Zarja, Zaule Rab. 0.

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 250 - din, naročnina za zasebne mesečno 2.000 - din, trimesečno 5.000 - din, letno 20.000 - din, upokojenci mesečno 1.500 - din, trimesečno 3.750 - din, letno 15.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 3.000 - din, letno 30.000 - din, nedeljski letno 4.000 - din.

Poslani tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593

ADIT 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavskih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 55.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.650 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

7. oktobra 1987

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Prvi uspehi na poti uresničitve avgustovskega sporazuma iz Gvatemale

Okvirni dogovor z gverilo v Salvadorju

Ortega se pogaja z nikaragovsko opozicijo

SAN SALVADOR — Salvadorska vlada in predstavniki levičarske gverile so se obvezali, da bodo v roku štirih mesecev dosegli sporazum o prekinitvi ognja in o ključnih postavkah sporazuma iz Gvatemale, ki so ga avgusta podpisali predstavniki petih srednjeameriških držav. To je glavni rezultat dvodnevnih težkih pogajanj na sedežu nunciature v San Salvadorju. Sedaj bodo ustanovili dve komisiji, ki bosta uresničili sprejete sklepe.

Sodeč po izjavah predstavnikov gverilskih skupin, Guillerma Unga in Shaficka Handala, je pot do družbenega miru v Salvadorju še dolga. Sedanji sporazum pa nesporno dokazuje, da so na pravi poti. Gverilo seveda skrbi, da ne bi krščanska demokracija predvsem pa vojaški krogi skušali izrabiti položaj v svojo korist in tako izničiti dosežke in politično težo, ki si jo je levica priborila v dolgoletni državljanski vojni. Vsekakor sta gverilska voditelja poudarila, da se bo oborožena opozicija vsestransko zavzela za uresničitev sporazuma iz Gvatemale.

Se bolj optimističen je bil salvadorski predsednik José Napoleon Duarte, ki je napovedal,

da bo 7. novembra razglasil enostransko premirje, tudi v primeru da ne bi do tedaj dosegli sporazuma. Duarte je tudi izbral priložnost, da je kritiziral nikaragovskega predsednika Ortego, ki ne pristaja na neposredna pogajanja s kontrasi in zahteva pogajanja le z washingtonsko administracijo.

Položaj v Salvadorju je seveda precej drugačen od nikaragovskega, saj bi kontrasi brez finančne pomoči Washingtona, kaj kmalu zginili, da je Ortogova zahteva, do neke mere opravičljiva. Nikaragovski predsednik ne nasprotuje pogajanjem z notranjo opozicijo, s katero se je pravkar začel pogajati, odločno pa zavrača možnost, da bi za pogajalsko mizo sedeli bivši somozisti in ameriški plačanci. Sandinisti so vsekakor pripravljeni dati svoj doprinos, da bi sporazum iz Gvatemale zagotovil regiji trajnejši mir. V Managui pričakujejo 16. oktobra predsednika demokratske internacionale Piccolija, ki se po vsem sodeč ne strinja z Reaganovimi trditvami, da so zadnji premiki v Nikaragvi le »lepotilne« narave. Piccoli je namreč prepričan, da je nikaragovsko vodstvo stopilo na pot realizma in dialoga.

Nikaragovski predsednik Daniel Ortega je v ponedeljek pričel pogajanja z opozicijskimi voditelji (Telefoto AP)

Porto Azzurro

Danes proces

LIVORNO — Avtorji upora v zapu v Porto Azzurro, ki so obenem zagrešili najdaljšo ugrabitve v zgodovini italijanskih zapornih zavodov, bodo že danes jutraj morali pred sodnike. Pičlih 37 dni po zaključku upora bodo desetim zapornikom sodili v Livornu, in to po najhitrejšem postopku. Skupina je obtožena poskusa bega, upora, groženj, roba in ugrabitve v izsiljevalne namene.

Na zatožni klopi bodo sedeli Mario Tuti, Ubaldo Rossi, Mario Cappai, Gaetano Manca, Mario Tolu in Mario Marrocu, ki so od jutra 25. avgusta do 1. septembra zadržali v prostorih kaznišniške ambulante 34 oseb. Poleg teh gostov zapora v Porto Azzurro pa bodo sodniki zaslišali tudi Marrocujeva brata Giampaola in Romea, zaporniško stražo Cesara Pellina in Marca Guidija, bivšega drogiranca, ki je bil zaprt zaradi umora. Pellini naj bi označil Guidija kot človeka, ki je pritihtatil v kaznilnico pištole, nože in eksploziv, s katerimi so uporniki ustrahovali talce.

Laser zadel raketo

Ameriški vojni mornarici je uspelo z laserjem zadeti nizkoletno raketo, kar so v Pentagonu ocenili kot enkratni podvig (Telefoto AP)

Ko ne bi sodeloval s pravico, bi si zaslužil 255 let zapora

Tožilec predlagal 30 let ječe za mafijskega bosa Epaminondo

MILAN — Javni tožilec Francesco Di Maggio je včeraj zaključil branje obtožnice proti mafijskemu bosu Angelu Epaminondi, njegovim pajdašem pa tudi nekaterim njegovim nasprotnikom, ki je trajalo dvanajst dni. Za veliko večino 118 obtožencev je predlagal 59 dosmrtnih zapornih kazni in še dodatnih več kot 500 let ječe zaradi prekrškov v zvezi s hazardnimi igrami in trgovanjem s kokainom, zaradi združevanja v zločinske namene navadnega oziroma mafijskega kova in zaradi 44 umorov v obdobju 1979-1985 v Milanu.

Za Epaminondo je predlagal Di Maggio 15 let zapora in 80 milijonov globe zaradi manjših prekrškov ter

nekaj več kot 240 let ječe zaradi raznih ubojev; ker pa določa kazenski postopek, da združene kazni ne smejo preseči 30 let ječe, je to tudi končni tožilev predlog. Okrog 50 obtožencev naj bi oprostili, med temi bivšega načelnika letkega oddelka pri pavijski kvesturi Ettoreja Filippija, ki so ga obdolžili, da je kril Epaminondo.

Kaj pa Nuccio Miano, ki je skušal ustreliti v sodni dvorani mafijca Antonina Fara in Antonia Marana, a je namesto tega zadel dva karabinjerja? Zanj je predlagal tožilec 23 let zapora, ki pa se bodo seveda pomnožila po procesu zaradi predvčerajšnjega dogodka. Obravnava ne bo sicer po hit-

rem postopku, ker je treba prej preveriti, kako je dobil Miano beretto 6.35, s katero je ranil karabinjerja Alda Serpija, ki bo okrelval v 15 dneh, in Luco Bonomija, ki bo ozdravel predvidoma v 40 dneh. Namestnik državnega pravdnika Sandro Raimondi je zaslišal včeraj obtoženceve pajdaše, danes pa bo še njega. Razčistiti hoče, če mu je dal pištole kakšen mafijec ali pa eden od paznikov v kaznilnici San Vittore. Dejstvo je, da je bil oborožen že v sodni dvorani, a preden so ga pripeljali vanjo, so ga dvakrat preiskali: prej so ga do golega slekli v jetnišnici, nato pa znova pregledali pred vhodom v dvorano-bunker.

V slaščicah mleko v prahu namenjeno živinski krmi

RIM — Starzoo in Farzoo sta dve podjetji iz Rusija pri Ravenni, ki sta se specializirali v mednarodnih goljufijah. Obe sta namreč okradli EGS za približno 11 milijard lir, tako, da sta prekupčevali z mlekom v prahu. Prekomerne količine mleka v prahu, ki jih iz leta v leto namenjajo živinski krmi, so redno potovale v Italijo, niso pa prišle do kokoši in prašičev, pač pa so končale v slaščicah, ki smo jih najbrž drago plačevali. Skupina nadebudnih in tatinsko razpoloženih upraviteljev obeh podjetij pa je zdaj obtožena kraje...

»Visitor« umoril mamo

SANTENA — Pretresljiva družinska tragedija je močno odjeknila v Santeni pri Turinu, kjer je 43-letni Cesare Griva zabodel mamo, 73-letno Angelo Fabaro.

Fabarova je že nekaj let živela v domu za ostarele, redno pa se je vračala domov, kjer je pomagala sinu, ki se je dalj časa zdravlil zaradi psihičnih težav. Med materjo in sinom je večkrat prihajalo do kreganj in ostrih sporov, saj se je Angela Fabaro upirala nenehnim sinovim zahtevam po denarju. Najbrž sta se zaradi tega kregala tudi včeraj, ko je Griva dvignil potapljaški nož in divje mahnil po stari. Ko je Fabarova obležala v mlaki krvi, pa je šibka morilčeva psiha narekovala Grivu poslednjo gesto, z materino krvjo je na zidu narisal veliko črko »V«, ki je bila do pičlice enaka tisti, ki so jo za sabo puščali televizijski ljudje-kuščarji Visitors.

Na Koroškem izbruhnil celovški Watergate

CELOVEC — Beljak, lepo koroško mesto ob Dravi, ima po svoje svoj Watergate. Doslej neznani storilci so vdrl v pisarne sekretariata okrajne organizacije socialistične stranke. V nedeljo zgodaj popoldan so odkrili, da je bilo vlomljeno, storilec ali storilci so nasilno odprli glavni vhod v strankin sedež, nato pa taisto storili z vrati v pisarno finančnega oddelka. Vdrli so v predale pisalne mize, očitno pregledali račune in druge finančne dokumente in jih - morebiti ne čisto vseh - pustili na mizi.

Kriminalistični strokovnjaki so tudi ugotovili, da so se neznanci zanimali tudi za dokumentacijo z zapisniki in drugimi strankinimi dokumenti. V sobi, kjer je trezor, so očitno bili, vendar se ga niso lotili. Ničesar niso ukradli. Zaničljivo so pustili 250 šilingov, ki so bili na neki mizi kot sklad za pitje kave, ni jih premamila niti draga stereofonska naprava.

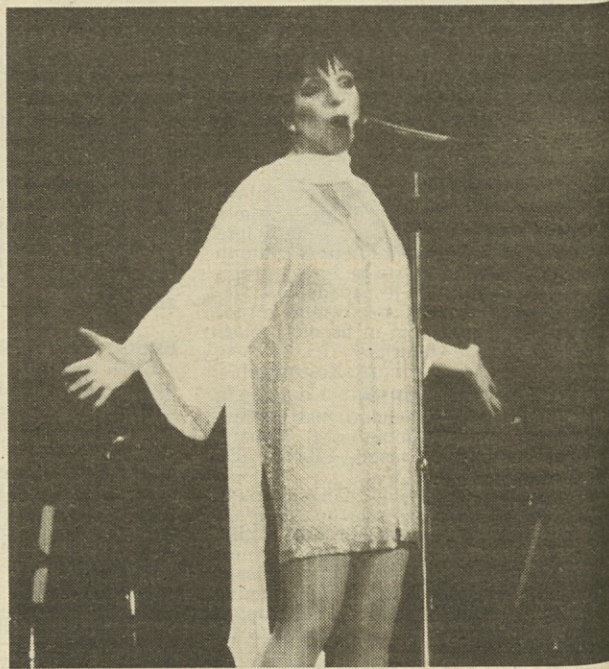
Ravno spričo teh okoliščin kriminalisti še naprej raziskujejo vlom v sedež SPOE v Beljaku »dvoirno«, kot se je

izrazil kriminalistični šef dr. Arnold Komposch: »Storilec je imel mogoče profitne namene, čisto lahko pa je bil tudi politični storilec.« Policija ne izključuje možnosti, da so vlom opravili profesionalci iz podzemlja.

»Politične prvine te zadeve ne gre izključiti,« sodi tudi deželni sekretar socialistične stranke dr. Peter Ambrozy in pripominja: »V javnosti je opaziti splošno bojazen, da se politični stil v naši deželi spušča na kriminalna stran pota.« Kar zadeva široko razpasene govorice in ugibanja pa domneve, je v ospredju tista, da so vlomilci iskali dokaze, da so iz denarja, namenjenega hudo zgubarski tovarni celuloze v Magdalenu pri Beljaku, finansirali bodisi stranko ali posamezne funkcionarje SPOE. Ta tovarna ima že za blizu milijardo šilingov izgube in na tehtnici je zaposlitev okoli 200 ljudi. Magdalen je zadnje čase osrednja, najbolj vroča politična tema na avstrijskem Koroškem.

JOŽE ŠIRCELJ

Rim pozdravlja Lizo

Liza Minnelli je včeraj nastopila v gledališču Sistina v Rimu (Telefoto AP)

